

רשות ניירות ערך
דוח שנתי

2018

רשות ניירות ערך

דוח שנתי 2018

מוגש לשר האוצר
ולוועדת הכספים של הכנסת
ירושלים, תשע"ט

דבר יושבת הראש

15 ביולי, 2019
י"ב בתמוז, תשע"ט

לכבוד	לכבוד
ח"כ משה גפני	ח"כ משה כחלון
יו"ר ועדת הכספים	שר האוצר
כנסת ישראל	משרד האוצר
חבר כנסת ויושב ראש נכבד,	אדוני שר האוצר,

הנדון: דוח על פעולותיה של רשות ניירות ערך בשנת 2018

בהתאם לסעיף 14 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, אני מתכבדת להגיש לכם דוח על פעולותיה של רשות ניירות ערך (להלן: "הרשות") בשנת 2018.

בדוח שלפניכם סקירת פעילותה המרכזית של הרשות בשנת 2018 בתחום האסדרה ופיתוח שוק ההון; בתחום הפיקוח; בתחום האכיפה; ובתחומים נוספים בהן פועלת הרשות.

שנת 2018 הייתה שנתי הראשונה בתפקיד יו"ר הרשות.

במהלכה, לצד ניהול כל הפעילות השוטפת של הרשות, העמקתי, בעזרת סגל הרשות, בצורכי השוק ושחקניו; במאפייני השוק; במגמות המקומיות והבינלאומיות שצפויות לשלוט בשווקים בשנים הבאות; בתפיסת הפיקוח של הרשות; בצרכי המשקיעים והשוק בכללותו; במאפיינים של שוקי הון מצליחים בעולם; במאפיינים המיוחדים של הכלכלה הישראלית; בהתאמות הנדרשות ברגולציה הפיננסית במטרה לקדם מגמות אלה; ועוד.

סברתי כי על מנת שהרשות תוכל לפעול באופן עקבי, שקוף וממוקד במהלך השנים הקרובות דרושה לה תכנית אסטרטגית ברורה, שתהיה ידועה הן לכלל עובדי הרשות והן לציבור, ושמהלכי הרשות יכוונו להגשמתה.

בהתאם, עם כניסתי לתפקיד יו"ר הרשות, התחלנו בתהליך שיטתי לגיבוש החזון והיעדים האסטרטגיים של הרשות לשנים 2019-2022. חלק משמעותי משנת 2018 הוקדש להכנת תכנית אסטרטגית כאמור. לצורך גיבוש התכנית האסטרטגית קיימנו שיח עם גורמים רלוונטיים ומומחי תוכן רבים, הן בישראל והן בעולם, וכן אימצנו את גישת "המרחב הפתוח", כדי ליצור מפגש ייחודי שיאפשר דיון וחשיבה ממקום משתף, המצמיח רעיונות וכיווני פעולה חדשים הרלוונטיים לשוק ההון.

סגל הרשות גיבש יחד את החזון, אשר במרכזו התפיסה כי **הרשות תפעל לבסס ולהרחיב שוק הון ציבורי אטרקטיבי, הוגן, תחרותי וחדשני, במטרה לתרום לפיתוחה של הכלכלה הישראלית, והכול תוך שמירה על ענייניו של ציבור המשקיעים.**

פיתוחו של שוק ההון הציבורי בישראל הוא חלק מהאינטרס הלאומי של מדינת ישראל. קיומו של שוק הון ציבורי יעיל ואטרקטיבי אינו "עוד דרך" לגייס הון או חוב על ידי תאגידים, או להשקיע על ידי גופים מוסדיים או משקיעים פרטיים. שוק הון ציבורי מקומי מפותח ויעיל הוא מנוע צמיחה חיוני לכלכלה הישראלית.

שוק ההון הציבורי מאפשר פעילות השקעות יעילה ובכך משיג שתי תכליות עיקריות: גיוון הזדמנויות ההשקעה והחיסכון לציבור מצד אחד, ויצירת מקורות מימון אטרקטיביים לעסקים מן הצד האחר.

שוק ההון הציבורי משרת בראש ובראשונה את ציבור המשקיעים ואת הכלכלה המקומית: הוא מסייע בהקצאה יעילה של המקורות במשק, מגדיל את הפעילות העסקית ותורם לצמיחה ולתעסוקה. כמו כן, שוק הון ציבורי מספק גישה רחבה, זמינה וכדאית למקורות הון וחוב עבור חברות ישראליות ובכך מאפשר להן ליזום ולהרחיב את פעילותן, לייצר מומחיות ויתרונות יחסיים, לפתח מגוון ענפי פעילות, להעניק שירותים ולפתח מוצרים ברמה גבוהה. קיים קשר הדוק בין שוק הון ציבורי מקומי חזק ותוסס לבין כלכלה יציבה וצומחת. מבט על העולם מראה מתאם חזק בין כלכלות מבוססות לבין שוקי הון ציבוריים מפותחים ומצליחים.

בהתאם, התכנית האסטרטגית מבוססת על העיקרון שעל שוק ההון הישראלי לתמוך בפיתוח הכלכלה הישראלית. תפיסה זו משמשת לנו כמצפן שמנחה אותנו בבחינת כל מהלך שאנו שוקלים ונשקול לקדם. המהלכים שקידמנו עד כה ושנקדם בהמשך, ייבחנו בין היתר, ב"משקפיים" של אם ובאיזו מידה הם תורמים לכלכלת ישראל.

שאר רכיבי התכנית האסטרטגית הם כדלקמן:

ראשית, שמירה על הגינות שוק ההון הציבורי. רשות ניירות ערך הוקמה במטרה לשמור על עניינם של המשקיעים בניירות ערך, וקיומו של שוק הוגן הוא הבסיס לכך. שוק הון לא הוגן הוא שוק שהמשקיעים לא יתנו בו אמון ויברחו ממנו; שאין לו הצדקה; ושלא תהיה לו תקומה. לכן בנושא הוגנות וניקיון שוק ההון הישראלי נמשיך לפעול בנחישות - כפי שתמיד פעלנו.

שנית, הרחבת שוק ההון הציבורי. בשנים האחרונות אנו עדים לתופעה כלל-עולמית של התרחבות שוק ההון הפרטי, על חשבון שוק ההון הציבורי. בהקשר הזה ניתן להזכיר למשל את פריחת קרנות הגידור וקרנות הפרייבט-אקוויטי, שפתוחות רק למשקיעים כשירים ואשר משקיעות חלק ניכר מכספן בנכסים לא סחירים ובחברות פרטיות. בנוסף, אנו עדים גם לתופעה מקומית במסגרתה כספי החיסכון הפנסיוני של הציבור הישראלי מופנים להשקעות לא סחירות ולהשקעות מחוץ לישראל. בכוונתנו לפעול, במגוון דרכים, להרחבת שוק ההון הציבורי ולהשבת העניין של חברות איכותיות, ישראליות וזרות, במימון פעילותן הכלכלית על ידי שוק ההון הציבורי הישראלי והבורסה בתל-אביב וכן של משקיעים מוסדיים ופרטיים בהשקעה בבורסה. לשוק ההון הציבורי יתרונות רבים: בניגוד להשקעות אחרות של הציבור, חברות ציבוריות הן חברות "שקופות" שמדווחות באופן שוטף שלל נתונים לציבור. השקיפות מאפשרת למשקיעים לקבל החלטות השקעה מושכלת, להכיר את החברה, ולדעת בדיוק מה מצבה, ומכאן יתרונה הגדול; השקעה בחברות ציבוריות גם מספקת רצועות הגנה בדמות המעטפת שמספקים דיני ניירות ערך והפיקוח של הרשות; השוק הציבורי הסחיר הוא גם שוק נזיל, ולכן המידע בדבר שווי הנכסים הנסחרים אמין יותר; השוק הציבורי מאפשר מגוון דעות לגבי מחירי הנכסים, וכך מאפשר לתמחר השקעות באופן מהימן; ועוד.

שלישית, פעילות אינטנסיבית ופרואקטיבית במישור החדשנות והטכנולוגיה. העולם משתנה בקצב הולך וגובר והטכנולוגיה חודרת לכל תחום, מטלטלת אותו ומשנה אותו. התחום הרגולטורי והפיננסי אינם יוצאי דופן. לדוגמה, כבר היום יש תוכנות שיכולות לבצע חלק מהפעולות שעושה הרגולטור ותוכנות שיכולות לקבל ולבצע החלטות השקעה. בכוונתנו להשקיע משאבים רבים בהקשר זה על מנת ללמוד, להכיר, ולאפשר

הטמעת טכנולוגיות חדשות בשוק ההון ובעבודת הרשות. בהמשך גם נפעל להתאים את הרגולציה במקומות הנדרשים לכך, כדי לאפשר את שילוב הטכנולוגיה בכל ההקשרים - פעילות הגורמים המפוקחים, פעילות המשקיעים, ופעילות הפיקוח והאכיפה.

רביעית, **שוק בריא הוא שוק תחרותי**. נכון להיום שוק ההון הציבורי הישראלי אינו מספיק תחרותי. אין בו משקיעים מוסדיים רבים; אין בו כמעט ברוקרים; אין בו מספיק חברי בורסה; ואין בו מגוון דעות. עובדות אלו פוגעות בענייניו של המשקיע. בכוונת הרשות לפעול גם בהקשר זה. השינוי המבני בבורסה היה צעד חשוב בכיוון זה, מאחר והוא צפוי להגדיל את מספר חברי הבורסה. גם היוזמה להקמת הבורסה המשנית היא צעד באותו הכיוון. בהתאם, בכוונתנו לקדם צעדים נוספים להגשמת יעד זה.

כפי שיפורט בהרחבה בדו"ח זה, **הפעילויות המרכזיות של הרשות בשנת 2018, בכל התחומים, כבר בוצעו לאור עקרונות התכנית האסטרטגית**.

רק לדוגמא, בשנת 2018 המשכנו בקידום החקיקה לשם הקמת בורסה משנית בישראל ופעלנו לקידומו של חוק האיגוף - יוזמות שצפויות להביא להרחבת שוק ההון הציבורי; הקמנו Fintech Innovation Hub שהעמיד ליווי רגולטורי לחברות פינטק ישראליות (פרסמנו בחודש מרץ 2019 את דו"ח הוועדה לבחינה ואסדרה של הנפקת מטבעות קריפטוגרפיים), מהלכים שמגבירים את הוודאות ומעמיקים את הקשר בין הרשות לבין עולם הטכנולוגיה הפיננסית; פרסמנו במשותף עם רשות התחרות את המלצות הצוות המשותף להגברת התחרות בברוקראז', ופעלנו לקידומו של חוק ברוקר-דילר, באופן שיגביר את התחרות בתחום זה; וכמובן, המשכנו כל העת בפעולות אכיפה בלתי מתפשרות על מנת לשמור על הגינות שוק ההון הציבורי.

הנושאים אשר קידמנו השנה ואלו שנמשיך לקדם בשנים הקרובות, הם התשתיות החיוניות להנעה של גלגלי שוק ההון ולפתיחתו לעולם, באופן התואם את הסטנדרטים הבינלאומיים המובילים כיום. אני סבורה כי מהלכים אלו יאפשרו לשוק ההון ולמשקיעים לאמץ ולהטמיע את המגמות הרווחות בעולם, ובמרכזם ההתפתחויות הטכנולוגיות המואצות אשר משנות את חיינו. שילובם של אלו יחד יציב אותנו כשוק הון חדשני, רלוונטי ואטרקטיבי.

ברצוני להדגיש כי **הואיל וקיומו ופיתוחו של שוק ההון הציבורי בישראל הוא אינטרס לאומי של מדינת ישראל, הגשמתו של יעד זה מחייבת גם התגייסות ברמה הלאומית, ותלויה בה**. שמחתי לגלות לאורך השנה את ההירתמות של מקבלי ההחלטות, משרדי הממשלה והרגולטורים הפיננסיים המקבילים לטובת מימוש מטרה חשובה זו. בטוחני כי שותפות זו לדרך תוביל להמשך העצמתו של שוק ההון ולצמיחתה של הכלכלה הישראלית.

בכבוד רב,
ענת גורן
יושבת ראש רשות ניירות ערך

תוכן עניינים

10

מבנה ארגוני

9

תחומי האחריות של
רשות ניירות ערך

9

על הרשות

7

הגדרות

25

עיקרי פעילות
הרשות בשנת 2018

14

תיאור המחלקות
השונות ויחידותיהן

13

דרכי התקשרות
עם הרשות

11

מליאת הרשות,
עובדיה הבכירים
ומצבת תקנים

94

אפיקי פעילות
מרכזיים שהובילה
הרשות בשנת 2018

68

אכיפה

57

פיקוח

25

נתונים על השוק

106

קרנות ומלגות
במימון הרשות

106

רשימת חוברות ועלוני
מידע שפרסמה הרשות
בשנה החולפת

103

תקציב מאושר לשנת
2019

100

דוח ביצוע תקציב
לשנת 2018

114

אחריות תאגידית

111

דיווח הממונה על
חוק חופש המידע

109

מאגרי המידע של
הרשות

107

תמיכות שנתנה
הרשות למוסדות
ציבור בשנה
החולפת

הגדרות

“הבורסה”

הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע“מ;

“הרשות”

רשות ניירות ערך;

“זירות סוחר”

זירות סוחר לחשבונן העצמי;

“חוק איסור הלבנת הון”

חוק איסור הלבנת הון, התש“ס-2000;

“חוק החברות”

חוק החברות, התשנ“ט-1999;

“חוק הייעוץ”

חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ“ה-1995;

“חוק העונשין”

חוק העונשין, התשל“ז-1977;

“חוק השקעות משותפות”

חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ“ד-1994;

“חוק חופש המידע”

חוק חופש המידע, התשנ“ח-1998;

“חוק ניירות ערך”

חוק ניירות ערך, התשכ“ח-1968;

“תקנות בעלי שליטה”

תקנות ניירות ערך (עסקה בין חברה לבין בעל שליטה בה), התשס“א-2001;

“תקנות דו”חות תקופתיים ומידיים”

תקנות ניירות ערך (דו”חות תקופתיים ומידיים), התש“ל-1970;

“תקנות זירות סוחר”

תקנות ניירות ערך (זירות סוחר לחשבוננו העצמי), התשע“ה-2014;

“חוק הדירוג”

חוק להסדרת פעילות חברות דירוג האשראי, התשע“ד-2014.

על הרשות

1.1 . תחומי האחריות של רשות ניירות ערך

1.2 . מבנה ארגוני

1.3 . מליאת הרשות, עובדיה הבכירים ומצבת תקנים

1.4 . דרכי התקשרות עם הרשות

1.5 . תיאור המחלקות השונות ויחידותיהן

1. על הרשות

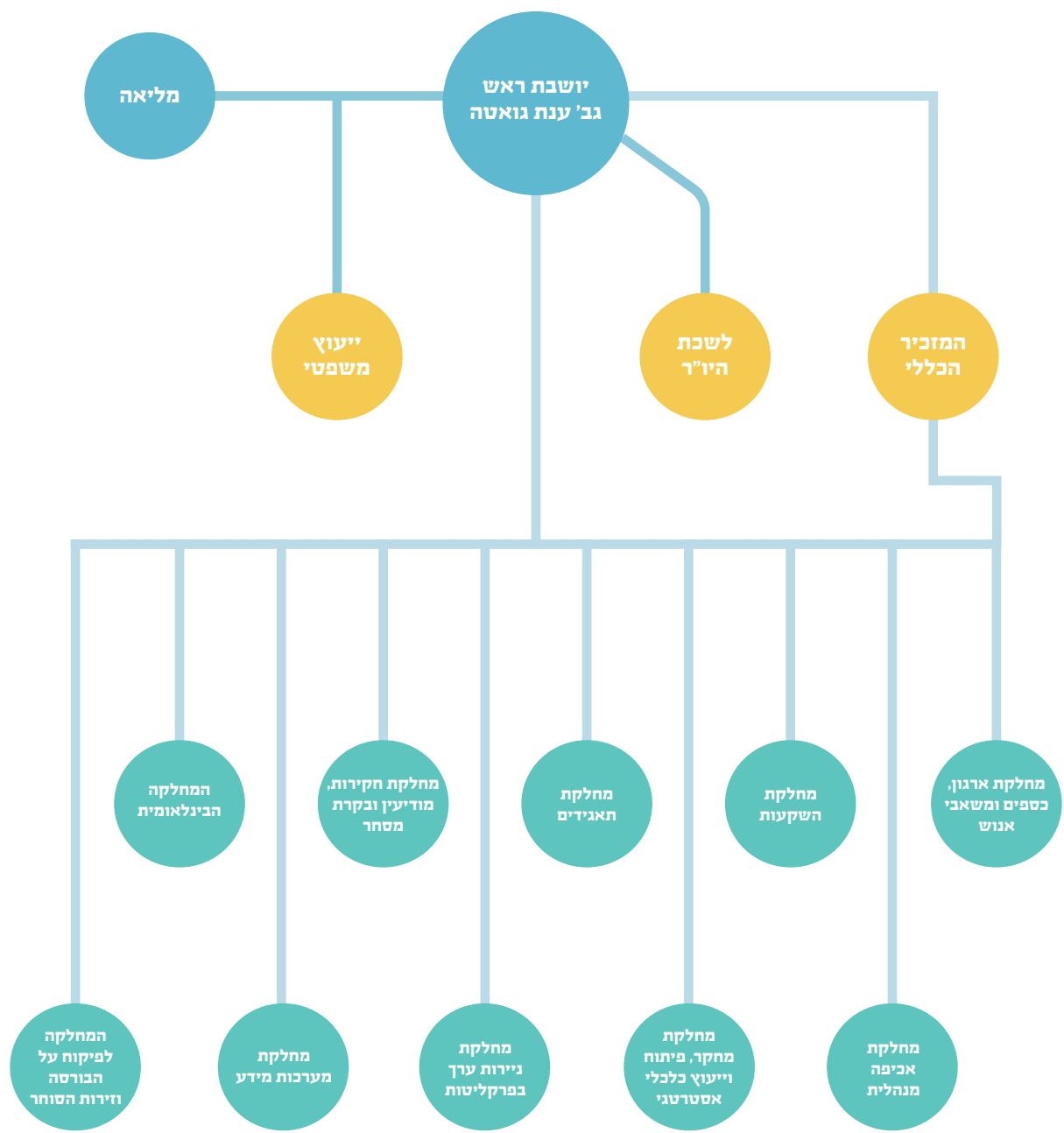
1.1 תחומי האחריות של רשות ניירות ערך

הרשות הוקמה על פי חוק ניירות ערך, ותפקידה הוא שמירת ענייניו של ציבור המשקיעים בניירות ערך. במסגרת תפקידה מטפלת הרשות, בין היתר, בתחומים שלהלן:

- א. פיקוח על תאגידים המציעים ניירות ערך לציבור, לרבות מתן היתרים לפרסום תשקיפים, שעל פיהם מציעים תאגידים ניירות ערך לציבור;
- ב. פיקוח על מנהלי קרנות נאמנות, לרבות מתן היתרים לפרסום תשקיפים, שעל פיהם מציעות קרנות נאמנות את יחידותיהן לציבור;
- ג. בדיקה של דוחות המוגשים על ידי גופים מדווחים כדלקמן:
 - דוחות מיידים ודוחות כספיים רבעוניים ותקופתיים;
 - דוחות על עסקאות בין חברה לבין בעל שליטה בה;
 - דוחות על הקצאות פרטיות בחברה;
 - מפרטים של הצעות רכש;
 - דוחות שוטפים של קרנות נאמנות.
- ד. רישוי מנהלי תיקים, יועצי השקעות ומשווקי השקעות, הסדרת פעילותם ופיקוח עליהם;
- ה. פיקוח על מילוי חובותיהם של מנהלי תיקים וחברי בורסה שאינם בנקים, לפי חוק איסור הלבנת הון;
 - ו. פיקוח על ניהולן התקין וההוגן של הבורסה וזירות הסוחר;
 - ז. רישוי של זירות סוחר לחשבון העצמי, הסדרת פעילותן ופיקוח עליהן;
 - ח. רישוי ופיקוח על רכזי הצעה;
 - ט. פיקוח על עבודת החתמים;
 - י. רישוי של חברות דירוג, הסדרת פעילותן ופיקוח עליהן;
- י"א. עריכת חקירות הנוגעות לעבירות על חוק ניירות ערך, חוק השקעות משותפות, חוק הייעוץ וחוקים אחרים הקשורים להפרת חוקים אלה;
- י"ב. ניהול הליכי אכיפה מנהליים - החל בבירורים בעניין הפרות מנהליות על פי חוק ניירות ערך, חוק השקעות משותפות וחוק הייעוץ ועד לפתיחת הליכים מנהליים בפני ועדת האכיפה המנהלית, בהוראת יו"ר הרשות;
- י"ג. הרשות משתתפת, עם לשכת רואי חשבון בישראל, במימון ובהפעלה של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.

תקציב הרשות ממומן מאגרות המוטלות על הגופים המפוקחים על-ידה. תקציב הרשות מאושר על ידי שר האוצר וועדת הכספים של הכנסת.

1.2 מבנה ארגוני

1.3 מליאת הרשות, עובדיה הבכירים ומצבת תקנים

לפי חוק ניירות ערך, יו"ר הרשות וחבריה מתמנים בידי שר האוצר. מקצת מן החברים ממונים מקרב הציבור, ומקצתם מקרב עובדי המדינה; אחד מהם הינו עובד בנק ישראל. הרשות מעסיקה עורכי דין, רואי חשבון, כלכלנים ועובדי מנהל.

חברי מליאת רשות ניירות ערך בשנת 2018

גב' ענת גואטה (מונתה לתפקיד יו"ר רשות ניירות ערך ב-15.1.2018);

מר האני חאג'-יחיא, רו"ח, עו"ד;

מר מיקי קהן;

גב' פנינה גיא, עו"ד;

גב' שולמית ברנע-פרגו, עו"ד;

מר ברוך לוברט, עו"ד;

מר אלון בכר, עו"ד (סיים את כהונתו בנובמבר 2018);

מר ניצן שילון, עו"ד;

ד"ר אילנית גביוס, רו"ח;

מר תמים סעד, רו"ח;

ד"ר קירה רדינסקי;

מר אורי גרינברגר, עו"ד.

מליאת הרשות מתכנסת, על פי רוב, אחת לחודש. המליאה פועלת גם באמצעות ועדות העוסקות בנושאים הבאים: בקשות למתן היתר לפרסום תסקיפים; מתן פטורים וארכות; עניינים הנוגעים לפיקוח על הבורסה; עניינים הנוגעים לפיקוח על זירות סוחר, לרבות מתן רישיונות זירת סוחר וביטולן; ניהול כספי הרשות ותקציבה; אי תלות רואי החשבון המבקרים בחברות הכפופות לחוק ניירות ערך; מתן רישיונות והיתרים על פי חוק השקעות משותפות, חוק הדירוג וחוק הייעוץ; קנסות אזרחיים המוטלים על מנהלי קרנות נאמנות; נושאים אחרים לפי הצורך.

כינוסי המליאה וועדותיה בשנת 2018

מליאת הרשות - 8 ישיבות;

הוועדה לענייני גילוי ודיווח - 55 ישיבות;

הוועדה לענייני השוק המשני - 11 ישיבות;

ועדת קנסות ועיצומים - 7 ישיבות;

ועדת פיקוח והסדרה - 4 ישיבות;

ועדת הכספים - 3 ישיבות;

ועדת ביקורת - 3 ישיבות.

עובדיה הבכירים של רשות ניירות ערך בסוף חודש דצמבר 2018 (טבת התשע"ט):

עו"ד אמיר וסרמן	היועץ המשפטי לרשות;
עו"ד אופיר איל	יועץ בכיר ליו"ר ומנהל המחלקה הבינלאומית;
עו"ד ציפי גז	מנהלת מחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר;
ד"ר אילנה ליפסקר-מודעי	הממונה על האכיפה המנהלית;
עו"ד עודד שפירר	המזכיר הכללי;
עו"ד יהודית תירוש	מנהלת מחלקת ניירות ערך בפרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה);
ד"ר גיתית גור-גרשגורן	מנהלת מחלקת מחקר, פיתוח וייעוץ כלכלי אסטרטגי;
מר נתן הרשקוביץ	מנהל מחלקת מערכות מידע;
רו"ח דורית קדוש	מנהלת מחלקת תאגידים ¹ ;
מר דודו לביא	מנהל מחלקת השקעות;
גב' הדר הורן	דוברת הרשות והממונה על חינוך הציבור ² ;
רו"ח איציק שורקי	מנהל המחלקה לפיקוח על הבורסה וזירות הסוחר;
עו"ד שרה קנדלר	משנה ליועמ"ש הרשות.

מצבת תקנים

בסוף דצמבר 2018 עמדה מצבת כוח האדם המאושרת על 262 משרות, ובכללן משרות מתמחים וסטודנטים. מהן אוישו 254.42 משרות, לפי הפירוט דלהלן:

לשכת היו"ר	-	4.25	משרות;
ייעוץ משפטי	-	10	משרות;
המחלקה הבינלאומית	-	3.5	משרות;
מחלקת תאגידים	-	51	משרות;
מחלקת השקעות	-	46	משרות;
מחלקת ניירות ערך בפרקליטות	-	16	משרות;
מחלקת אכיפה מנהלית	-	7	משרות;
מחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר	-	40	משרות;
מחלקת מחקר, פיתוח וייעוץ כלכלי אסטרטגי	-	6	משרות;
מחלקת מערכות מידע	-	8	משרות;
המחלקה לפיקוח על הבורסה וזירות הסוחר	-	10	משרות;
מחלקת ארגון, כספים ומשאבי אנוש	-	22.67	משרות;
מתמחים	-	16	משרות;
סטודנטים	-	14	משרות.

שיעור הגברים והנשים ברשות בדצמבר 2018: 54% נשים ו-46% גברים. שיעור האקדמאים ברשות עומד על כ-93% מהעובדים; מרביתם עורכי דין, רואי חשבון וכלכלנים.

1. רו"ח דורית קדוש מונתה לתפקיד מנהלת מחלקת תאגידים במקומו של עו"ד מוטי ימין והחלה בתפקידה בתאריך 2.5.2018.
2. גב' הדר הורן מונתה לתפקיד דוברת הרשות והממונה על חינוך הציבור במקומה של גב' שרונה מזליאן לוי והחלה בתפקידה בתאריך 22.5.2018.

1.4 דרכי התקשרות עם הרשות

פנייה ליחידות אחרות הנותנות שירות לציבור

פנייה ליחידות אחרות הנותנות שירות לציבור ברשות (קו ישיר למסירת מידע, מידע על יועצים, מידע בנושאי רישוי) אפשרית באמצעות [אתר האינטרנט של רשות ניירות ערך](#).

פנייה לרשות, ובכלל זה לממונה על פניות הציבור

בדואר:
רשות ניירות ערך, כנפי נשרים 22,
ירושלים 9546434
באמצעות אתר האינטרנט של הרשות,
על ידי שליחת [טופס אלקטרוני](#)
באמצעות פקס: 02-6513646, 03-5601041
בטלפון: 02-6556555

המקומות והמועדים שבהם ניתן לעיין בהנחיות המנהליות הכתובות שלפיהן פועלת הרשות

המידע על אודות פעילותה של הרשות מתפרסם וזמין לעיון הציבור באתר האינטרנט של הרשות בכתובת:
<http://www.isa.gov.il>

פנייה לממונה על חופש המידע ברשות

להגשת בקשה לפי חוק חופש המידע ולשאלות בנושא, ניתן לפנות לממונה על יישום החוק ברשות
עו"ד חנוך הגר, טל': 02-6556456
פקס': 02-6513646
דוא"ל: hanochh@isa.gov.il

1.5 תיאור המחלקות השונות ויחידותיהן

א. מחלקת ארגון, כספים ומשאבי אנוש

המזכיר הכללי של הרשות משמש גם כמנהל מחלקת ארגון, כספים ומשאבי אנוש. המזכ"ל אחראי לתפעולה השוטף של הרשות, למעקב אחר יישום המדיניות שקבעה היו"ר בתחומי הפעילות השונים של הרשות וכן לתיאום ולאינטגרציה בין המחלקות השונות ברשות. תחומי אחריותו של המזכ"ל ותחומי הטיפול המרכזיים של המחלקה הם כדלקמן:

1. ניהול תחום הכספים והחשבות ברשות, לרבות הדיווח הכספי של הרשות, ניהול כספיה, ניהול מערך גביית האגרות, בניית הצעת התקציב השנתי, טיפול בהליכי אישור התקציב מול משרד האוצר וועדת הכספים של הכנסת ופיקוח על ביצועו;
2. ניהול מערך משאבי האנוש ברשות, לרבות תקני כוח אדם ואיושם, שכר, הסכמי עבודה ותנאי עבודה, מסלולי קידום של העובדים, הדרכות מקצועיות ורווחת העובדים;
3. ניהול תחום הרכש וההתקשרויות המקצועיות והתפעוליות ועריכת מכרזיה של הרשות;
4. ניהול המשאבים החומריים (בינוי, משק, רכב) ותחומי הביטחון והבטיחות.

ב. הייעוץ המשפטי

מחלקת הייעוץ המשפטי אמונה על מתן ייעוץ משפטי לכלל יחידות הרשות ועל ליווי משפטי של כל פעולותיה. במסגרת זו לייעוץ המשפטי שלושה תפקידים עיקריים:

1. ייעוץ משפטי לגבי פעילותה וסמכויותיה של הרשות - הייעוץ המשפטי עוסק בשאלות של מדיניות, בקבלת החלטות רוחב בנוגע לתחום או לנושא מסוים, בהחלטות בנושאים נקודתיים בעלי חשיבות מיוחדת וכן בקידום פרויקטים מרכזיים שעל סדר יומה של הרשות. נוסף על כך, הייעוץ המשפטי מנחה את המחלקות השונות, מספק להן תמיכה משפטית ועורך בקרה על פעילותן על מנת להבטיח שהיא מתיישבת עם סמכויות הרשות, מדיניותה ועמדותיה. הייעוץ המשפטי מקיים, על פי הצורך, ממשקים עם גורמים חיצוניים לרשות, ומעורב בהליכים משפטיים שהרשות הינה צד להם או מעורבת בהם. הייעוץ המשפטי מרכז את הטיפול בפניות הציבור וכן בבקשות על פי חוק חופש המידע. כמו כן, הייעוץ המשפטי עוסק בהדרכות מקצועיות למשפטנים ברשות ומשתתף בפורומים מקצועיים שונים מחוץ לרשות.
2. חקיקה - יחידת החקיקה בייעוץ המשפטי אחראית למתן מענה לצורכי החקיקה הרבים של הרשות. היחידה אחראית להובלה ולקידום של האסדרה הנוגעת לפעילות הרשות בנושאים שבתחום סמכותה וכן לייצוג עמדת הרשות בהליכי חקיקה שאינם ביוזמת הרשות, הרלוונטיים לתחומי פעילותה. היחידה משתפת פעולה עם מחלקות הרשות השונות, כל אחת בהתאם לתחומים הנתונים לפיקוחה, וכן עם משרדי הממשלה השונים, הכנסת וגופים אחרים המעורבים בהליכי החקיקה. מעבר לכך, היחידה מקיימת שיח עם הגורמים המפוקחים השונים ועם ציבור המשקיעים בשלבים השונים של הליכי החקיקה.
3. ייעוץ משפטי ארגוני - במסגרת זו ניתן ייעוץ משפטי לרשות כארגון, בדומה לכל חברה או רשות ציבורית, אך בשילוב עם המאפיינים הייחודיים הקשורים למבנה הרשות ולסמכויותיה. בשנים האחרונות חל גידול משמעותי בהיקף תחומי הפעילות של הרשות, וכפועל יוצא מכך נדרשת הרשות להתמודד עם מספר הולך וגדל של שאלות בנושאים הנוגעים לתחומים משפטיים כלליים, כגון דיני מכרזים, דיני עבודה וכיוצא באלו.

ג. מחלקת תאגידים

מחלקת תאגידים מפקחת על כלל התאגידים שהנפיקו ניירות ערך לציבור, בין במסגרת גיוסי חוב ובין במסגרת גיוסי הון. נכון לסוף שנת 2018 ישנם כ-539 תאגידים נסחרים מדווחים, מתוכם 391 חברות ציבוריות הנסחרות בישראל בלבד, 87 חברות אג"ח, 6 מנפיקות תעודות מטבע ואג"ח מובנות ו-55 חברות דואליות. נוסף על אלה, המחלקה מפקחת על עשרות מיזמי השקעה וחברות שנמחקו מהמסחר בבורסה, אך עדיין חייבים בדיווח על פי הוראות החוק.

במחלקת תאגידים עובדים רואי חשבון, עורכי דין וכלכלנים, שמרביתם משמשים כפרנטיים של התאגידים המדווחים. כל תאגיד מדווח מטופל על ידי רפרנט בהיבטים הקשורים לחובות הדיווח שלו על פי חוק ניירות ערך. מתוקף היותה של מחלקת תאגידים אחת מזרועות הביצוע של הרשות וכחלק מתפקידה של הרשות להגן על ענייניו של ציבור המשקיעים, תפקידה העיקרי של המחלקה הוא להבטיח את השקיפות של החברות המדווחות למשקיעים בשוק ההון. לצורך מילוי תפקידה, המחלקה פועלת בשלושה מישורים: אסדרה, פיקוח ואכיפה. במישור האסדרה פועלת המחלקה לגיבוש דרישות הגילוי ולהתאמתן להתפתחויות בשוק ההון, כדי שהגילוי ישרת את המשקיעים באופן מיטבי, ישקף מידע מהותי ורלוונטי ויעמיק את השימוש בדיווחים לצורך קבלת החלטות השקעה. במישור הפיקוח פועלת המחלקה לוודא כי התאגידים המדווחים מקיימים את חובות הדיווח שלהם. במישור האכיפה המחלקה בוחנת את הציות להוראות הדין על ידי התאגידים המדווחים או בעלי העניין בהם ומעבירה מקרים רלוונטיים, שבהם הופר הדין, לטיפול אכיפתי.

המחלקה בנויה ממספר מערכים:

1. מערך גילוי ודיווח (המורכב מחמישה צוותים) - במסגרת הפיקוח השוטף על התאגידים המדווחים מקדיש סגל המחלקה משאבי ניהול ותשומות זמן לבדיקת תשקיפים, דוחות כספיים, דיווחים מידיים, דיווחים על עסקאות (כדוגמת עסקאות בעלי שליטה, הצעות פרטיות, הצעות רכש ועוד) והסדרי חוב.
2. המערך המשפטי - אחראי לטיפול המקצועי במכלול הסוגיות המשפטיות המטופלות במחלקה. התחומים המשפטיים המרכזיים הם: עסקאות בעלי שליטה, הצעות פרטיות, הצעות רכש, הסדרי חוב, תשקיפים וממשל תאגיד. המערך המשפטי מטפל, בין היתר, בפניות מקדמיות, בהגשת עמדות משפטיות לבית המשפט ובפרסום עמדות סגל.
3. המערך החשבונאי - אמון על הטיפול המקצועי במכלול הסוגיות החשבונאיות המטופלות במחלקת תאגידים וכן על מתן תמיכה וייעוץ מקצועי, לרבות חוות דעת מקצועיות, למחלקות אחרות ברשות. תחומי האחריות החשבונאיים מחולקים בין ארבעת האשכולות, הבאים: אשכול הכרה בהכנסה, מגזרים ותקנים נוספים; אשכול צירופי עסקים; אשכול מכשירים פיננסיים; אשכול עסק חי ובדיקות נזילות. כל אשכול אמון על התמקצעות במספר תקנים חשבונאיים.
4. יחידת הכלכלן הראשי, חיתום, דירוג ונאמנים - היחידה אחראית לתת ליווי שוטף ולספק מענה מקצועי באשר לנושאים כלכליים שונים המתעוררים בעבודת המחלקה. בנוסף, היחידה מפקחת על חברות דירוג אשראי, כולל בחינה של עמידה בנהלים ובמתודולוגיות של חברות הדירוג ושאלות גילוי שונות. כמו כן, היחידה אחראית לפיקוח ולרישום של חברות החיתום ולהיבטי אסדרה של השוק הראשוני.
5. היחידה למימון עסקים קטנים ובינוניים - אחראית לפיקוח, לאסדרה ולאכיפה של דיני ניירות ערך בנוגע לעסקים קטנים ובינוניים וכן מבחינת אפיקי גיוס ההון הרלוונטיים עבורם, על פי מאפייניהם. במסגרת זו, פעולותיה העיקריות של היחידה, במועד הדוח מתמקדות בבחינת פעילות מיזמי השקעה לא מפוקחים; פעילות מימון המונים (Crowdfunding ו-Peer to business lending) ותשקיפי מיזמים המגייסים הון מהציבור ללא רישום ניירות הערך למסחר.

6. יחידת ביקורת - יחידת הביקורת מבצעת ביקורות בנושאים שונים שבאחריות המחלקה, על מנת לוודא כי התאגידים המדווחים עומדים בהוראות הדין ובנורמות ההתנהגות המצופות מהם. הביקורות מבוצעות הן כביקורת רוחב, הבודקת נושא מסוים - משפטי או חשבונאי - במספר תאגידים מדווחים, והן כביקורות פרטניות, המתמקדות בדרך כלל בתאגיד מדווח אחד. לרוב, הביקורות מתבצעות על ידי עובדי היחידה בשיתוף המערכים הנוספים במחלקה, ולעיתים בשיתוף עם בודק במיקור חוץ.
7. מערך הערכות שווי ופיתוח שוק - במהלך שנת 2018 הוקם במחלקת תאגידים מערך הערכות שווי ופיתוח שוק. תפקידי המערך מתחלקים לשניים: (א) הערכות שווי - ליווי שוטף של הערכות השווי המתפרסמות בדיווחי החברות ושיפור הפיקוח בעניין הערכות אלו. המערך אחראי גם לשיקוף הממצאים השונים באמצעות פרסום עמדות סגל או דוחות ממצאים; (ב) פיתוח שוק - המערך אחראי לריכוז ולליווי הפרויקטים השונים המבוצעים במחלקה.

ד. מחלקת השקעות

מחלקת השקעות מפקחת על פעילותם של גופים בשוק ההון האחראים למתן שירותי ייעוץ השקעות ושיווק השקעות לציבור המשקיעים. כמו כן, המחלקה מפקחת על גופים האחראים לניהול כספי ציבור בהיקף של למעלה מחצי טריליון ש"ח - מנהלי קרנות נאמנות וחברות ניהול תיקים - ועל פעילותם של הנאמנים לקרנות הנאמנות.

בתאריך 31.12.18 פעלו בענף קרנות הנאמנות 2,093 קרנות ושווי נכסיהן הכולל היה כ-306.8 מיליארד ש"ח. בתאריך 31.12.18 מנהלי התיקים ניהלו כ-271 מיליארד ש"ח³.

שירותיהם של בעלי הרישיון (יועצי השקעות, משווקי השקעות ומנהלי תיקי השקעות) ניתנים הן במסגרת מערך הייעוץ בבנקים והן באופן עצמאי, על ידי חברות ויחידים. יחידים מבקשי רישיון נדרשים לעמוד בבחינות רישוי שעורכת הרשות ולעבור תקופת התמחות כתנאי לקבלת הרישיון. בסוף 2018 עמד מספרם של בעלי הרישיון על 162 חברות בעלות רישיון, 3,788 יחידים בעלי רישיון פעיל ו-7,966 יחידים נוספים בעלי רישיון מותלה.

המחלקה בנויה ממספר מערכים:

1. קרנות נאמנות - סגל היחידה לפיקוח על קרנות נאמנות עוסק בפיקוח שוטף על עמידתם של מנהלי הקרנות והנאמנים בהוראות חוק השקעות משותפות והתקנות מכוחו. הפיקוח נעשה, בין היתר, באמצעות בדיקת תשקיפים ומתן היתר להצעת יחידות; בדיקת דיווחים; פיתוח והפעלה של מערכות התרעה ממוחשבות לאיתור חריגות מהוראות החוק; ביקורת שוטפת על המידע המפורסם אודות קרנות הנאמנות בכלי התקשורת; בדיקות וביקורות נוספות מסוגים שונים, בין אם באמצעות סגל היחידה ובין אם באמצעות יחידת הביקורת וההערכה כמפורט להלן; אסדרה ופרסום חוזרים בעניינים הקשורים לקרנות נאמנות; ומתן מענה מקצועי לפניות גופים בענף ולפניות הציבור. יצוין כי בסוף שנת 2018 הושלמה כניסתה לתוקף של הרפורמה להפיכת תעודות הסל לקרנות סל, המכונה תיקון 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות. רובן המכריע של תעודות הסל, שהיו איגרות חוב שהונפקו ופעלו עד למועד זה מכוח חוק ניירות ערך והאסדרה לגביהן נעשתה על-ידי יחידה ייעודית במחלקה, הפכו לקרנות סל (שהן קרנות נאמנות נסחרות). מערך הרישוי במחלקה מטפל במתן אישור לשמש כמנהל קרן וכנאמן, במתן היתרים לבעלי שליטה במנהלי קרנות ובמעקב ובטיפול בדיווחים על מינוי או פרישה של נושאי משרה ובעלי שליטה, לרבות בדיקת מהימנותם.

3. יצוין כי ישנה חפיפה מסוימת בין הכספים המנוהלים על-ידי מנהלי קרנות הנאמנות לבין אלה המנוהלים על-ידי חברות ניהול תיקים, הואיל וישנם מנהלי תיקים המנהלים קרנות עבור מנהלי הקרנות ("הוסטינג"). כמו כן, בתיקים מנוהלים מוחזקות קרנות נאמנות.

2. פיקוח על בעלי רישיון - יחידת הפיקוח על בעלי רישיון עוסקת בפיקוח על אלפי בעלי רישיון, בהתאם לחוק הייעוץ והתקנות מכוחו. קבוצת בעלי הרישיון כוללת חברות ויחידים ומורכבת ממנהלי תיקים, יועצי השקעות ומשווקי השקעות. היחידים בעלי הרישיון מועסקים ברובם בבנקים או בחברות בעלות רישיון. עבודת הפיקוח כוללת שיח שוטף עם חברות אלה ועם מערכי הייעוץ בבנקים, מעקב אחר התנהלותם של גופים אלה, ביקורים בשטח, ביקורות, מפגשים שוטפים ובדיקת תלונות של לקוחות. הפיקוח נועד להביא להתנהלות הוגנת ומקצועית של המפוקחים כלפי לקוחותיהם ואחד האמצעים החשובים להשגת מטרה זו הוא הציות לדין. מערך הרישוי במחלקה מטפל בכל הליכי מתן הרישיונות לחברות וליחידים. הליכים אלה כוללים עריכת בחינות רישוי וטיפול בבקשות לפטור מהן, פיקוח על ההתמחות, בדיקת מהימנותם של המבקשים לקבל רישיון לפי החוק ובדיקת עמידת החברות והיחידים ביתר התנאים הקבועים בחוק ובתקנות על מנת לקבלו.
3. ביקורת - היחידה לביקורת ולהערכה עוסקת בעריכת ביקורות אצל מנהלי קרנות נאמנות, חברות בעלות רישיון לניהול תיקי השקעות, מערכי ייעוץ ההשקעות בבנקים, ביקורות לבחינת טוהר הבחינות ונאותות ההתמחות בייעוץ השקעות ובניהול תיקים, וכן ביקורות בעלות ממד קבוצתי (ביקורת סימולטנית אצל מספר גופים מפוקחים הנמנים עם אותה קבוצה) בנושאי ממשל תאגידי והמשכיות עסקית. בנוסף, היחידה עוסקת בהערכת אופן אימוצם ויישומם של כללי הממשל התאגידי בידי הגופים המפוקחים המחויבים לעשות כן, ובמסגרת זו בוחנת את הגורמים הבאים: מאפייניהם ותפקודם של הדירקטוריון והנהלה של גופים אלה מבחינת השמירה על כללי הממשל התאגידי, מערך הבקרה הפנימית, תכנית אכיפה פנימית ואופן יישומה וכן מערך הביקורת הפנימית.
4. ניהול סיכונים - בסוף שנת הדוח הוחלט על הוספת תפקיד חדש - מנהל סיכונים ראשי. תפקידו של מנהל הסיכונים הראשי להוביל את הליך פיתוח המיומנויות והתשתיות החדשות לפיקוח מקיף ומלא על שלל הפעילויות בתחומי פעילות המחלקה. מסגרת זו כוללת פיתוח מתודולוגיה לניהול סיכוני הפיקוח של המחלקה ואופן ניהול הסיכונים בידי הגופים המפוקחים, לרבות גיבוש שיטות לניטור חשיפות לסיכונים הרלוונטיים שבתחומי האחריות השונים של המחלקה.

ה. המחלקה לפיקוח על הבורסה וזירות הסוחר

המחלקה לפיקוח על הבורסה וזירות הסוחר אחראית על הפיקוח והבקרה של רשות ניירות ערך על ניהולה התקין וההוגן של הבורסה לניירות ערך בתל אביב ועל זירות הסוחר. להלן עיקרי פעילותה של המחלקה:

1. הפיקוח על הבורסה

- המחלקה מרכזת את הפיקוח והבקרה על ניהולה התקין וההוגן של הבורסה לניירות ערך בתל אביב. סמכויות הפיקוח נובעות מהוראות חוק ניירות ערך, ובפרט פרק ח' של החוק, העוסק באחריות הרשות לפקח על ניהולה התקין וההוגן של הבורסה ובסמכותה בעניין קביעת הוראות בתקנון הבורסה.
- נציגי המחלקה משמשים כמשקיפים בדירקטוריון הבורסה ובוועדותיו.
- המחלקה בוחנת את בקשות הבורסה לשינויים בתקנון ובהנחיות שקבעה, ומביאה למליאת הרשות את המלצותיה.
- המחלקה מטפלת בפניות מקדמיות המוגשות לרשות בנושא חובת רישיון בורסה לניהול מערכת למסחר בניירות ערך, ומקדמת את הטיפול כשעולה חשד לפעילות ללא רישיון, תוך הפרת חוק ניירות ערך.

2. הפיקוח על המסלקות

- המחלקה מפקחת על מערכות הסליקה של ניירות ערך שמנהלות מסלקות הבורסה. סמכויות הפיקוח נובעות מהוראות חוק ניירות ערך, ובפרט פרק ח' של החוק, הקובע כי במסגרת הפיקוח על פעולות המסלקות תבצע הרשות בקרה עליהן כדי לוודא את יציבותן ויעילותן של מערכות הסליקה.
- פיקוח המחלקה על המסלקות כולל, בין היתר, בחינה של כללי המסלקה ועמידתה בחובות ובדרישות המוטלות על מערכות תשלומים וסליקה על פי סטנדרטים בינלאומיים מקובלים.
- נציגי המחלקה משמשים כמשקיפים בדירקטוריון המסלקות ובוועדותיו.

3. הפיקוח על זירות הסוחר

המחלקה מפקחת על ניהולן התקין וההוגן של זירות הסוחר לחשבונן העצמי. סמכויות הפיקוח נובעות מהוראות חוק ניירות ערך, ובפרט פרק 32 של החוק, הקובע את אחריות הרשות לפקח על ניהולן התקין וההוגן של זירות הסוחר ואת סמכויות הפיקוח הניתנות לה למילוי תפקידה. זירות הסוחר הן פלטפורמות מסחר ממוחשבות, המאפשרות למשקיעים לסחור מול מפעילי הזירות במכשירים פיננסיים שונים, בדרך כלל נגזרי מט"ח (FOREX), נגזרי סחורות או נגזרי ניירות ערך זרים. על פי רוב, המסחר מתנהל באמצעות האינטרנט. הזירות מצטטות באופן רציף מחירים למכשירים הפיננסיים הנסחרים בהן.

המחלקה מטפלת בבקשות לרישיון לניהול זירת סוחר המוגשות לרשות, ופועלת על מנת להבטיח כי חברות שקיבלו רישיון להפעלת זירת סוחר מקיימות את החובות החלות עליהן בדיון. המחלקה מקדמת את הטיפול במקרים של חשד להפרות דין, ובכלל זה פעילות ללא רישיון.

נוסף על הרישוי והפיקוח, פועלת המחלקה לאסדרת ענף זירות הסוחר, בין היתר במימוש סמכויותיה לקבוע הוראות לניהולן התקין וההוגן של זירות הסוחר.

נכון לתאריך 31.12.2018 פועלות בישראל חמש חברות בעלות רישיון לניהול זירת סוחר. **רשימה**

עדכנית מפורסמת באתר הרשות.

4. הפיקוח על חברי הבורסה שאינם בנקים ועל זירות סוחר בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור המחלקה מפקחת על יישום הוראות חוק איסור הלבנת הון וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של חבר בורסה למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"א-2010 (להלן - "צווי איסור הלבנת הון"). במסגרת זו עוסקת המחלקה בנושאים הבאים:
- עריכת ביקורות לבחינת עמידתם של חברי הבורסה שאינם בנקים ושל זירות הסוחר בהוראותיהם של חוק איסור הלבנת הון וצווי איסור הלבנת הון, ומגבשת עמדה בדבר הצורך לנקוט אמצעי אכיפה.
 - קידום תיקוני חקיקה לצווי איסור הלבנת הון, בשיתוף עם מחלקת הייעוץ המשפטי.
 - פרסום שאלות ותשובות (ש"ת) וחוזרים בעניין יישום הוראותיהם של חוק איסור הלבנת הון וצווי איסור הלבנת הון.
 - טיפול באופן שוטף בפניות הנוגעות לפרשנות הוראותיהם של חוק איסור הלבנת הון וצווי איסור הלבנת הון וליישומם, ומתן מענה לפניות אלה.
 - מעורבות בפורומים משותפים עם גופי ממשל ומאסדרים אחרים.

1. המחלקה הבינלאומית

המחלקה הבינלאומית פועלת ליישום האסטרטגיה של הרשות להיות מעורבת, להשפיע, ללמוד ולשתף פעולה עם רשויות ניירות ערך מקבילות בעולם, עם ארגונים בינלאומיים נוספים ועם בורסות שונות בעולם. הרשות מעורבת באמצעות המחלקה הבינלאומית במהלכים לשיתוף פעולה הנרקמים בין גופים אלו בתחום דיני ניירות הערך, בנושאי אסדרה, פיקוח, אכיפה ומדיניות ובפעילויות נוספות. המחלקה הבינלאומית מנהלת את הקשר עם גורמים אלה ומייצגת את הרשות מולם. בין השאר, מקדמת הרשות חתימה על מזכרי הבנה לשיתוף פעולה עם רשויות וגופים אלה, ופועלת ליישום מזכרים אלה.

כך לדוגמה, לצורך ביצוע אכיפה אפקטיבית במקרים שבהם נדרש מידע או ביצוע חקירה בתחומי שיפוט אחרים, הרשות חתומה על הסכם רב-צדדי לשיתוף פעולה ולהחלפת מידע בנושאי אכיפה, המבסס שיתוף פעולה נרחב בין הרשות ובין רשויות זרות החתומות עליו. הסכם זה נחתם במסגרת הארגון הבינלאומי של רשויות ניירות ערך (International Organization of Securities Commissions – IOSCO) (להלן - "יוסק"י), והוא מאפשר החלפת מידע לא פומבי בין רשויות וביצוע פעולות אכיפה. במסגרת יישום הסכם זה, המחלקה מסתייעת ברשויות זרות, מסייעת להן ומחליפה איתן מידע. דוגמאות נוספות הן חברות בוועדת הממשל התאגידי בארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (OECD), וברשת הגלובלית לחדשנות פיננסית (GFIN).

כמו כן, המחלקה מהווה מרכז ידע לשאר מחלקות הרשות בנוגע לדיני ניירות ערך במדינות שונות, לאירועים שונים שהתרחשו בשוקי הון של מדינות זרות, למגמות המתפתחות בשוק ההון העולמי או בתחום שיפוט מסוים ועוד. במסגרת זו, המחלקה מייצגת ומסייעת לסגל הרשות ביחס להיבטים בינלאומיים בהחלטות שונות וביזומות אסדרה, תוך שימוש בניסיון, בידע ובהבנה של סגל המחלקה בנוגע לשווקים הבינלאומיים ולדין הזר. המחלקה גם בוחנת ומנתחת יוזמות חקיקה ברשויות זרות העשויות להשפיע על השוק המקומי ועל פעילות הרשות.

נוסף על כך, המחלקה הבינלאומית אחראית לבחינת ההתאמה בין דיני ניירות ערך בישראל, בשים לב לתשתית הרגולטורית ולמאפייני השוק המקומי, ובין הסטנדרטים לפיקוח ראוי על שוק ההון הנקבעים ומעודכנים על ידי יוסק"י. במסגרת זו נבדקים תחומי שיפוט שונים בעולם, באשר לרמת עמידתם בסטנדרטים שנקבעו.

ז. מחלקת מחקר, פיתוח וייעוץ כלכלי אסטרטגי

תפקידה של המחלקה הוא לתת ייעוץ כלכלי ליו"ר ולמחלקות השונות ברשות במגוון רחב של נושאים. הייעוץ שנותנת המחלקה מבוסס על מספר יסודות: מעקב שוטף אחר שוק ההון וההתפתחויות הכלכליות בישראל ובעולם; בחינת ההשלכות של החלטות ושל אירועים נקודתיים הנוגעים לעבודת הרשות או לשוק ההון; ומחקר גנרי בנושאים בעלי השלכות רוחביות על שוק ההון. כל זאת, תוך שימוש במאגרי נתונים ובמדדים ממוחשבים המפותחים ומתוחזקים על ידי המחלקה. כמו כן, המחלקה אחראית על פיתוחן של מערכות ייעודיות תומכות החלטה.

המחלקה הכלכלית ממשיכה להוביל את הטיפול בסיכון הסיסטמי ברשות ובשיתופי הפעולה הבין-משרדיים העוסקים בנושא. ההכרה הבינלאומית בחשיבות הנושא הובילה גורמי אסדרה רבים בעולם להקים גופים משותפים וצוותי חשיבה שמטרתם לקדם את הטיפול בנושא הסיכונים המערכתיים במערכת הפיננסית. המחלקה שותפה פעילה בצוות CER (Committee on Emerging Risks) של ארגון יוסק"ו ובתת-הצוות ל"רגטק" (Regtech - Regulatory Technology).

כחלק מעבודתה השוטפת עוקבת המחלקה אחר מגמות חדשות המשפיעות על דפוסי המסחר והתנהגות המשקיעים (כגון גיוסי מטבעות דיגיטליים, פינטק, רגטק, מסחר אלגוריתמי ומסחר בתדירות גבוהה - HFT). מגמות אלה מחייבות את גורמי האסדרה לפתח את כלי הניתוח הנדרשים על מנת להבין את ההשפעות הצפויות ולאפשר תגובה מהירה להתפתחויות. נוסף על כך, המחלקה עורכת מחקרים, תוך קיום שיתופי פעולה עם חוקרים מן האקדמיה, בנושאים בעלי חשיבות, כגון: שכר הבכירים, מבנה האחזקות בשוק, השפעות המסחר הפסיבי על איכות השוק ושיפור הנזילות.

המחלקה מייעצת לגורמים שונים בתוך הרשות ומחוצה לה. בין השאר, היא מייעצת בנושאים כלכליים למחלקת ניירות ערך בפרקליטות מחוז ת"א (מיסוי וכלכלה), בשלבים שונים של ההליך המשפטי, תוך שימוש בידע וביכולות ניתוח הנתונים והמסחר שצברה לאורך השנים.

עבודת המחלקה מבוססת, בין היתר, על מסדי נתונים שהמחלקה מייצרת, רוכשת, מעדכנת, מרחיבה ומתחזקת באופן שוטף, ועל פיתוח כלים ותוכנות לעבודה עם מסדי הנתונים. בכלל אלו, כלים המאפשרים לעשות שימוש בצבירי נתונים (Large Scale Data) על מנת לבצע ניתוחים ברזולוציית נתונים גבוהה.

ה. מחלקת מערכות מידע

המחלקה אחראית על כל מערכות המחשוב שהוקמו ברשות וחלק משמעותי מהן משרת את הציבור הרחב, הגופים המפוקחים ועובדי הרשות לצורך ביצוע תפקידיהם. המחלקה שותפה בקביעת אסטרטגיית המחשוב של הרשות ומבצעת אותה על פי תוכניות העבודה השנתיות המאושרות. המחלקה פועלת הן על-פי פניות של מחלקות הרשות והן - מתוך היכרות עם אופי העבודה במחלקות - כאשר היא זו המזהה את הצרכים הדורשים מענה. בהמשך לכך, המחלקה יוזמת פרויקטים המיועדים לענות על צרכים אלו ולתת להם מענה מחשובי.

בהתאם לכך, המחלקה עוסקת בתחומים הבאים: פיתוח ותחזוקה של כל מערכות המחשוב ברשות; טיפול בתשתיות, בתוכנות תשתית ובאבטחת מידע וסייבר; רכישת מחשבים אישיים, שרתים ותחזוקתם; רכישה והתקנה של תוכנות מדף; תחזוקת רשת התקשורת הפנימית וקווי התקשורת החיצוניים - קווי הטלפון והמרכזיות; תפעול ומתן שירות למדפסות; אספקה והתקנה של ציוד מתכלה מכל הסוגים. בנוסף, עובדי המחלקה מבצעים פעילויות מנהלה עבור הגופים המפוקחים ובכלל זאת: טיפול בטפסים למינוי וגריעה של מדווחים במגנא, מורשים למערכת הצבעות ולמערכת יעל; בקשות להארכות תוקפן של תעודות חתימה אלקטרוניות; רישום של גופים מדווחים חדשים; טיפול בעדכון פרטים של מדווחים ושל גופים המעדכנים את פרטיהם במגנא; פניות יזומות לתאגידים בשל אי התאמות בנתונים או בשל אי עמידה בדרישות החוק לגבי המספר המינימלי של מורשי חתימה בתאגיד; טיפול בנוגע לסגירת תאגידים שחדלו לשמש כתאגידים

מדווחים; טיוב נתונים בתחום בעלי עניין; מתן מענה לפניות ושאלות של הגופים והמדווחים. במחלקת מערכות מידע מועסקים שמונה עובדי רשות, וחלק מפעילותה נעשה באמצעות מיקור חוץ (outsourcing).

ט. מחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר

מחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר של הרשות מיישמת את מדיניות היו"ר בכל הנוגע להגברת ההרתעה והאכיפה, לייעול הטיפול בתיקי החקירה והבירורים המנהליים ולפיקוח על תקינות המסחר. בשנת 2018 המשיכה המחלקה להשקיע בתהליכי ייעול עבודתה, לרבות באמצעים טכנולוגיים מתקדמים, במטרה להמשיך ולשדרג את יכולותיה בתחומים השונים. להלן עיקרי פעילותה של המחלקה:

1. חקירות פליליות - בשנת 2018 פעלה המחלקה לשמירה על תמהיל התיקים המטופלים על ידה להגברת האכיפה וההרתעה. כמו כן, טיפלה המחלקה במספר תיקים גדולים ומשמעותיים. עיקר התשומות הופנו לתיק 4000, שבו ריכזה המחלקה, ביחד עם משטרת ישראל, מאמץ שנמשך מספר חודשים. תיק זה נפתח והסתיים במהלך שנת 2018.
2. בירורים מנהליים - במסגרת פעילות המחלקה נערכים בירורים מנהליים, וממצאיהם מועברים ליו"ר הרשות לצורך קבלת החלטה על פתיחה בהליך מנהלי. הבירורים בשנת 2018 נגעו בעיקר להפרות דיווח של תאגידים מדווחים ולהצעה או למכירה לציבור של ני"ע ללא תשקיף.
3. בקרת מסחר - יחידת בקרת המסחר פועלת בשלושה מישורים: פעילות ממוקדת לאיתור פעילות חריגה העשויה להצביע על עבירות והפרות בנוגע לחוק ניירות ערך; איתור וניתוח תופעות ומגמות במסחר; סיוע שוטף למחלקות הרשות. במהלך שנת 2018 פעלה היחידה להרחבת יכולותיה לניטור המסחר ולזיהוי פעילות חריגה באמצעות פיתוח וכיול מערכות הניטור האלקטרוניות העומדות לרשותה. כמו כן, היחידה מקדמת תהליכים לשילוב כלים טכנולוגיים מתקדמים מתחום של מדע מבוסס נתונים (Data Science) לשם שיפור עתידי של יכולותיה.
4. יחידת הייעוץ המשפטי במחלקה - יחידה זו מהווה מעטפת משפטית לפעילות היחידות השונות של המחלקה ומלווה את פעולותיהן באופן צמוד ושוטף. היחידה שמה דגש על איזון מתמיד בין השגת ראיות מיטביות ובין הדין הקיים ועקרונותיו. פעילותה של היחידה כוללת ליווי שוטף של תיקי חקירה ובירורים מנהליים, הופעות בבית משפט, ליווי הליכי חקיקה במשרד המשפטים ובכנסת, עדכוני נהלים ופסיקה למחלקה, כתיבת חוות דעת בסוגיות משפטיות רלוונטיות, כתיבת עמדות סגל, טיפול בהסכמי עדי מדינה ועוד.
5. חיקורי דין - כחלק מאסטרטגיית הרשות להשתלב בתהליכי הגלובליזציה המשיכה המחלקה, גם בשנה זו, להיענות לבקשות לביצוע חיקורי דין של רשויות זרות במסגרת האמנות שהיא חתומה עליהן. מספר חיקורי הדין ב-2018 גדל כמעט פי שניים לעומת 2017 (15 לעומת 8), עובדה המחייבת השקעת משאבי חקירה מוגברים.
6. שיתופי פעולה - המחלקה שותפה לפעילותם של גופי אכיפה אחרים במסגרת המאבק של הרשויות בישראל למיגור הפשיעה הכלכלית.

י. מחלקת אכיפה מנהלית

ההליכים המנהליים נפתחים על פי החלטת יו"ר הרשות, והם מתבצעים כנגד חשודים בביצוע הפרות מנהליות של החוקים שהרשות אמונה עליהם. מחלקת האכיפה המנהלית ברשות משמשת כתביעה המנהלית ברשות, והיא מגבשת כתבי טענות מנהליים לאחר בחינת חומר הבירור המנהלי שמועבר אליה ממחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר. מחלקת האכיפה המנהלית מקבלת גם תיקים פליליים שנסגרו, ולאחר שהיא בוחנת אם חומר הראיות שהועבר מהפרקליטות יכול לשמש בסיס להליכים מנהליים, ממליצה ליו"ר הרשות לפתוח בהליך מנהלי בתיקים המתאימים.

לאחר פתיחת ההליך מנהלת מחלקת אכיפה מנהלית את תיק התביעה בשם הרשות בפני מותב של ועדת האכיפה המנהלית. הוועדה מונה שישה חברים ופועלת במותבים של שלושה. שני חברים (שופטים מחוזיים בדימוס) משמשים כיושבי ראש המותב והינם עובדי רשות. על פי החוק, שר המשפטים בוחר את ארבעת חברי הוועדה הנוספים - שניים מתוכם משפטנים ושניים הם אנשי שוק ההון וענף הפיננסים. על פי חוק ניירות ערך, ליו"ר הרשות סמכות, באישור מותב הוועדה המנהלית, להתקשר עם חשוד בהפרה בהסדר אכיפה חלף ניהול חקירה פלילית, בירור מנהלי או הליך מנהלי בפני ועדת האכיפה המנהלית. מחלקת האכיפה המנהלית מגבשת את הסדרי האכיפה ומייצגת את יו"ר הרשות בניהול המשא ומתן עם הגורמים המפרים וכן מול מותב הוועדה המנהלית, בבקשה לאישור הסדר אכיפה. להלן עיקרי הפעילות של המחלקה:

1. עיצומים כספיים - לצד ההליך המנהלי המתקיים מול ועדת האכיפה המנהלית כוללים דיני ניירות ערך הליך מנהלי של הטלת עיצומים כספיים על ידי ועדה פנימית, בראשות יו"ר רשות ניירות ערך ושני חברי מליאה (להלן - "הליך העיצום הכספי הפשוט"). העיצומים הכספיים הפשוטים מוטלים על גורמים מפוקחים המבצעים הפרות על דיני ניירות ערך והפרות לפי פרק 4 בסימן ד' לחוק החברות. מחלקת האכיפה המנהלית אמונה על ריכוזם וניהולם של הליכי העיצום הכספי הפשוט. בנוסף, המחלקה אחראית על ריכוזם וניהולם של הליכי עיצום כספי לפי חוק איסור הלבנת הון, הקובע כי יו"ר רשות ניירות ערך הינו הממונה לצורך פיקוח ואכיפת חוק זה בנוגע לחברי בורסה שאינם בנקים, מנהלי תיקים וזירות סוחר.
2. הליכים משפטיים הנוגעים להליכי אכיפה מנהליים - מחלקת אכיפה מנהלית מעורבת במענה לעתירות ולערעורים כנגד החלטות מותבי ועדת האכיפה המנהלית, החלטות הרשות בהליך העיצום הכספי הפשוט והחלטותיה של הוועדה להטלת עיצום כספי הפועלת לפי חוק איסור הלבנת הון. במסגרת זו פועלת המחלקה בשיתוף עם הפרקליטות האזרחית מחוז תל אביב בהכנת תגובות ומסמכים שונים הנדרשים בהליך.
3. פעילות רוחבית בתחום האכיפה - נוסף על האמור לעיל, מחלקת אכיפה מנהלית עוסקת בנושאים שוטפים הנוגעים לתחום האכיפה: ניתוח תיקי מודיעין לפי השיקולים בחוק ואמות המידה המפורסמים באתר הרשות לניתוב המקרה - לחקירה פלילית או לבירור מנהלי; מעבר על דוחות חקירה פליליים בטרם העברה לפרקליטות; מעורבות ביוזמות חקיקה, בעמדות סגל ובנושאי מדיניות הנוגעים לאכיפה.

יא. מחלקת ניירות ערך בפרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה)

מחלקת ניירות ערך בפרקליטות היא מחלקה מתמחה בתחומה, העוסקת בהעמדה לדין של נאשמים בתיקים פליליים שבהם טיפלה מחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר. מתוקף מעמדה כמחלקה במסגרת פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה), נתונות בידיה סמכויות נרחבות להעמדה לדין, וכתבי האישום המוגשים כוללים, נוסף על עבירות ניירות ערך, גם עבירות חוק עונשין רלוונטיות, עבירות הלבנת הון, עבירות מס וכן עבירות כנגד סדרי שלטון ומשפט במקרים המתאימים. ככלל, כתבי האישום מוגשים במחלקה הכלכלית שבבית המשפט המחוזי. המחלקה מתמחה בטיפול בעבירות על חוק ניירות ערך, ובהן עבירות תרמית, עבירות מידע פנים ועבירות דיווח, נוסף על עבירות חמורות מכוח חוק העונשין שמתבצעות בסביבת חברות ציבוריות או בקשר עם המסחר בבורסה. כמו כן, המחלקה צברה ידע רב בטיפול בתיקים בעלי היבטים חשבונאיים וכלכליים מגוונים. בידי המחלקה ידע וניסיון רב בתחום העמדה לדין של תאגידים, והיא מעורבת ביעוץ רוחבי בתחום זה למשרד המשפטים ובייצוג הפרקליטות במסגרות פנימיות ובינלאומיות.

בשנים האחרונות מובילה הרשות מגמה של ייעול האכיפה והחמרת הענישה בתחום ניירות הערך, תוך שילוב זרועות החקירה של הרשות עם גורמי חקירה נוספים כמו יחידות הפשיעה הכלכלית במשטרת ישראל, ברשות המסים וברשות הלבנת הון. לצורך כך, המחלקה משתפת פעולה, במקרים המתאימים, עם מחלקות אחרות בפרקליטות בחקירות בתחום המסים והשחיתות השלטונית. לצד מגמות אלה, הוגברה מעורבותה של המחלקה בליווי חקירות בתיקים בעלי היקף נרחב ומשמעותי וכן בחקירות שהעניין הציבורי בהן גבוה. מעורבותה של המחלקה בחקירות מאפשרת, לאחר שהתיק עובר לפרקליטות, את קיצור הזמנים הדרוש לגיבוש עמדתה בעניין אפשרות ההעמדה לדין. נוסף על כך, היא מאפשרת למחלקה לתמוך בצוות החקירה בצמתי החלטה חשובים ולפעול בלוחות זמנים יעילים יותר בפעולות שונות של אכיפה כלכלית, לרבות תפיסות של רכוש וכספים.

עיקרי פעילות הרשות בשנת 2018

2.1. נתונים על השוק

2.2. אסדרה ופיתוח שוק

2.3. פיקוח

2.4. אכיפה

2.5. אפיקי פעילות מרכזיים שהובילה הרשות בשנת 2018

2. עיקרי פעילות הרשות בשנת 2018

2.1. נתונים על השוק

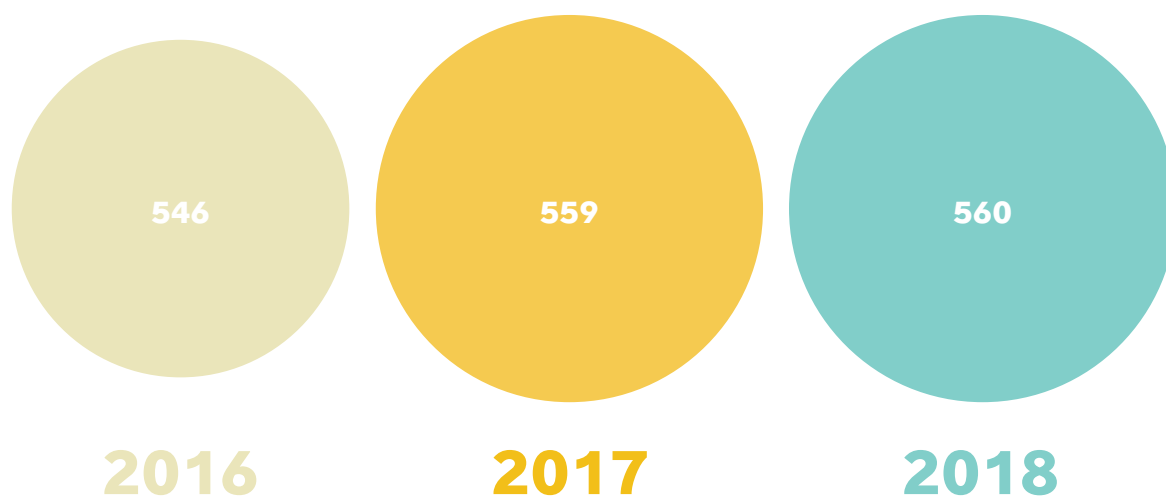
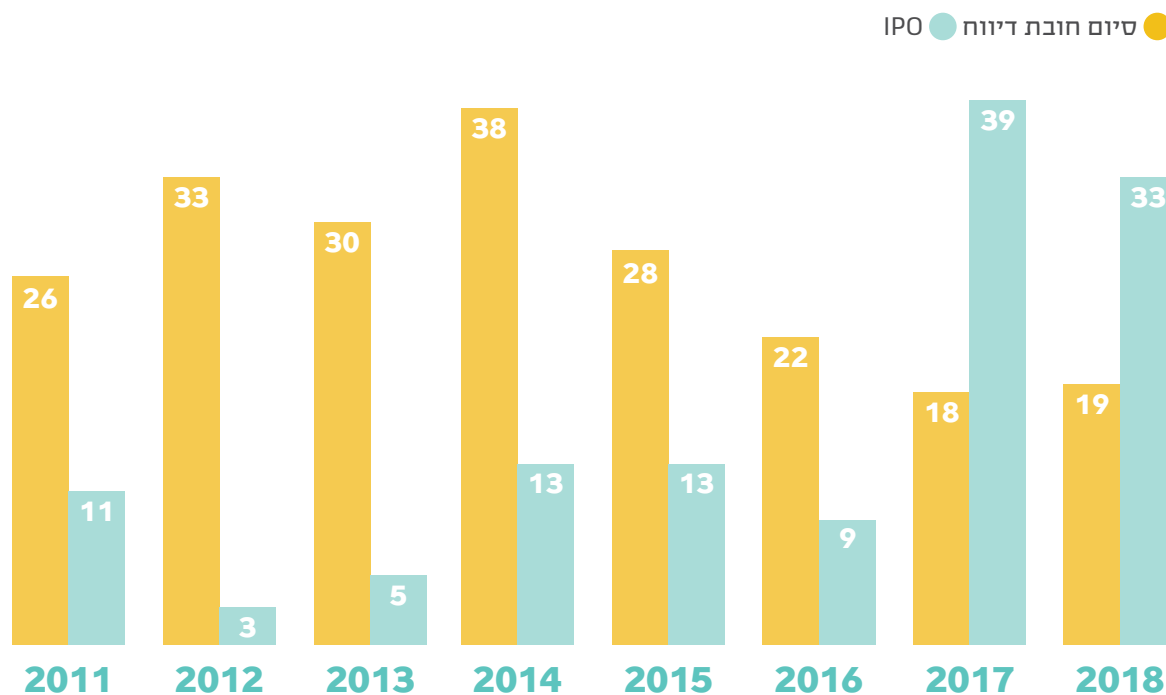
נתונים על גיוסים והנפקות בשנים 2017-2018⁴

גיוס הון והקצאות באמצעות מניות, ניירות ערך המרים ואג"ח בשנים 2017-2018 ⁵ (מיליוני ש"ח)		
2018	2017	
מניות, כתבי אופציה ואג"ח להמרה:		
א. הנפקות לציבור		
2,959	7,012	מניות וכתבי אופציה בשוק המקומי
274	820	הנפקות זכויות
430	574	אג"ח להמרה בשוק המקומי
551	747	הנפקות בחו"ל
ב. הנפקות פרטיות		
2,081	2,572	מניות וכתבי אופציה בשוק המקומי
9	42	הקצאות לעובדים
2	109	אג"ח להמרה בשוק המקומי
1,654	479	גיוס בחו"ל
0	954	אג"ח להמרה בחו"ל
ג. מימוש כתבי אופציות		
693	1,039	אופציות למניות
215	6	אופציות ליחידות השתתפות
193	680	אופציות לאג"ח להמרה
9,061	15,034	סה"כ מניות, כתבי אופציה ואג"ח להמרה
איגרות חוב:		
48,614	63,572	א. הנפקות לציבור - אג"ח קונצרניות
3,371	2,910	ב. הנפקות פרטיות - אג"ח קונצרניות
12,888	4,010	ג. אג"ח רצף מוסדיים
726	834	אג"ח נש"ר
65,600	71,326	סה"כ איגרות חוב
74,661.0	86,360	סה"כ גיוסי הון לציבור והנפקות פרטיות

4. מקור: אתר הבורסה לניירות ערך.

5. לא כולל מוצרי מדדים.

ההתפתחות במספר התאגידים המדווחים בשנים 2016-2018

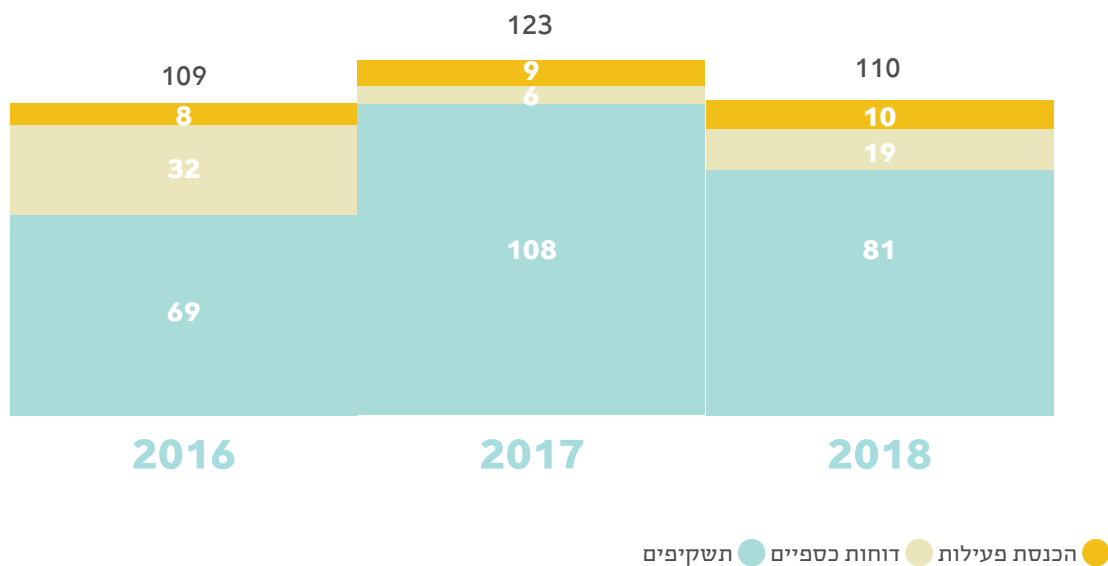
מספר ההנפקות של חברות חדשות מול חברות שסיימו חובות דיווח בשנים 2011-2018⁶

6. הנתונים המופיעים בגרף כוללים מידע על מיזמי השקעה לשנים 2017-2018.

מספר ההיתרים שניתנו בשנים 2016-2018⁷

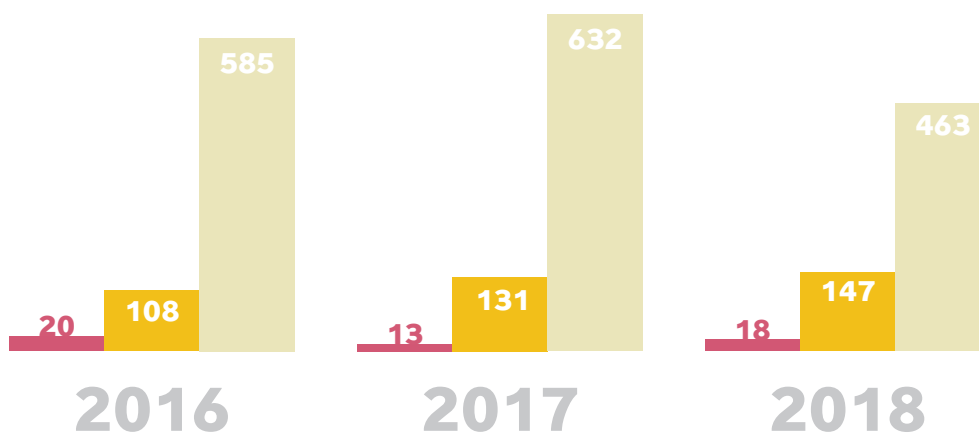
תשקיפי מדף	תשקיפים					
	מס' התאגידים שהציעו ניירות ערך על פי תשקיף מדף	מס' דוחות הצעת מדף	היתר לתשקיפי מדף (שיעורם מסך ההיתרים)	היתר להנפקות ראשונות לציבור IPO (שיעורם מסך ההיתרים)	היתר לתשקיף רגיל (שיעורם מסך ההיתרים)	מספר ההיתרים שניתנו
						מספר הבקשות שהוגשו
	228	144	95 (79%)	16 (13%)	8 (7%)	119
	260	160	89 (66%)	42 (31%)	3 (2%)	134
	247	139	82 (63%)	42 (32%)	5 (4%)	129
						2016
						2017
						2018

מספר הבדיקות המלאות של תשקיפים ודוחות כספיים בשנים 2016-2018

7. הנתונים מתייחסים לתשקיפים שהוגשו ולתשקיפים שקיבלו היתר מתאריך 1 בפברואר בכל אחת מהשנים המנויות בלוח ועד 31 בינואר בשנה העוקבת.

דיווחי עסקאות עם בעל שליטה, הצעות פרטיות והצעות רכש בשנים 2016-2018

■ מספר עסקאות בעלי שליטה ■ הצעות פרטיות (מהותיות וחריגות) ■ מפרטי הצעת רכש

הסדרי חוב בשנים 2016-2018

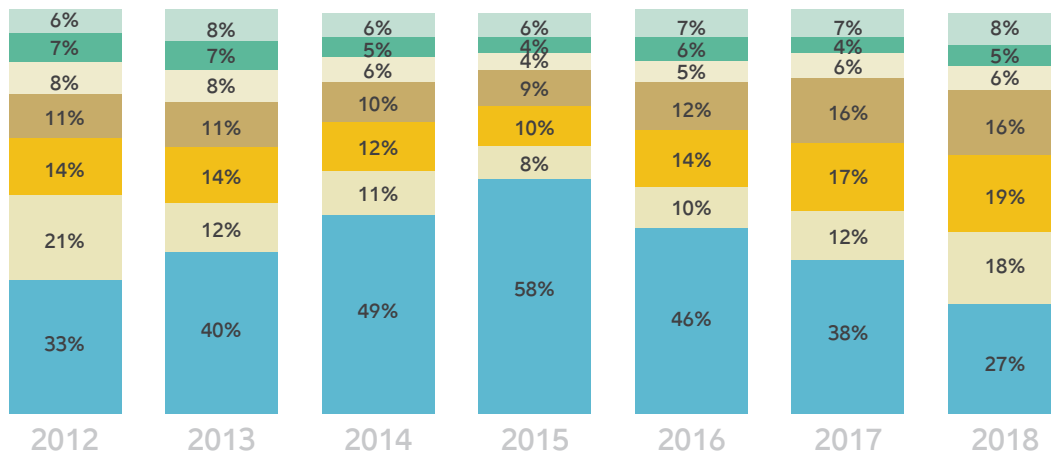
השנה	מספר החברות ⁸	החוב הנכנס להסדר ⁹ (מיליוני ש"ח)	סה"כ ערך נקוב מתואם של החוב הסחיר ¹⁰ (מיליוני ש"ח)	אחוז החוב הנכנס מהחוב הסחיר
2016	6	5,106	291,687	1.75%
2017	4	838	310,529	0.27%
2018	3	1,766	339,752	0.52%

8. חברה יכולה להופיע מספר פעמים במידה וסדרות אג"ח שלה נכנסו להליכי הסדר בשנים שונות, או שהיא נמצאת בהליכי הסדר שני-רביעי.

9. מעודכן למועד כניסת החברה להליכי ההסדר.

10. אג"ח חברות ואג"ח להמרה (מעודכן לסוף השנה).

פילוח שווי שוק המניות ויחידות ההשתתפות לפי ענף, בשנים 2012-2018

● מסחר ושירותים ● נפט וגז ● השקעה ואחזקות ● נדל"ן ובינוי ● פיננסי ● תעשייה ● טכנולוגיה וביומד

בסוף שנת 2018 עמד סך שווי השוק של המניות ויחידות ההשתתפות הנסחרות בבורסה על כ-710 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-600 מיליארדי ש"ח בסוף 2012.

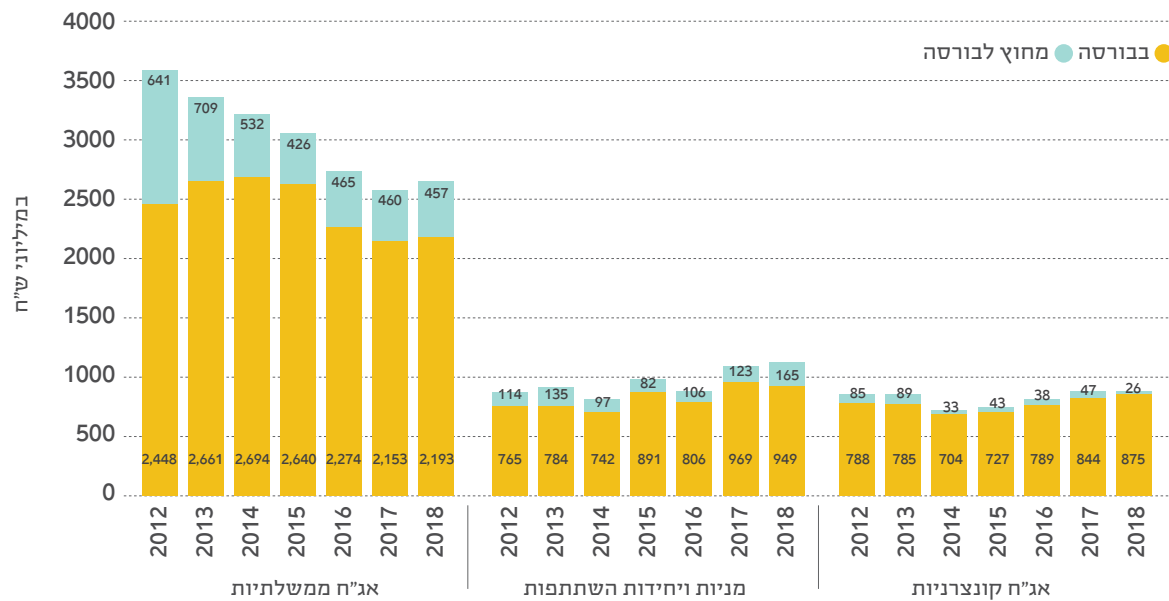
- שווי שוק המניות בענף הטכנולוגיה והביומד מסתכם בכ-192 מיליארדי ש"ח, ומהווה 27% מסך שוק המניות ויחידות ההשתתפות. נתחו של ענף זה מסך השוק נמצא במגמת ירידה.
- שווי שוק המניות בענף הפיננסי עלה לכ-135 מיליארדי ש"ח, והוא 19% מסך השוק.
- שווי שוק המניות בענף הנדל"ן הוכפל במהלך התקופה, וכיום הוא מסתכם בכ-114 מיליארדי ש"ח, 16% מסך שווי שוק מניות ויחידות ההשתתפות.

התפתחויות במחזורי המסחר בבורסה ובמדדי הנזילות

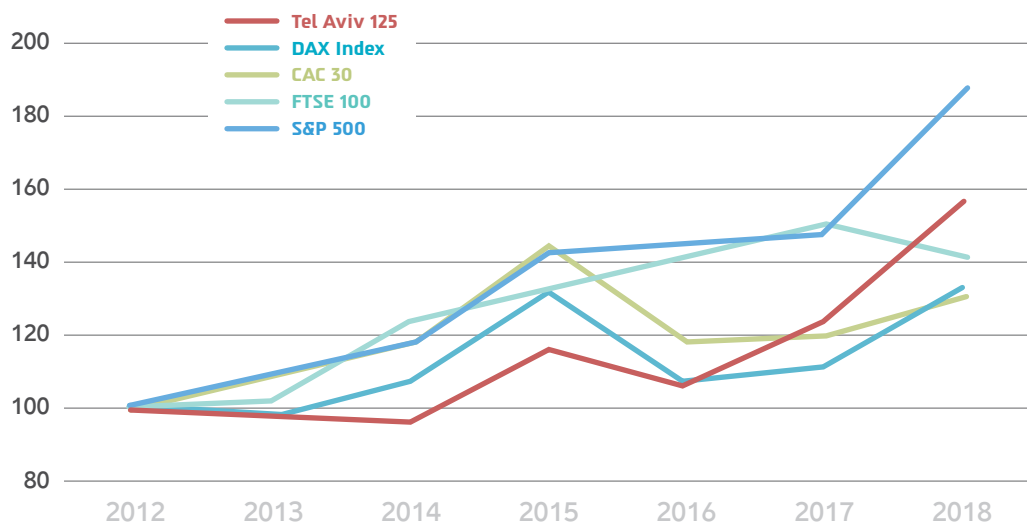
- במהלך שנת 2018, ממוצע סך מחזור המסחר היומי במניות וביחידות ההשתתפות היה דומה לרמתו במהלך שנת 2017, ועמד על כ-1.1 מיליארדי ש"ח (949 מיליון, ללא המסחר מחוץ לבורסה). מדובר על עלייה של 18% לעומת שנת 2016. בממוצע, 85% מהמסחר היומי במניות וביחידות ההשתתפות מתנהל בבורסה.
- מחזורי המסחר באג"ח הקונצרניות הסחירות ובאג"ח הממשלתיות נותרו גם הם ברמה דומה לשנת 2017 (ממוצע יומי של כ-0.9 מיליארדי ש"ח באג"ח הקונצרניות הסחירות, וכ-2.7 מיליארדי ש"ח באג"ח הממשלתיות)¹¹.

11. כולל אג"ח להמרה, אך ללא מכשירים פיננסיים.

ממוצע המחזור היומי בשנים 2012-2018 (לפי סוג נייר הערך)

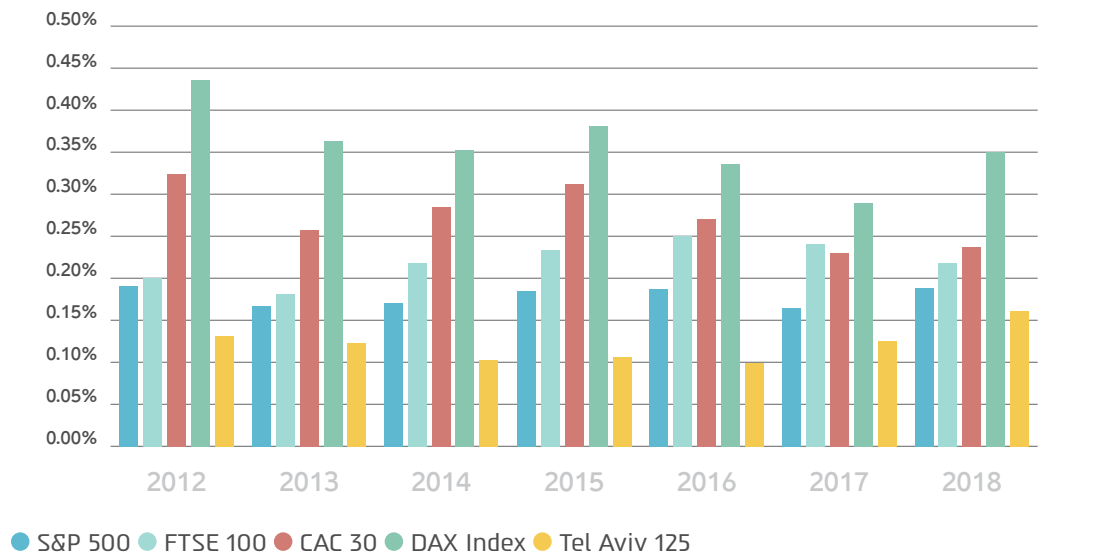

השינויים במחזור היומי במדד ת"א 125 ביחס לשנת 2012, בהשוואה למדדים מובילים בעולם

מאז שנת 2012 חל גידול במחזור המסחר השקלי הממוצע במדד ת"א 125, לאחר ירידה ניכרת בשנים שלפני כן. בארצות הברית חל גידול ניכר אף יותר, במדד S&P 500, כאשר באירופה הגידול היה פחות משמעותי.

מהירות המחזור היומית הממוצעת במדד ת"א 125 בהשוואה למדדים מובילים בעולם, בשנים 2012 - 2018

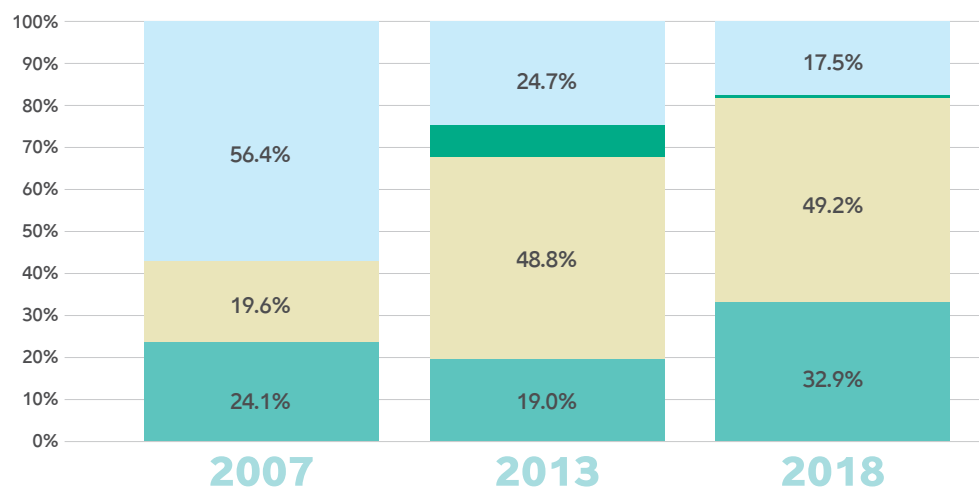

מקור: Bloomberg, עיבוד - מחלקת מחקר, פיתוח וייעוץ כלכלי אסטרטגי, רשות ניירות ערך.

במדד ת"א 125 מהירות המחזור היומית גדלה גם היא באופן ניכר, אך היא עדיין נותרה נמוכה בהשוואה למדדים מובילים בעולם.

פעילות חברות הדירוג ושינויי הדירוגים בשוק האג"ח

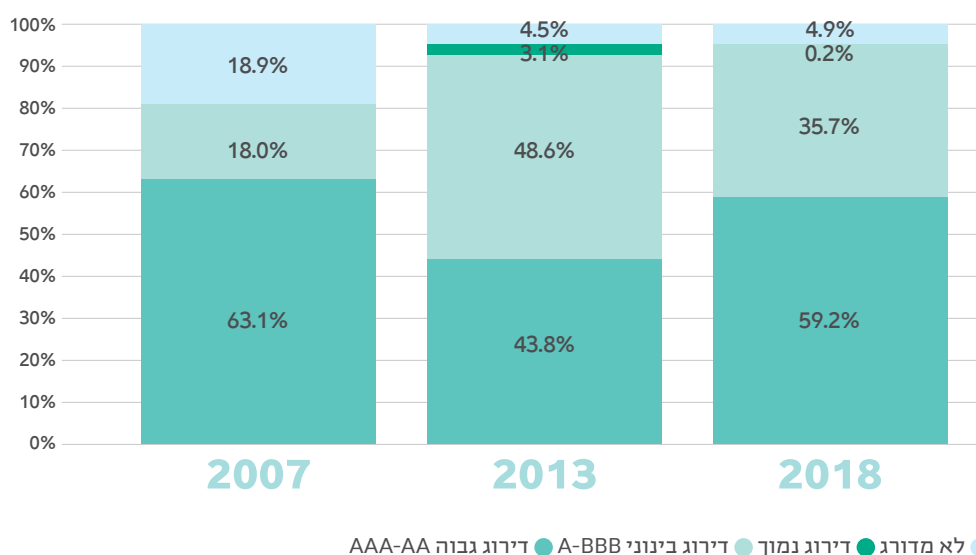
התפלגות סדרות האג"ח הקונצרניות (לפי דירוג)

● לא מדורג ● דירוג נמוך ● דירוג בינוני A-BBB ● דירוג גבוה AAA-AA

- בסוף שנת 2018 נסחרו בבורסה קרוב ל-700 סדרות של אג"ח קונצרניות.
- כיום כשליש מהסדרות מדורגות גבוה (AAA-AA) על ידי חברות הדירוג מעלות ומידרוג. כמחצית מהסדרות בשוק מדורגות בדירוג בינוני (A-BBB), וכ-18% מהסדרות מדורגות בדירוג נמוך או שאינן מדורגות כלל.
- ניתן לראות שבעשור האחרון חלה ירידה במספר הסדרות המדורגות בדירוג נמוך או שאינן מדורגות כלל.

התפלגות היקף החוב הקונצרני הסחיר בשנת 2018 בהשוואה לשנים קודמות (לפי דירוג)

- בסוף שנת 2018 הסתכם שווי השוק של האג"ח הקונצרניות הסחירות בכ-340 מיליארדי ש"ח. במהלך העשור האחרון שווי השוק של האג"ח הקונצרניות יותר מהכפיל את עצמו.
- בסוף שנת 2018, כ-59% משווי החוב הסחיר הכולל מדורג גבוה (AAA-AA), וזאת בדומה לשנת 2007. כמו כן, 36% משווי החוב הכולל הסחיר מדורג בדירוג הבינוני (A-BBB), 5% בלבד משווי החוב הקונצרני מדורג נמוך או לא מדורג כלל (לעומת שנת 2007, שבה כ-19% משווי החוב דורג נמוך או לא דורג כלל).

קרנות נאמנות

בסוף שנת 2018 עמד מספר קרנות הנאמנות הפעילות על 2,093 קרנות, ומתוכן 1,482 קרנות פתוחות, 610 קרנות סל וקרן טכנולוגיה עילית אחת. במהלך השנה נוספו 779 קרנות, הכוללות 165 קרנות חדשות ו-614 קרנות שהוסבו במסגרת תיקון 28 (551 תעודות סל שהפכו קרנות סל, 48 קרנות מחקות שהפכו לקרנות סל, ו-15 תעודות סל שהפכו קרנות מחקות). בנוסף, בשנה האחרונה, בין היתר, בעקבות הרפורמה בקרנות באמצעות תיקון 28, 50 קרנות מוזגו עם קרנות אחרות ו-16 פורקו.

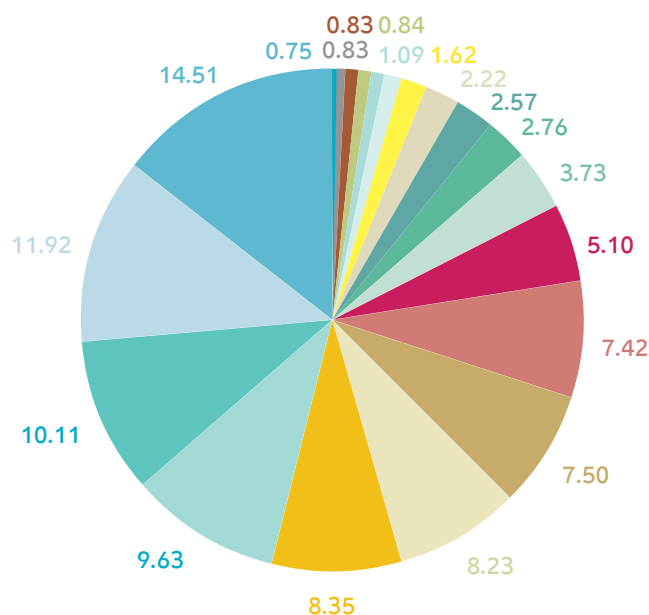
תיקון 28 לחוק השקעות משותפות

בסוף ספטמבר 2018, עם תחילת הפעילות במסגרת תיקון 28, עמד שווי הנכסים המנוהלים על-ידי תעודות הסל על כ-94.7 מיליארד ש"ח (בניכוי החזקות הדדיות), ומספר תעודות הסל עמד על 699 תעודות.

במסגרת המעבר בוצעו מיזוגים של 166 תעודות סל ל-70 קרנות (מרביתן קרנות סל ומיעוטן קרנות מחקות פתוחות). כאמור לעיל, במסגרת המעבר הפכו 551 תעודות סל לקרנות סל ו-15 תעודות סל הפכו לקרנות מחקות. בנוסף התבצע פדיון של 17 תעודות סל. 12 תעודות פיקדון הפכו לקרנות כספיות או מוזגו לתוך קרנות כספיות קיימות, שש תעודות פיקדון נפדו (חלקן לפני תחילת הפעילות) ותעודת פיקדון אחת נותרה כתעודת פיקדון, אך פורקה על-ידי המנפיק ביום 18.1.19.

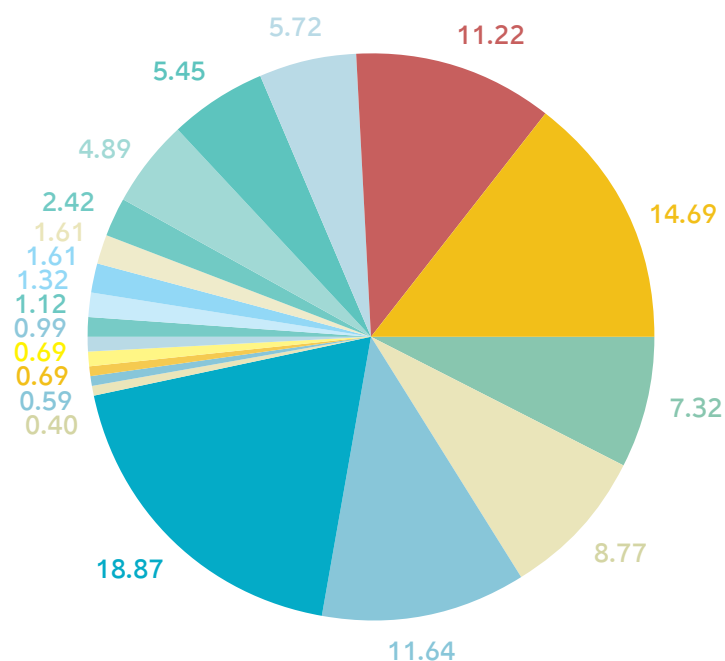
כתוצאה מתיקון 28 גדל גם מספר מנהלי הקרנות הפעילים בשנת הדוח, ובסיומה עמד על 22¹², לעומת 19 בסוף שנת 2017 (כאשר פעילותו של מנהל קרן אחד מוזגה לפעילות של מנהל קרן אחר). מספר הנאמנים לקרנות נאמנות גדל אף הוא, ועומד על שמונה בסוף שנת הדוח, לעומת חמישה בסוף שנת 2017 (מתוכם נאמן אחד מחזיק ברישיון לשמש כנאמן לקרנות נאמנות ואולם ביום 31.12.18 לא שימש כנאמן לקרנות בפועל).

שוק קרנות הנאמנות - החלוקה בין מנהלי הקרנות ערב תיקון 28, עדכני לתאריך 18.9.2018

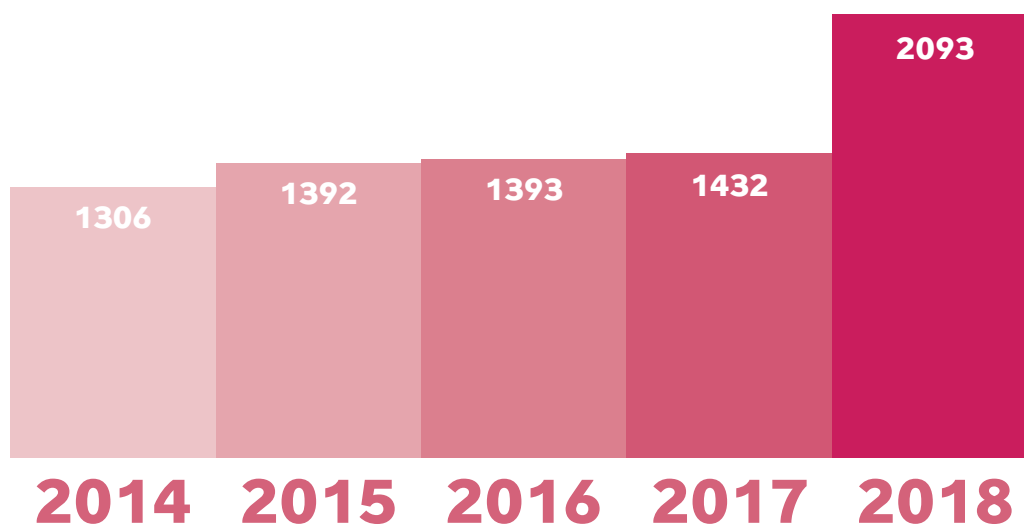

12. בתאריך 31.12.2018 שלושה בתי השקעות קיימו פעילות של ניהול קרנות וניהול קרנות סל באמצעות שתי חברות נפרדות.

שוק הקרנות - החלוקה (באחוזים) בין מנהלי הקרנות, ¹³ עדכני לתאריך 31.12.2018

מספר קרנות הנאמנות בשנים 2014-2018

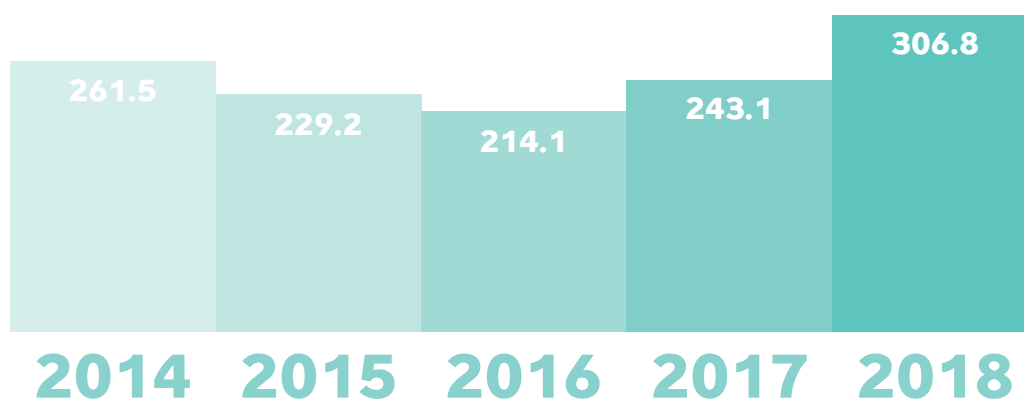

13. בתרשים זה, מקום בו בית השקעות כולל שתי חברות לניהול קרנות, הן נחשבות כיחידה אחת מבחינת נתח השוק.

נכסי קרנות הנאמנות

שווי הנכסים שהוחזקו בקרנות הנאמנות בסוף שנת 2018 עמד על כ-306.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-243.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017. העלייה בהיקף הנכסים בשנת 2018 נובעת מכניסתו לתוקף של תיקון 28 לחוק, במסגרתו הפכו תעודות הסל לקרנות נאמנות. לצד גידול זה, חווה השנה ענף הקרנות ירידה בשווי הנכסים. ירידה זו נובעת ממגמה של פדיונות וכן מירידה ברווחי הון (בעיקר בדצמבר 2018).

שווי נכסי קרנות הנאמנות ב-31 בדצמבר, בכל אחת מהשנים 2014-2018 (במיליארדי ש"ח)

בהתאם להוראות סעיף 73 (ג) (1) לחוק השקעות משותפות, על קרנות הנאמנות להיות מסווגות בפרסום על פי הוראות שקבע שר האוצר בתקנות. רשימת הסיווגים מתפרסמת **באתר האינטרנט של הרשות**.

להלן נתונים סטטיסטיים על קרנות הנאמנות לפי סיווגן, לרבות מספר הקרנות ושווי נכסיהן בכל קטגוריה, בסוף שנת 2018:

נתונים סטטיסטיים של קרנות נאמנות על פי סיווגיהן, עדכני לתאריך 31.12.2018

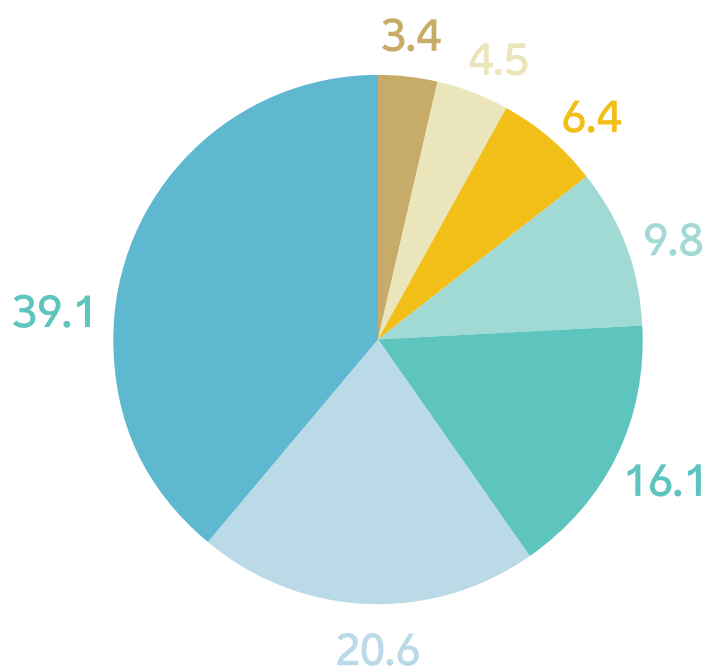
מספר הקרנות	שווי הנכסים (במיליוני ₪)	גודל ממוצע של קרן (במיליוני ₪)	השיעור מנכסי הקרנות	
אג"ח בארץ - כללי	367	74,806	203.83	24.4%
אג"ח בארץ - חברות והמרה	296	54,037	182.56	17.6%
אקטיבי	130	24,826	190.97	8.1%
פסיבי	166	29,210	175.97	9.5%
מניות בחו"ל	545	53,496	98.16	17.4%
אקטיבי	113	6,785	60.05	2.2%
פסיבי	432	46,711	108.13	15.2%
אג"ח בארץ - מדינה	250	37,410	149.64	12.2%
אקטיבי	149	27,940	187.52	9.1%
פסיבי	101	9,470	93.77	3.1%
מניות בארץ	208	32,491	156.20	10.6%
אקטיבי	114	11,189	98.15	3.6%
פסיבי	94	21,302	226.61	6.9%
קרן כספית	35	23,009	657.40	7.5%
אג"ח בחו"ל	119	10,426	87.61	3.4%
אקטיבי	92	8,306	90.28	2.7%
פסיבי	27	2,120	78.52	0.7%
אג"ח בארץ - שקליות	88	9,518	108.15	3.1%
גמישות	40	5,616	140.40	1.8%
אג"ח בארץ משולבת - כללי	65	2,715	41.76	0.9%
ממונפות ואסטרטגיות	48	1,370	28.54	0.4%
אקטיבי	14	462	33.03	0.2%
פסיבי	34	908	26.69	0.3%
קרן סגורה (טכנולוגיה עילית)	1	395	395.16	0.1%
סחורות	11	379	34.45	0.1%
אג"ח בארץ - מט"ח	3	327	108.84	0.1%
חו"ל כללי	1	309	309.03	0.1%
אגד קרנות	7	309	44.18	0.1%
אחר	7	144	20.61	0.0%
לתושבי חוץ בלבד	2	24	12.21	0.0%
סה"כ ענף הקרנות	2093	306,781	146.57	100.0%
סה"כ קרנות אקטיביות	1156	193,822	167.67	63.2%
סה"כ קרנות פסיביות	937	112,959	120.55	36.8%
מחקות (שאינן נסחרות)	327	26,796	81.94	8.7%
קרנות סל	610	86,163	141.25	28.1%

לאחר תיקון 28 לחוק השקעות משותפות, השתנתה חלוקת הנכסים באופן משמעותי: נתח השוק של הקרנות הפסיביות (סל ומחקות פתוחות) עלה משיעור של כ-12% ל-36.8%. יותר ממחצית מן השיעור האמור מרוכז על פי הסיווג "מניות בחו"ל" (כ-15%) ועל פי הסיווג "אג"ח בארץ - חברות והמרה" (כ-10%). חלק הארי של הקרנות הפסיביות הן קרנות סל (נסחרות), ושיעורן עומד על 28.1%, לעומת שיעור של 8.7% משווי הנכסים המנוהלים המושקעים בקרנות המחקות הפתוחות (שאינן נסחרות). בקרנות האקטיביות הסיווג שלפיו מנוהל שווי הנכסים הגבוה ביותר, גם השנה, הינו "אג"ח בארץ - כללי". בנוסף, אנו עדים למגמה מתמשכת של פדיונות באפיקים הסולידיים יחסית ("אג"ח בארץ - מדינה", "אג"ח בארץ - שקליות").

נאמנים לקרנות

נאמן לקרן הינו חברה שעיסוקה העיקרי הוא מילוי תפקידי נאמנות, ואושר לה על ידי יו"ר רשות ניירות ערך לשמש כנאמן, לאחר שנוכח כי התקיימו בה התנאים הקבועים בחוק. במסגרת תפקידה, היא מחזיקה בנאמנות את נכסי הקרן עבור בעלי היחידות בחשבון בנק או בחשבון ניירות ערך אצל חבר בורסה ומפקחת על מנהל הקרן, לרבות על קיום הוראות החוק ועמידה בכל התחייבויותיו של מנהל הקרן על פי תשקיף. על תפקידו זה משולם לנאמן שכר נאמן, המחושב כשיעור משווי נכסי הקרן ונגבה מתוך נכסי הקרן. כפועל יוצא של כניסתו לתוקף של תיקון 28 ומהסבתן של תעודות הסל לקרנות סל, הנאמנים אשר שימשו קודם לכן כנאמנים לתעודות סל בלבד, קיבלו מיו"ר הרשות היתר לשמש כנאמנים לקרנות נאמנות ומימשו את ההיתר. כתוצאה מכך גדל מספר הנאמנים לקרנות נאמנות מחמישה לשמונה בתום שנת הדוח (נאמן אחד מחזיק ברישיון לשמש כנאמן לקרנות נאמנות, ואולם ביום 31.12.18 לא שימש כנאמן לקרנות בפועל).

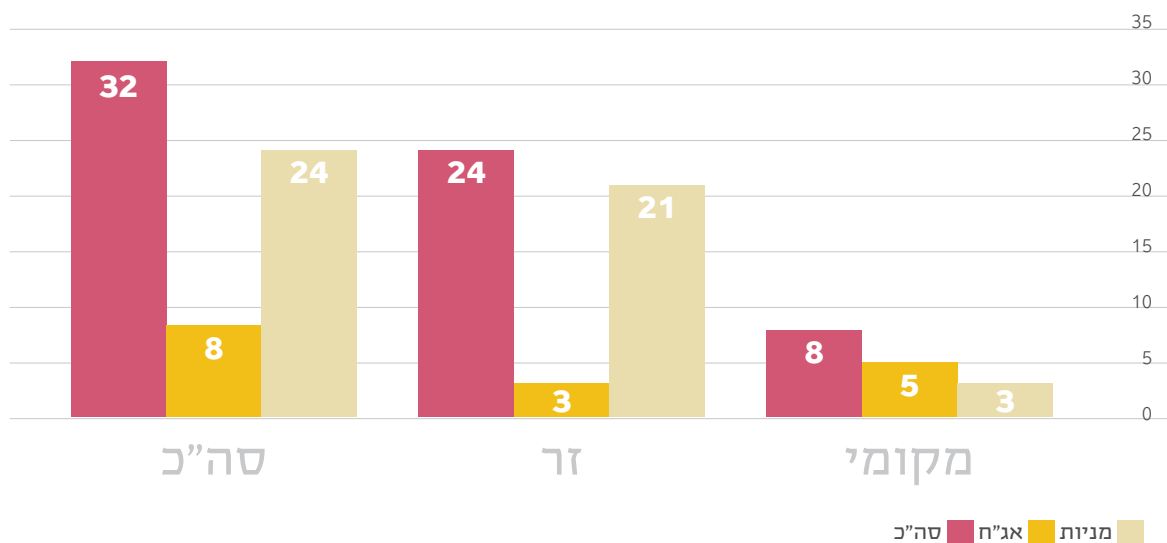
נתחי שוק - נאמנים לקרנות נאמנות (באחוזים), עדכני לתאריך 31.12.2018

אישור קרנות העוקבות אחר נכסי מעקב חדשים

נכס מעקב הינו מדד או סחורה שעל פי מדיניות ההשקעות של קרן מחקה מיועדת להשיג תוצאות הנגזרות משיעור השינוי בהם. בשנת הדוח אישר סגל הרשות קרנות העוקבות אחר 32 מדדים חדשים, אשר ישמשו כנכסי מעקב בקרנות מחקות.

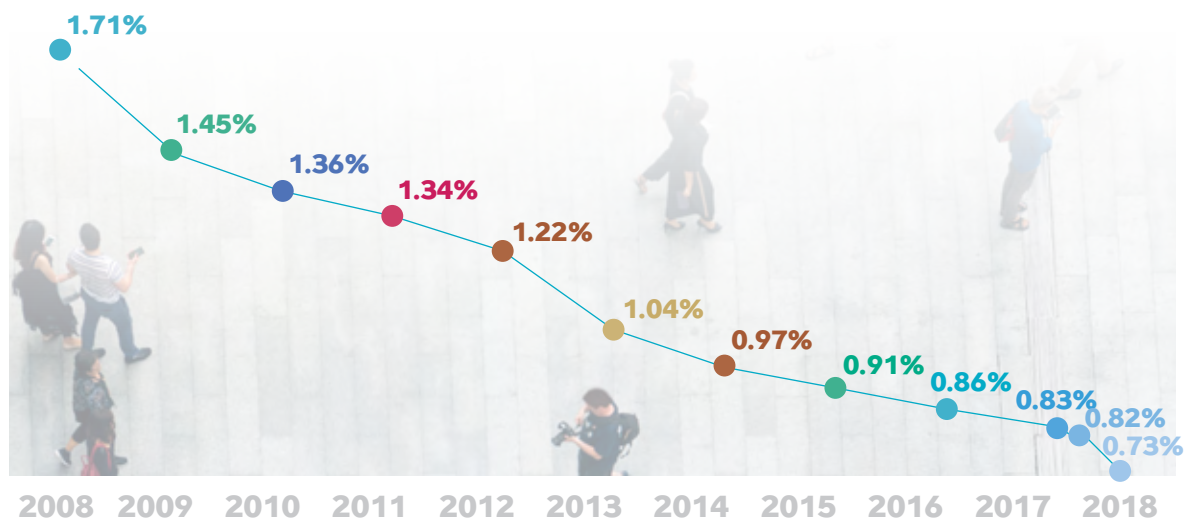
מספר המדדים על פי חלוקה למניות ולאג"ח, בחו"ל ובארץ

דמי הניהול בענף הקרנות והמתווה להגבלת תדירות העלאות שכר

לאחר כניסתה לתוקף של רפורמת בכר ומאז הרפורמה הנרחבת בתחום קרנות הנאמנות בשנת 2008, דמי הניהול בענף הקרנות נמצאים בירידה מתמדת. בשבע השנים האחרונות ירדו דמי הניהול הממוצעים בשיעור של יותר מ-50%. בחמש השנים האחרונות השיעור הממוצע נמוך מ-1% (בשנת הדוח - 0.73%). המשך מגמת הירידה בדמי הניהול נובע הן מרמת התחרותיות הגוברת בענף והן מגידול בשווי הנכסים המנוהלים במוצרים פאסיביים (קרנות מחקות), אשר ממוצע דמי הניהול הנגבים בגינם נמוך יותר (מודל הפצתן אינו כולל תשלום דמי הפצה על ידי מנהל הקרן אלא תשלום נפרד של עמלת קנייה ועמלת מכירה של ני"ע, המשולמות על ידי המשקיע). סגל הרשות גיבש בשנת 2016 מתווה אחיד להתחייבויות בנושא העלאת דמי הניהול, והרשות מפרסמת נתונים באופן שוטף באשר לאימוצו או לאי אימוצו בידי מנהלי קרנות. על פי המתווה, מנהל קרן מתחייב שלא להעלות את שכרו או את שיעור ההוספה בקרנות שבניהולו במהלכה של שנה קלנדרית. גילוי אודות המנהלים שאימצו מתווה כאמור מפורסם **באתר הרשות**. נכון לשנת הדוח, כל מנהלי הקרנות הפעילים אימצו את המתווה, אימוץ שמשמעו כי השכר שגבו ב-1.1.19 יישאר על כנו עד ליום 31.12.19.

שיעור דמי הניהול הממוצעים בקרנות הנאמנות (לפי ממוצע פשוט),¹⁴ בשנים 2008-2018¹⁵

שיעור ההשתתפות של מנהלי קרנות באסיפות כלליות שבהן היו מחויבים להשתתף ולהצביע על פי חוק, בשנים 2014-2018

השתתפו יותר מ-70% מהמנהלים		השתתפו בין 30% ל-70% מהמנהלים		השתתפו פחות מ-30% מהמנהלים		מספר האסיפות	שנה
מספר האסיפות	באחוזים	מספר האסיפות	באחוזים	מספר האסיפות	באחוזים		
764	95.3%	34	4.2%	4	0.5%	802	2014
638	96.3%	22	3.32%	2	0.3%	662	2015
569	95.95%	0	0	24	4.05%	593	2016
703	97.37%	0	0	19	2.63%	722	2017
655	96.4%	0	0	27	3.96%	682	2018

גם השנה התאפיינה במעורבות גבוהה של מנהלי הקרנות באסיפות הכלליות, ובלמעלה מ-96% מהאסיפות נכחו והצביעו יותר מ-70% ממנהלי הקרנות. יצוין כי בשנת 2016 הותקנו תקנות, במסגרתן הובהרו והוגדרו סוגי האסיפות שבהן מחויבים מנהלי הקרנות להשתתף, וההחלטה אם להשתתף בהן אינה נתונה לשיקול הדעת של מנהלי הקרנות.

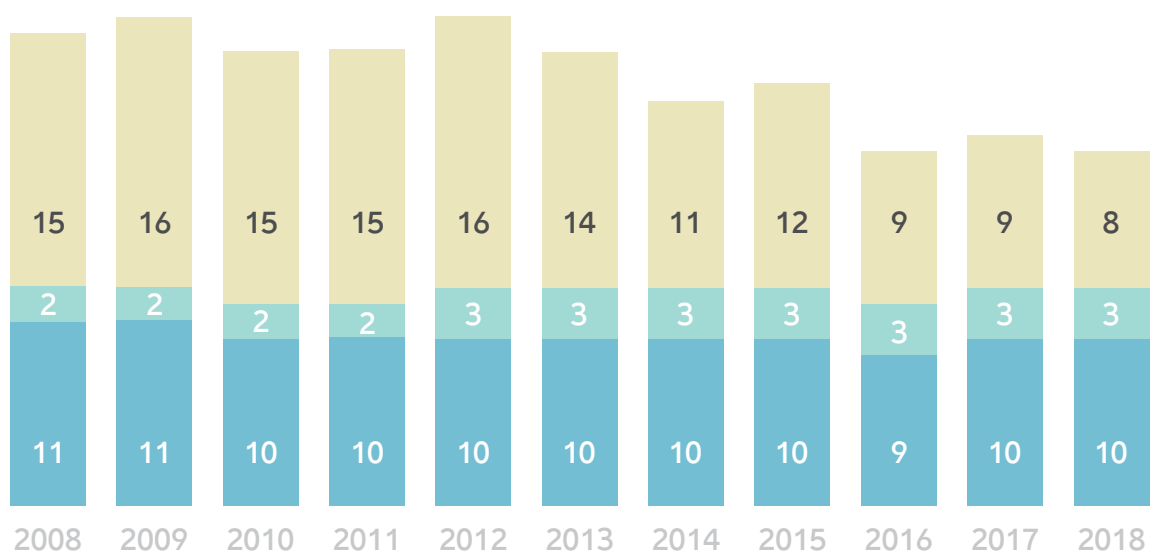
14. בחלק מהקרנות המחוקות קיים מנגנון דמי ניהול משתנים. ממוצע שכר מנהל הקרן המוצג בגרף אינו כולל את דמי הניהול המשתנים.

15. ממוצע דמי הניהול בקרנות האקטיביות לשנת 2018 עומד על שיעור של 0.98% ובקרנות הפסיביות - 0.42%.

התפתחויות בשוק הברוקראז' בישראל

בישראל קיימים שלושה סוגים של נותני שירותי ברוקראז':¹⁶ בנקים, ביניהם מספר בנקים זרים, חברי בורסה שאינם בנקים (להלן גם - "חש"בים") וברוקרים עצמאיים שאינם חברי בורסה. הבנקים והחש"בים מספקים שירותי מסחר ללקוחות קמעונאיים בבורסה בישראל, ואילו מבין הברוקרים העצמאיים חלקם מספקים שירותי מסחר ללקוחות קמעונאיים בחו"ל וחלקם מספקים שירותי מסחר ללקוחות מוסדיים בישראל. בשנת 2018 התפרסמו המלצות הביניים של הצוות המשותף לרשות ניירות ערך ולרשות התחרות (רשות ההגבלים העסקיים) לבחינה של שוק הברוקראז' ללקוחות קמעונאיים (להרחבה ראו עמוד 47). בעשור האחרון לא חלו שינויים של ממש במספר הבנקים שהם חברי בורסה, אך לעומת זאת מספר החש"בים הצטמצם במחצית, מ-16 לשמונה. להלן מספר נתונים המתארים את ההתפתחויות בשוק הברוקראז' בישראל.

מספר חברי הבורסה בשנים 2008-2018 (לפי סוג המוסד הפיננסי)

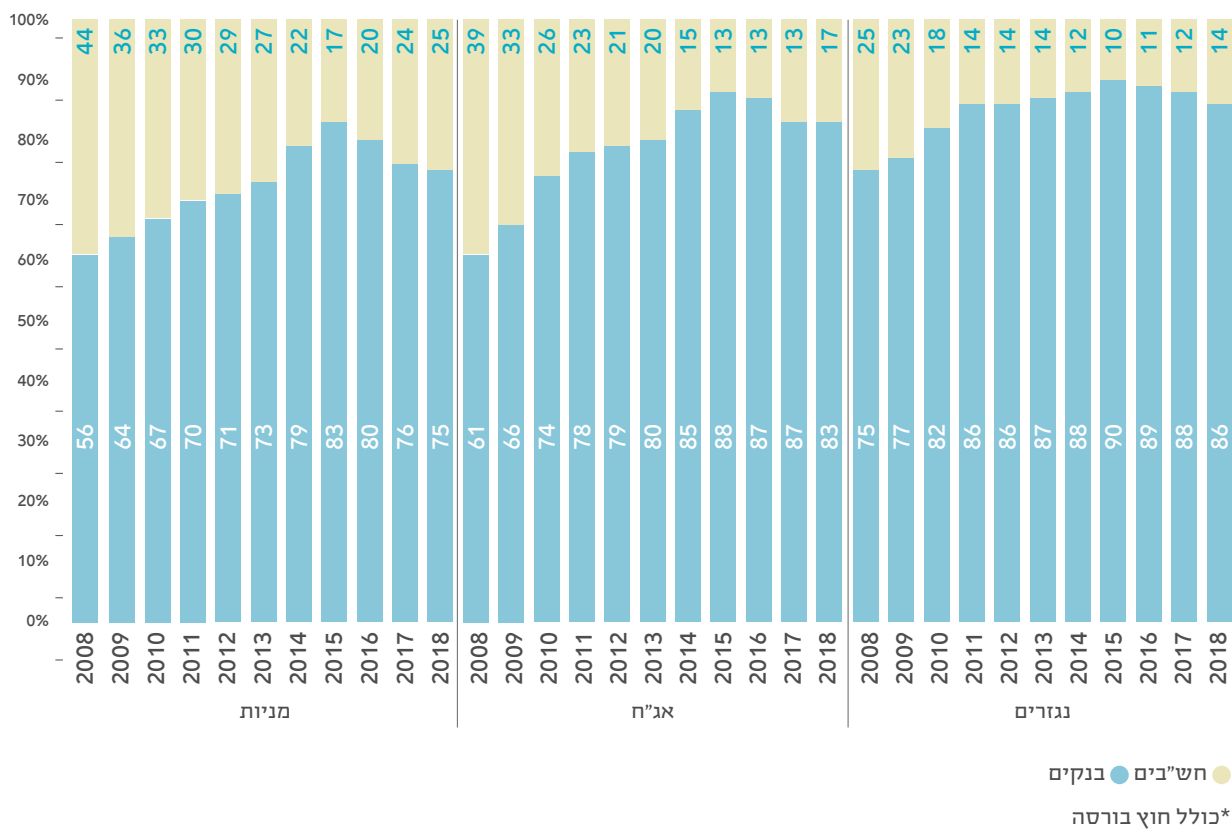

■ בנק מקומי ■ בנק זר ■ חבר שאינו בנק

חלקם של חברי הבורסה שאינם בנקים במחזורי המסחר קטן באופן משמעותי בעשור האחרון. בשנת 2008 היה שיעור נתח המסחר במניות באמצעות החש"בים 44%. לעומת זאת, בשנת 2015 ירד נתח המסחר ל-17%, ובשנת 2018 הוא עלה במקצת לרמה של 25%. ניתן להצביע על מגמה דומה ביחס למסחר באג"ח ובנגזרים, שכן בשנת 2018 חלקם של החש"בים בתחומים אלה היה אף נמוך יותר, ועמד על 17% ו-14% בהתאמה.

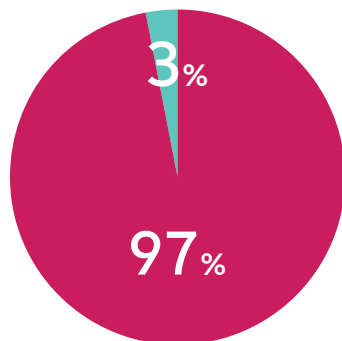
16. שירותי תיווך למסחר בניירות ערך.

נתח חברי הבורסה ממחזור המסחר בשנים 2008 - 2018 (לפי סוג המוסד הפיננסי)*

הנתונים המוצגים לעיל כוללים בתוכם את המסחר שמבצעים המשקיעים המוסדיים, קרנות הנאמנות, חברות הנוסטרו והמשקיעים הקמעונאיים באמצעות חברי הבורסה. משכך, הם אינם משקפים נאמנה את נתח השוק של החש"בים בקרב הלוקחות הקמעונאיים. מנתונים שהתקבלו מבנקים וחש"בים, במסגרת עבודת הצוות המשותף לרשות התחרות (רשות ההגבלים העסקיים) ולרשות ניירות ערך, שעסק בבחינת שוק הברוקראז' נמצא, כי בשנת 2015 נתחם של הבנקים בפלח שוק זה עמד על כ-97%.

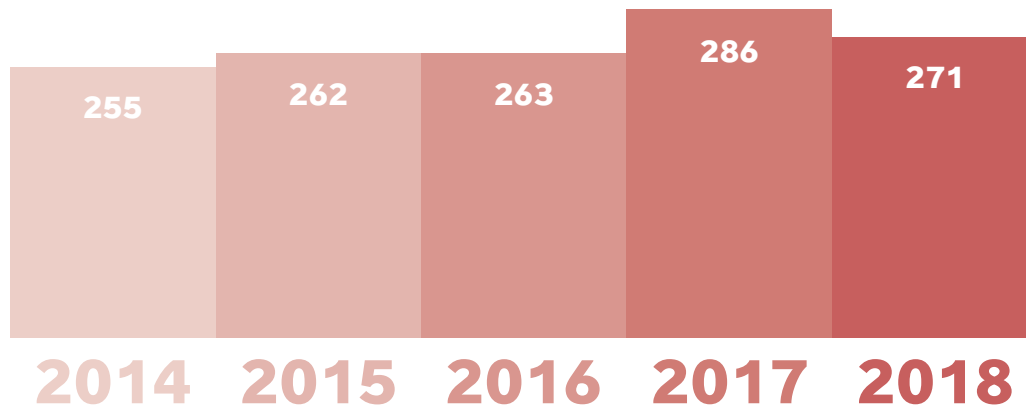
נתח השוק של חברי הבורסה במסחר עבור לקוחות קמעונאיים בשנת 2015

● חש"בים ● בנקים

יועצי השקעות, משווקי השקעות ומנהלי תיקי השקעות

שווי הנכסים המנוהלים בחברות לניהול תיקים, בשנים 2014-2018 (במיליארדי ש"ח)

לאחר שנים של יציבות עם עלייה מתונה בשווי הנכסים המנוהלים, שנת 2018 התאפיינה בירידה של שווי הנכסים המנוהל בענף ניהול התיקים. כשני שלישים מהירידה בשווי הנכסים המנוהל מיוחסים לקרנות הנאמנות המנוהלות על ידי חברות ניהול התיקים, שחוו פדיונות בשיעור הדומה לשאר ענף קרנות הנאמנות. כמו כן, ניתן לייחס חלק מהירידה בשווי הנכסים המנוהל גם לירידה ברווחי הון (בעיקר בחודש דצמבר 2018).

שווי הנכסים המנוהלים ללקוחות לא-מוסדיים, עדכני לסוף שנת 2018 (במיליוני ש"ח)

שווי הנכסים	מספר החברות	שיעור מסה"כ מספר החברות	שיעור מסה"כ שווי הנכסים
עד 50	29	23.39%	0.29%
51-100	18	14.52%	0.76%
101-500	42	33.87%	6.30%
501-1,000	8	6.45%	3.70%
1,001-5,000	18	14.52%	20.82%
מעל 5,000	9	7.26%	68.13%
סה"כ	124	100%	100%

דוח מרכז הכולל נתונים לגבי ענף ניהול התיקים מפורסם באופן שנתי ומופיע **באתר הרשות**.

סך הרישיונות שניתנו ליחידים - מנהלי תיקים, יועצי השקעות ומשווקי השקעות, בשנים 2014-2018

שנה	מנהלי תיקים	יועצי השקעות	משווקי השקעות
עד 2014	2,795	7,299	1,585
2015	139	145	132
2016	128	114	104
2017	114	139	112
2018	116	79	109
סך כל הרישיונות שניתנו	3,292	7,776	2,042

בסוף דצמבר 2018 פעלו 3,788 יחידים בעלי רישיון, ובהם 821 מנהלי תיקים, 2488 יועצי השקעות ו-479 משווקי השקעות.

הענקה, המרה וביטול רישיון של חברות במהלך שנת 2018

סה"כ	חברות לניהול תיקים	חברות לייעוץ השקעות	חברות לשיווק השקעות
מספר החברות ב-31 בדצמבר 2017	164	126	16
הענקת רישיון	9	4	1
נגרעו עקב המרה	1	-	1
בוטלו מרצון	11	6	4
בוטלו על ידי הרשות	-	-	-
נוספו עקב המרה	1	-	-
מספר החברות ב-31 בדצמבר 2018	162	124	12
			26

רישוי - בחינות והתמחויות¹⁷

אחוז המעבר בבחינות בשנת 2018		
נושא הבחינה	מספר הנבחנים	שיעור ההצלחה השנתי בבחינות (באחוזים) ¹⁸
דיני ניירות ערך ואתיקה מקצועית	468	72
חשבונאות	1031	31
סטטיסטיקה ומימון	796	37
כלכלה	940	41
מקצועית א'	1271	42
מקצועית ב'	3188	56

17. בחינות הרישוי נערכות בשני מועדים - בחודשים מאי-יוני ובחודשים נובמבר-דצמבר. במהלך שנת הדוח נערכו כ-4,694 יחידות בחינה, לעומת 4,417 יחידות בחינה בשנת 2017.

18. פטורים מבחינות - תקנות הסדרת העיסוק ביינוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (בקשה לרישיון, בחינות, התמחות ואגרות), התשנ"ז-1997, קובעות כי מי שבירד תואר רלוונטי, כמשמעותו בתקנות, זכאי לפטור משלוש בחינות היסוד: כלכלה, חשבונאות, סטטיסטיקה ומימון. במהלך שנת הדוח נבדקו 677 בקשות לפטור מבחינות, ו-641 מהן אושרו. החל בשנת 2017, החישוב מבוצע לפי מספר העוברים ביחס למספר יחידות הבחינה (חלף חישוב ביחס למספר הנבחנים). אחוזי המעבר מחושבים כממוצע משוקלל של שני מועדי הבחינה.

2.2 אסדרה ופיתוח שוק

1. חדשנות טכנולוגית בשוק ההון - קידום תחום הפינטק

עולם הטכנולוגיה הפיננסית (להלן - "פינטק") הינו תחום המתפתח במהירות, משתנה חדשות לבקרים ומאתגר את הקיים ללא הרף. בחודש יולי 2018 הודיעה הרשות על הקמת מרכז חדשנות רגולטורי בתחום הפינטק (Regulatory Fintech Innovation Hub). הרשות שמה לה ליעד לעודד פעילות בטוחה והוגנת של חברות פינטק בישראל, תוך יצירת ממשק עבודה ידידותי עם הרשות, התמקצעות בתחום זה, מיפוי חסמים, סיכונים פעילות וזיהוי המקומות בהם נדרשת ודאות רגולטורית.

הרשות הזמינה פעילים, יזמים וחברות פינטק לפנות אליה על מנת לקדם את השיח בתחום הפינטק, להבין את המסגרת הרגולטורית והאם היא חלה על הפעילות שלהם, תוך קבלת ליווי מסגל הרשות בתהליך. מאז התקבלו פניות רבות וחברי הצוות הבין מחלקתי האמונים על פעילות המרכז נפגשו עם עשרות חברות, יזמים ופעילים בתעשייה. הצוות אף החל בליווי צמוד של מספר חברות פינטק. המפגש עם החברות הצעירות והיזמים היה פורה עבור כל הצדדים, והדגיש את חשיבות השיח על אף האתגרים שבקיומו.

הרשות ממשיכה לפעול לליווי חברות ויזמי פינטק ופועלת לחיזוק הממשק של החברות מולה. בכוונת הרשות לקחת חלק פעיל ואקטיבי יותר בתעשיית הפינטק, לבחון אפשרויות שיתוף במידע, ולייסד ממשקים עם רגולטורים פיננסיים בארץ ובעולם, כך שניתן יהיה להפנות החברות אליהם במידת הצורך. במקביל, בכוונת הרשות להמשיך בלימוד ובהכשרת הסגל בתחום הפינטק.

לאור האפשרויות הקיימות לשימוש בטכנולוגיה הפיננסית במספר רב של מדינות בעולם ללא עלויות גבוהות, כפי שהיה בעבר, נדרש שיתוף פעולה בין גורמים רבים בעולם לצורך לימוד התחום, זיהוי האתגרים והסיכונים הנלווים לפיתוחים אלו. כמו כן, נדרש שיתוף פעולה לבחינת אופן ההתמודדות המיטבי עם סיכונים ואתגרים אלו ברמת המדינה היחידה וברמת שוק ההון העולמי. לצורך כך, קודמו שיתופי פעולה ברמה הבינלאומית במספר דרכים:

- א. IOSCO Fintech Network - במהלך שנת 2018 הקים ארגון יוסק"ו רשת לצורך עדכון חבריה בהתפתחויות בתחום הפינטק. מטרת הרשת היא לקדם פרויקטים של הארגון בנושאי הלבנת הון, בינה מלאכותית, טכנולוגיית הרישום המבוזר, טכנולוגיות לאסדרה ולפיקוח (RegTech ו-SupTech), וכן לדון בשאלות של מדיניות בתחום הפינטק. הרשות חברה ברשת זו מיום הקמתה.
- ב. ICO Consultation Network - כחלק מההתעניינות הגוברת של רשויות בעולם בנושא המטבעות הקריפטוגרפיים, הוקמה רשת לשיתוף מידע בין גורמי אסדרה בנושאי מדיניות ביחס למטבעות קריפטוגרפיים. הרשות חברה ברשת זו מיזמה הראשון ומשתתפת בכל פעילויותיה. כמו כן, הציגה הרשות את דוח הביניים שפורסם בנושא בחודש מרץ 2018 (ראה עמוד 49), וכן שיתפה בסוגיות שהגיעו לשולחנה בנושא זה.
- ג. עוד בשנת 2017 חתמה רשות ניירות ערך יחד עם רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון על מזכר הבנות שעניינו שיתוף פעולה בנושא הפינטק מול רשות ניירות הערך השווייצית (FINMA), ובנק ישראל הצטרף בשנת 2018. במהלך שנת הדוח נהלו שני סבבים אינטנסיביים של משא ומתן לקראת חתימת שני מזכרי הבנות דו-צדדיים נוספים בתחום הפינטק. מזכרי ההבנות מניחים ומפרטים עקרונות לשיתוף פעולה, להתייעצות ולחילופי מידע במטרה לעודד ולטפח חדשנות בענפי השירותים הפיננסיים ולתמוך בחדשנות פיננסית. זאת על מנת לאפשר ליזמים להציע שירותים פיננסיים חדשניים בשווקים הפיננסיים המתאימים, תוך עמידה בחוקים ובתקנות הרלוונטיות.

ד. במהלך שנת 2018 פרסמו מספר רשויות ניירות ערך בעולם, בהובלת רשות ניירות ערך של אנגליה (FCA), מסמך היועצות ביחס להקמת ארגון חול רגולטורי גלובלי ורשת לשיתוף מידע בין גורמי אסדרה מובילים בעולם. לקראת סוף 2018 ניהלה הרשות מגעים עם מדינות אלו ומדינות נוספות להקמת רשת חדשות פיננסית בינלאומית (Global Financial Innovation Network). רשת זו הושקה בשנת 2019, והיא מתמקדת בהיבט הפרקטי של תחום הפינטק, בשונה מהרשת העוסקת בנושא זה ביוסק"ו, המתמקדת בעיקר בנושאי מדיניות בתחום הפינטק.

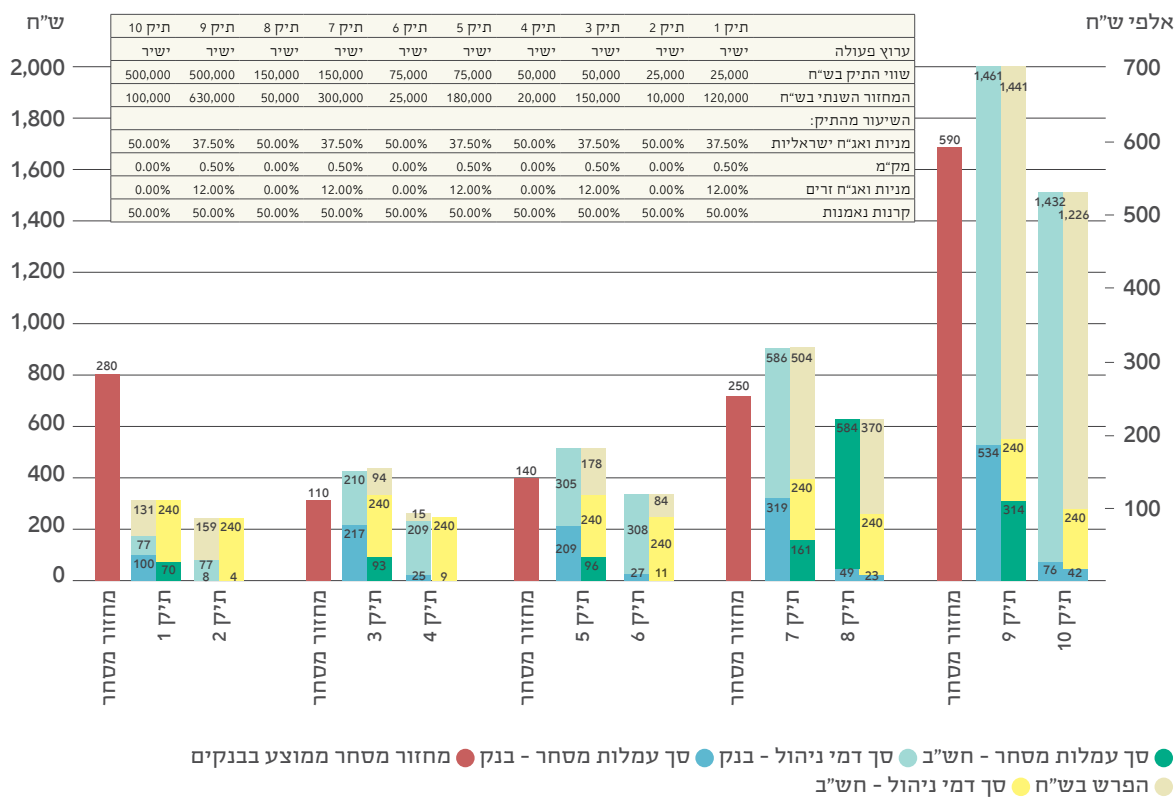
2. עידוד התחרות בשוק הברוקראז¹⁹

שוק ברוקראז' קמעונאי תחרותי הוא מרכיב חשוב בהתנהלות תקינה של שוק ההון. הוא משמש גורם המבטיח את אפשרויות החיסכון וההשקעה של הציבור ומעודד את הצמיחה במשק.

צוות משותף של רשות התחרות ורשות ניירות ערך פרסם בנובמבר 2018 את המלצותיו לעידוד התחרות בשוק הברוקראז' להערת הציבור.²⁰

הצוות מצא כי 97% מהלקוחות הפרטיים הסוחרים בניירות ערך מעדיפים לעשות זאת באמצעות הבנקים, על אף שעמלות הבנקים במרבית המקרים גבוהות יותר בהשוואה לעמלות של חש"בים המספקים שירותי מסחר. אינדיקציות נוספות לכך שיתכן וקיימת בעיה של תחרות בשוק זה הן: הדומיננטיות של הבנקים בשוק זה; הקיטון במספר החש"בים; וממצאיהן של ועדות ציבוריות שעסקו בנושא.

השוואת מחירי תיקים בגדלים ובנפחי מסחר שונים (בש"ח, הציר השמאלי) ומחזור המסחר הממוצע לתיק (באלפי ש"ח, הציר הימני)

19. שירותי תיווך למסחר בניירות ערך.

20. דאוו באתר הרשות.

כמו כן, הצוות מצא כי קיימים מספר חסמים שמפחיתים או מונעים תחרות מהציבור, ובהם אלו:

- שירותי המסחר בניירות ערך שמספקים הבנקים ללקוח הם רק מרכיב אחד מסל שירותים רחב יותר. לקוחות נוטים לצרוך את שירותי המסחר בניירות ערך בבנק שבו הם מנהלים את חשבון העו"ש, שמעניק להם את סל השירותים הבנקאיים.
 - הבנקים נתפסים על ידי הציבור כגופים בטוחים יותר מחברי בורסה שאינם בנקים.
 - הבנקים מציעים ללקוחות שירותי ייעוץ השקעות, ואילו חברי בורסה שאינם בנקים יכולים לספק שירותי שיווק השקעות, אך לרוב אינם מציעים זאת.
 - קיימים קשיים בפתיחת חשבון אצל חברי בורסה שאינם בנקים, בין היתר, מכיוון שאין להם פריסת סניפים.
 - לקוחות שמבקשים להעביר את פעילות המסחר בניירות ערך לחבר בורסה שאינו בנק נתקלים בניסיונות שימור לקוחות, ובהם גם הנחות שאינן מוצעות ליתר הלקוחות. מספר גורמים אף טענו בפני הצוות כי לעיתים ננקטות אסטרטגיות אגרסיביות יותר של שימור לקוחות, כגון ניסיון לשכנע את הלקוח שהמעבר לחבר שאינו בנק עלול לסכן אותו, או ניסיון להערים קשיים על תהליך המעבר.
 - ללקוחות קשה להשוות בין העמלות שגובים הספקים השונים.
- הצוות גיבש שורה של המלצות לעידוד התחרות בתחום הברוקראז' ולחיזוק האיתנות של הגופים הפועלים בתחום. המלצות אלה פורסמו לציבור במסגרת דוח הביניים. להלן העיקריות שבהן:
- חקיקת ברוקר דילר - קידום אסדרת תחום הברוקר דילר בישראל, בדומה למקובל בשוקי הון מפותחים. האסדרה שתתבצע תגביר את ההגנה על ציבור המשקיעים, ומתוך כך תגביר את אמון הציבור בפעילות זו. בימים אלה מקדמת רשות ניירות ערך יחד עם משרד האוצר ומשרד המשפטים חקיקה בנושא זה (ראו הרחבה בעמוד 51).
 - קרן ביטוח שיתופית לפיצוי לקוחות - בחינת הקמתה של קרן ביטוח שיתופית שתעניק ביטוח למשקיעים מפני התרחשויות של הונאה או רשלנות בתאגיד. הקמת קרן כזו צפויה להגביר הן את יציבות המערכת הפיננסית והן את תחושת הביטחון בקרב המשקיעים.
 - מסחר באמצעות ברוקר חיצוני מתוך חשבון הבנק - מתן אפשרות לחברי הבורסה השונים לבצע פעולות בניירות ערך עבור הלקוח ישירות מחשבון הבנק שלו, ללא צורך בהעברת ניירות הערך והכספים אל חבר הבורסה. אפשרות זו צפויה להסיר מספר חסמים לתחרות, שכן יוסר החשש מהעברת הכספים מחוץ לבנק, והלקוח ימשיך לנהל את כל חשבונותיו במקום אחד.
 - פתיחת חשבון ניירות ערך באופן מקוון - אפשרות להקל על חברי בורסה שאינם בנקים בעת פתיחת החשבון. הקלות אלו יבוצעו באמצעות ביצוע תהליכי "הכר את הלקוח" באופן מקוון, תוך הסתמכות על אמצעי זיהוי שונים, כגון: חתימה דיגיטלית, שיחת ועידה מצולמת, העברה בנקאית מחשבון המקור ואמצעים נוספים.
 - העברת חשבון ע"י הגוף הקולט - הטיפול בכל ההיבטים הקשורים להעברת חשבונות הלקוח מהספק הנוכחי שלו אל הגוף שאליו הוא מעוניין לעבור יתבצע על ידי הגוף הקולט.
 - ביצוע תשלומים ומגוון פעולות נוסף מתוך חשבון ניירות הערך - מתן היתר לחברי הבורסה להנפיק אמצעי תשלום (כרטיסי חיוב וכיו"ב) ישירות מחשבון המסחר של הלקוח. כך ייחסך הצורך בהעברות כספים חזרה לבנק לצורך שימוש בהם.
 - מנגנוני השוואת מחירים - קידום המלצות "ועדת שטרומ" לעניין זה. הדבר יקל על ציבור הלקוחות לבצע השוואת מחירים ובדיקות כדאיות המעבר. יש לציין שנכוח השינוי המבני בבורסה, החל מחודש אוגוסט 2018 מפורסם באתר הבורסה לניירות ערך ריכוז העמלות שגובים חברי הבורסה מלקוחותיהם, לצורך השוואה ועידוד התחרות.
- בימים אלה פועלות הרשויות לקידום המלצות הדו"ח הסופי, לאחר שהוטמעו הערות הציבור.

הצוות הבין-משרדי לבחינת סיכונים סיסטמיים

המשבר הכלכלי בשנת 2008 וחוסר היציבות השורר מאז בשווקים הגבירו מאוד את העיסוק בסיכונים סיסטמיים בסקטור הפיננסי. סיכון סיסטמי הינו אירוע מחולל, כגון משבר של חברה או ארגון מסוים, שיגרור אחריו משבר בשוק כולו.²¹ מחקרים אקדמיים ובדיקות שטח שנעשו בעקבות המשבר העלו את הצורך במדיניות מאקרו-מניעתית (prudential), שאותה ינהלו רשויות האסדרה, ועליה לחול בשוק ההון עצמו, ולא רק במערכת הבנקאות. ההכרה הבינלאומית בחשיבות הנושא הובילה גורמי אסדרה רבים בעולם להקים גופים משותפים וצוותי חשיבה שמטרתם לקדם את הטיפול בנושא.

מתחילת שנת 2012 פועל צוות בין-משרדי בלתי פורמלי שמטרתו לזהות, למזער ולנהל סיכונים סיסטמיים בישראל. עם חברי הצוות נמנים נציגים מבנק ישראל, משרד האוצר ורשות ניירות ערך.

במהלך שנת 2018 התבצעו בחינות של החשיפות של הגופים המוסדיים לענף הנדל"ן ומעקב אחר הגידול בהשקעות הפאסיביות בארץ ובעולם.

בנובמבר 2018 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את הצעת החוק של בנק ישראל (תיקון מס' 7)²² להקמת ועדה ליציבות פיננסית, שתשמש פורום ייעוץ חדש שיאגד את כל גורמי האסדרה הכלכליים ותהיה אחראית להתריע על סיכונים שנשקפים לכלכלה הישראלית, בעיקר כתוצאה מזעזועים או משברים בשוק העולמי, דוגמת המשבר שפרץ ב-2008 והלקחים שנבעו ממנו.

בין השאר, הוועדה נועדה לייעל תהליכי החלפת מידע ולסייע להגברת התיאום ושיתוף הפעולה בין בנק ישראל, משרד האוצר ובין רשויות הפיקוח הפיננסיות, כגון: הפיקוח על הבנקים, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, הפיקוח על נותני שירותים פיננסיים מוסדרים במשרד האוצר, הפיקוח על מערכות תשלומים ורשות ניירות ערך. הוועדה תייעץ לכל גורמי האסדרה הכלכליים וכן לראש הממשלה ולשר האוצר, הן בשגרה והן במצבי משבר.

הוועדה לבחינת אסדרה של הנפקות מטבעות קריפטוגרפיים מבוזרים לציבור (ICOs - Initial Coin Offering)

באוגוסט 2017 הוקמה ועדה בין-מחלקתית ברשות ניירות ערך לבחינת אסדרה של הנפקת מטבעות קריפטוגרפיים מבוזרים לציבור. בחודש מרץ 2019, הגישה הוועדה את המלצותיה הסופיות ליו"ר רשות ניירות ערך, לאחר שזו דנה בכל הערות הציבור שהתקבלו עם פרסום המלצות הביניים. **הדוח המלא מפורסם באתר הרשות.**

תפקידה העיקרי של הוועדה, היה לבחון את תחולת חוק ניירות ערך על הצעות והנפקות לציבור בישראל המבוססות על רישום מבוזר (Distributed ledger). הוועדה התבקשה ללמוד ולאפיין מיזמים אלה, להכין סקירה השוואתית של הדין במדינות שונות בעולם ולהמליץ על מתווה מדיניות רגולטורית בתחומים הנוגעים לדיני ניירות ערך, וזאת תוך חתירה לאיזון בין עידוד חדשנות טכנולוגית לבין שמירה על ענייניו של ציבור המשקיעים.

התעשייה המבוססת על טכנולוגיית הרישום המבוזר (DLT) היא תעשייה חדשנית, בעלת פוטנציאל לשנות ולייעל את העולם הפיננסי, כפי שאנו מכירים אותו כיום. מאפייניה הייחודיים של ישראל ומעמדה העולמי בתעשייה זו, עשויים לתרום לצמיחת המשק הישראלי בתחום זה.

21. להלן ההגדרה של סיכון סיסטמי מאת קרן המטבע העולמית, שאומצה על ידי הארגון הבינלאומי של רשויות ניירות ערך IOSCO:

"A risk of disruption to financial services that (i) is caused by an impairment of all or parts of financial system and (ii) has the potential to have serious negative consequences for the real economy".

22. ראו ההודעה המפורסמת באתר הכנסת.

הוועדה שמה לה למטרה להגביר את הוודאות בכל הנוגע לתחולת דיני ניירות ערך בתחום, מתוך הבנה כי ודאות זו חיונית הן להתפתחות התעשייה בישראל והן לשמירה על אמון המשקיעים בשוק ההון. מטרה נוספת שהציבה הוועדה היא לבחון אם יש צורך בגיבוש המלצות עתידיות בעניין החלת דיני ניירות ערך בתחום זה. כל זאת מתוך ראייה כי תחום חדש זה מאתגר את כללי האסדרה הקיימים, וכי ייתכן שיש צורך להתאימם בעתיד.

בפני הוועדה, ובמסגרת הערות הציבור, הופיעו גופים רבים הפעילים בזירה זו במגוון רב של תחומים: רגולטורים אחרים בארץ, אנשי מפתח בתעשייה, מפתחים ויזמים שביצעו או צפויים לבצע הנפקת מטבע קריפטוגרפי, גופי השקעה הפועלים בתחום, איגודים מקצועיים וכן גופי ייעוץ מקצועי, ובכללם פירמות עורכי דין ורואי חשבון. כמו כן, הוועדה קיימה שיחות בנושא עם גורמים שונים מחו"ל.

להלן עיקרי מסקנות הדוח:

1. **משטר גילוי ייעודי** - הוועדה ממליצה להחיל על הנפקת נכסים קריפטוגרפיים את חוק ניירות ערך, תוך בחינת התאמת דרישות הגילוי למאפיינים הייחודיים של פעילותן של חברות אלה, בין היתר בהתאם לניסיון שיצטבר עם פניית מיזמים לרשות, לצורך ביצוע הנפקת נכסים קריפטוגרפיים, או על בסיס ניסיונם של רגולטורים במדינות נוספות.
 2. **הקלות ויצירת תנאים לפעילות במסגרת "ארגז חול רגולטורי" (Regulatory Sandbox)** - הרשות שותפה לצוות בין משרדי שהמליץ לאחרונה על הקמת סביבה רגולטורית מקלה ומתאמת לחברות שעושות שימוש בטכנולוגיה חדשה לצורך אספקת מוצרים ושירותים פיננסיים. הוועדה ממליצה לאפשר את השימוש במסגרת זו, לכשתוקם, כדי להתנסות בהנפקות נכסים קריפטוגרפיים ולליווי יזמים במתכונת זו.
 3. **פלטפורמה ייעודית למסחר בנכסים קריפטוגרפיים** - הוועדה ממליצה לבחון אפשרות לביצוע התאמות באסדרה הקיימת לצורך יצירת תשתית אסדרתית מתאימה יותר לפעילות המסחר הזאת, אשר תתמודד באופן המיטבי עם סיכונים הגלומים בפעילות זו.
 4. **מודל למימון המונים למיזמים לנכסים קריפטוגרפיים** - הוועדה ממליצה לבחון החלת מודל בעל מאפיינים דומים למודל מימון המונים (Crowd Funding) עבור מיזמי נכסים קריפטוגרפיים שהינם ניירות ערך.
 5. הוועדה הכירה בחשיבות הרבה של **הקשר הישיר בין הרשות לבין התעשייה** לצורך המשך ההתמקצעות של עובדיה, הכרת התחום על-ידה, למידת מאפייניו הייחודיים, ומתן פתרון רגולטורי הולם.
 6. **הוועדה מזמינה מיזמים לפנות לרשות לצורך ביצוע הנפקת נכסים קריפטוגרפיים והתחייבה לבחון את פעילותם באופן פתוח, בקבועי זמן קצרים ככל שניתן, ותוך אימוץ פרשנות גמישה.**
- לאור החדשנות, המורכבות והדינמיות של התחום, שההתייחסות הרגולטורית אליו עודנה בהתהוות, הן בארץ והן בעולם, עבודת הוועדה צריכה להיבחן בראי הזמן. ההתפתחויות המהירות בתחום זה והשינויים שעשויים לחול בו בתוך זמן קצר יכולים להאיר על ממצאי הוועדה באור שונה.

פרסום היתר מכוח סעיף 49א לחוק ניירות ערך

סעיף 45 לחוק ניירות ערך קובע איסור לפתוח ולנהל בורסה בישראל ("מערכת למסחר בניירות ערך"), אלא רק על ידי חברה שקיבלה רישיון בורסה. במסגרת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 63), התשע"ז-2017, בנושא שינוי מבנה הבורסה הוסף לחוק ניירות ערך סעיף 49א, הקובע איסור נוסף על כל אדם לפנות בהצעה למתן שירותי מסחר בניירות ערך באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך שאינה מנוהלת בידי בורסה בעלת רישיון בישראל. בנוסף הסמיך הסעיף את יו"ר הרשות להתיר לאדם לפנות בהצעה למתן שירותי מסחר בניירות ערך באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך המנוהלת בידי בורסה מחוץ לישראל בתנאים שיקבע.

סעיף זה חל לעמדת הרשות על הצעת שירותי מסחר בניירות ערך שאינם נסחרים בבורסה בישראל, כדוגמת שירותי ברוקראז' לצורך רכישת ניירות ערך בבורסה בחו"ל.

הסעיף אינו קובע משטר של פיקוח על גופים המבקשים לעסוק בפעילות האמורה אלא משטר של היתרים, והוא לא מחליף אסדרה מקיפה, כאסדרה המתוכננת בתחום הברוקר דילר, שנועדה להכניס גופים העוסקים בפעילות ברוקראז' למשטר פיקוח. תנאי ההיתר שנקבעו מבקשים לקבוע דרישות סף מגורמים המבקשים לעסוק בפעילות האמורה, במטרה להגן על ציבור המשקיעים בישראל. יו"ר הרשות פרסמה היתר מכוח הסמכות, כאמור²³.

ההיתר הכללי קובע דרישות סף מגורמים המבקשים להציע לציבור הרחב מסחר בניירות ערך בבורסות בחו"ל. ההיתר הכללי מבחין בין סוגי הפעילויות, הגורמים המציעים אותן והקהל אליו הם פונים. ביחס לגורמים המבקשים לפנות לציבור הרחב, יינתן היתר רק לגופים שניתן להסתמך על מהימנותם ומימנותם לאור מעמדם כתאגידים בנקאיים, כחברי בורסה שאינם בנקים או כגופים הנתונים לפיקוח ייעודי בארצות הברית ובאיחוד האירופי. בנוסף, בעלי רישיון יעוץ השקעות או שיווק השקעות יוכלו אף הם לקבל היתר ביחס לפעילות הברוקראז' שהם מספקים ללקוחותיהם, וזאת בתנאים הקבועים בנוסח ההיתר הכללי.

בכל הקשור לפעילות של בורסות זרות בישראל, תנאי ההיתר הכללי מאמצים את התנאים שנכללו בשורת פניות מקדמיות שפרסמה הרשות בנושא, שגם הם אינם מאפשרים לבורסה שאין לה רישיון בישראל לפנות לציבור הרחב.

עוד נקבע בתנאי ההיתר שעל הגופים הפועלים להגיש לרשות ניירות ערך בקשה להיתר בהקדם האפשרי ולא יאוחר מיום 30.5.2019.

גיבוש טיוטת הצעת חוק להסדרת תחום הברוקר דילר

רובן של פעילויות התיווך הפיננסי בשוק ההון מוסדרות באמצעות חוקים ייעודיים. למשל, תחום ייעוץ ההשקעות וניהול תיקים מוסדר במסגרת חוק הסדרת הייעוץ. כמו כן, תחומי החיתום וזירות הסוחר לחשבונן העצמי מוסדרים במסגרת חוק ניירות ערך. לעומת זאת, פעילות הברוקראז' בישראל וכן פעילותם של דילרים שאינם פועלים כזירות סוחר, כהגדרתן בחוק ניירות ערך, אינה נתונה כיום תחת פיקוח ואסדרה. מצב דברים זה יוצר פער אסדרה משמעותי. פעילותם של חברי הבורסה, אשר רוב פעילות הברוקראז' בשוק נעשית באמצעותם, מוסדרת בתקנון הבורסה ומפוקחת על ידה. חברי הבורסה שהם תאגידים בנקאיים מפוקחים גם על ידי המפקח על הבנקים בבנק ישראל. יחד עם זאת, קיימים גופים שאינם חברי בורסה, אשר מספרם והיקף פעילותם אינו ידוע, העוסקים בפעילות ברוקראז' או פעילות דילר בלא כל פיקוח ואסדרה. יצוין כי ברוב העולם המערבי פעילות ברוקר דילר היא פעילות מוסדרת, הנתונה לפיקוחן של רשויות האסדרה.

23. דאו נוסח ההיתר באתר הרשות.

מטרת החוק המוצע להסדיר את תחום הברוקר דילר בישראל ולהכפיף את הגופים העוסקים בפעילות זו לפיקוח רשות ניירות ערך. הסדרה זו תגן על ציבור המשקיעים העושים שימוש בשירותי ברוקר דילר, ותגביר את אמון הציבור בפעילות זו, באופן שיאפשר את התפתחות התחום ואת עידוד התחרות בין ספקי השירות השונים לטובת ציבור המשקיעים.

ביום 12.8.18 פורסמה להערות ציבור טיוטת הצעת חוק להסדרת תחום הברוקר דילר. ביום 27.11.18 אושרה במליאת הרשות טיוטת הצעת החוק להסדרת תחום הברוקר דילר לאחר הערות ציבור לצורך המשך קידומה.

בורסה ייעודית לחברות קטנות ובינוניות

בחודש אפריל 2017 הודיעו שר האוצר ושרת המשפטים על מינוי צוות בין-משרדי לבחינת הקמתו של שוק הון בורסאי ייעודי לחברות קטנות ובינוניות (להלן - "הבורסה הייעודית"), אשר בו יהיו חברים נציגים מטעם משרד המשפטים, רשות ניירות ערך, אגף התקציבים במשרד האוצר ורשות המסים. מטרת הקמתה של הבורסה הייעודית היא לייצר אפיק מימון נוסף לחברות קטנות ובינוניות (SMEs), שיאפשר להן גיוס כספים הדרושים לצמיחתן, ובאורח זה לתרום לפיתוח שוק ההון המקומי.

הצוות ערך סקירה ספרותית ומחקרית של בורסות ייעודיות ל-SMEs בעולם, תוך ניתוח המאפיינים המבניים ומיפוי היתרונות והחסרונות שלהן. כמו כן, הוא קיים פגישות יזומות עם גורמים מהשוק ופרסם פנייה בקול קורא להעלאת רעיונות והצעות בנוגע להיבטים השונים הכרוכים בהקמת הבורסה הייעודית. על בסיס הממצאים והתובנות שעלו מעבודת הצוות גובשה שורה של המלצות משותפות הנוגעות להיבטים השונים הכרוכים בהנחת התשתית הרגולטורית והאסדרה הנדרשות להקמת בורסה ייעודית. בחודש נובמבר 2017 פרסם הצוות דוח ביניים להערות הציבור.

לאחר ריכוז ובחינת הערות הציבור שהתקבלו וגיבוש המלצות מעודכנות, הגיש הצוות ביוני 2018 לשר האוצר ולשרת המשפטים את הדוח הסופי ואת המלצותיו להקמת בורסה ייעודית לחברות קטנות ובינוניות. ההמלצות שנכללו בדוח הסופי שימשו בסיס להצעת חוק ניירות ערך (בורסה ייעודית), התשע"ח-2018. הצעת חוק זו עברה בקריאה ראשונה בכנסת בחודש נובמבר 2018. (ראו בעמוד 56).

הוספת בורסות להסדר הרישום הכפול

הסדר הרישום הכפול, אשר נכנס לתוקפו בשנת 2000 על רקע תהליכי הגלובליזציה בעולם, מאפשר לחברות שניירות הערך שלהן רשומים למסחר בבורסות זרות מסוימות לרשום אותם למסחר גם בישראל בהתבסס על דיווחיהן לפי הדין הזר החל עליהן, חלף גילוי לפי הדין בישראל. זאת מתוך הבנה שתהליכי הגלובליזציה מובילים כיום חברות לבחור ביותר ממקום מסחר אחד בעולם, לצד תחרות של שווקים על חברות גדולות ובינלאומיות.

עד השנה האחרונה כלל הסדר הרישום הכפול שלוש בורסות: בורסת ניו יורק, נאסד"ק ובורסת לונדון - מהן מגיעות כ-60 חברות דואליות שנסחרות בבורסת תל אביב לפי הסדר זה. אותן חברות דואליות מהוות בשנים האחרונות בין 40%-ל-60% משווי השוק של הבורסה בתל אביב, המדדים המובילים ומחזורי המסחר בה. רובן של החברות הדואליות לא נסחר בבורסה בתל אביב קודם להסדר הרישום הכפול.

בחודש יוני 2018 אישרה הכנסת תיקון לחוק ניירות ערך אשר הרחיב את הסדר הרישום הכפול כך שיכלול שלוש בורסות נוספות - בורסת סינגפור, בורסת הונג-קונג ובורסת טורונטו (ראו בעמוד 55). הוספת הבורסות הללו נעשתה לאחר תהליך של בחינת השווקים הזרים על ידי סגל הרשות, לרבות האסדרה שחלה בהם ומעגלי הפיקוח השונים, במטרה להבטיח שניתן להסתמך עליהם לצורך ההגנה על ציבור המשקיעים בישראל.

על רקע הוספת הבורסות, חתמה הבורסה בתל אביב על הסכם עם בורסת סינגפור שנועד לעודד תהליך של הנפקה ראשונה לציבור (דואלית) בשתי הבורסות. במסגרת זו ניהל סגל הרשות גם תהליך מול גורמי האסדרה בסינגפור, אשר הוביל להסכמות על הכרה מלאה שלהם באסדרה הישראלית לצורך הגשת תשקיף. לפיכך, חברה תוכל להנפיק בשני השווקים בו-זמנית על ידי שימוש בתשקיף ישראלי, שיוכן לפי כללי ניירות הערך הישראליים.

קרנות נסחרות למימון תשתיות

בשנים האחרונות נעשה מאמץ לעודד את הנפקתן של קרנות נסחרות להשקעה בפרויקטי תשתית. במסגרת זו הוקמה ועדה בין-משרדית, שמטרתה לגבש המלצות בדבר המודל המתאים להקמת הקרנות הנסחרות, התנאים שבהם יידרשו לעמוד וההטבות שיקבלו. בחודש אוקטובר 2018 פרסמה הוועדה את דוח הביניים להערוך הציבור. במהלך שנת 2018 ושנת 2019 דנה הוועדה בהערוך שהתקבלו מקרב הציבור ובחנה את הנושאים השונים שעלו בעקבות פרסום מסקנות הביניים. בהתאם, הוועדה פרסמה את הדוח הסופי.

שפת הדיווח של תאגידים מדווחים בישראל

הרשות רואה חשיבות רבה בביצוע התאמות באסדרה על מנת להתמודד עם השינויים החלים בזירה הבינלאומית, כחלק מפיתוח שוק ההון הישראלי. לאור זאת, בחנה הרשות אפשרות למתן דיווח באנגלית במקום בשפה העברית, בעבור סוג תאגידים מסוים. סגל הרשות ערך סקירה השוואתית לגבי המתרחש בשווקים מובילים בעולם בהקשר זה, וכן קיים שיחות עם גורמים מגוונים בשוק ההון, כגון: חברות ציבוריות, חתמים, עורכי דין ורואי חשבון. לאחר בחינה כאמור הוחלט להמליץ על מתן אפשרות וולונטרית לכלל החברות הציבוריות לבחור בשפה האנגלית כשפת הדיווח המחייבת שלהן. החלטה זאת נועדה להנגיש את שוק ההון לחברות גדולות ובינלאומיות, לסייע במשיכת גורמי השקעה זרים לשוק ההון הישראלי ולאמץ סטנדרט דיווח הנהוג בשווקים מובילים בעולם. ההמלצה כאמור אושרה על ידי מליאת רשות ניירות ערך, וטיטוט תיקון תקנות פורסמה להערוך הציבור בראשית דצמבר 2018. **טיטוט תיקון התקנות מפורסמת באתר הרשות.**

הקלות בכללי ההצעה לציבור

בחודש דצמבר 2018 אישרה המליאה שתי הצעות להקלה באופן הצעת ניירות ערך לציבור (ראו בעמוד 56). ההצעה הראשונה עניינה במתן אפשרות לקביעת מחיר מרבי בהצעה לציבור בדרך המכרז ("הצעה אחידה"). בכך יתאפשר לחתמים ולחברות לקבוע מחיר מרבי שלהערכתם יותיר בידי המשקיעים בהנפקה תשואה חיובית. בעולם מקובל לקבוע מחיר שיותר תשואה חיובית שכזו, וזאת בכדי לפצות על הסיכון הנלקח על ידי המשקיעים בבואם להשקיע בניירות ערך שבהם לא קיימים מחירי שוק.

ההצעה השנייה היא לאפשר ביצוע הצעה לא אחידה לציבור גם ללא קיומו של חתם. הצעה דומה לזו נהוגה בארצות הברית ובמקומות רבים נוספים בעולם. כיום מתנות התקנות את השימוש בהצעה לא אחידה בתנאים שונים, ובהם התנאי שמוצע כעת לבטלו. ואולם ניתן יהיה להציע ניירות ערך לציבור בהצעה לא אחידה רק ככל שאלו ניירות ערך הוננים ועד ל-40% מהיקף ההצעה. איגרות חוב או הצעה לא אחידה בהיקף גדול מ-40% ניתן יהיה לבצע רק ככל שקיים חתם שהתחייב ל-25% לפחות מניירות הערך המוצעים, כבעבר.

הנפקת מכשירים פיננסיים

מזה כעשר שנים לא הונפקו בישראל תעודות התחייבות מובנות - מוצרי השקעה שהתמורה בעדם נגזרת משינויים בערכם של נכסי מעקב מסוימים. זאת בעיקר בשל דרישות גילוי מצד הרשות, שהגורמים הרלוונטיים בשוק נמנעו מלעמוד בהן.

במסגרת תפקידה של הרשות לפיתוח שוק ההון, בחנה הרשות אפשרות ליצירת מודל שיאפשר הנפקה של מוצרים אלה בצורה מבוקרת, בד בבד עם מזעור הסיכון והגברת השקיפות למשקיעים. בהתאם, בחודש ספטמבר 2018 פורסמה טיוטת תקנות להערוך הציבור. **הטיטה מפורסמת באתר הרשות**. סגל הרשות בחן את ההערות שהועברו על ידי הציבור ובהתאם התקבלה החלטה על הקפאת הנושא.

גיוס בחברת רכש ייעודית ושותפויות המגייסות על בסיס מדיניות השקעות

במהלך השנה החולפת בחנה הרשות את האפשרות לאמץ בישראל מודל של חברת (שותפות) רכש ייעודית, מודל הקיים בארה"ב, קנדה, אנגליה ומדינות נוספות. המהלך נועד לאפשר ליזמים לגייס הון בבורסה בתל אביב או לגייס הון מהציבור עבור חברה חדשה ריקה מתוכן, מתוך מטרה למזג בעתיד לחברה הזו פעילות ריאלית. חברת הרכש הייעודית תעשה שימוש בהון שגויס כדי לרכוש את הפעילות החדשה ולפתח במידת הצורך. כמו כן, נבחן מודל נוסף והוא גיוס על ידי שותפויות חסרות פעילות עסקית או נכסים, המבקשות להנפיק לציבור ניירות ערך לא סחירים מבלי לקבוע במועד ההנפקה שימוש ייעודי לכספי ההנפקה, אלא תוך התחייבות להשקיע את כספי המשקיעים על בסיס מדיניות השקעות מוגדרת. על-פי רוב, מדובר בכלי שמטרתו לחקות קרנות השקעה פרטיות מסוגים שונים או תאגידים להשקעה משותפת במספר מיזמים, חלף האפשרות לגייס כספים לצורך השקעה במיזם ספציפי המזוהה במועד ההנפקה.

בשנת 2019 פורסם להערות ציבור נוסח מוצע לתיקון חוק ניירות ערך.

תיקון קרנות הסל

ביום 3 באוקטובר 2018 נכנס לתוקפו תיקון מס' 28 לחוק השקעות משותפות. בעקבות התיקון, נוסף לחוק מכשיר של "קרן סל" - מכשיר הדומה בבסיסו למוצר ETF בחו"ל, אשר אינו כולל את רכיב ההתחייבות, שהיווה רכיב מרכזי בתעודות הסל. "קרנות סל" הן קרנות נאמנות נסחרות המיועדות להשיג תשואה דומה לשינוי בנכסי בסיס שנקבעו מראש בכל קרן (Best effort), אך אינן מתחייבות לתשואת המדד. הפיכת תעודות הסל לקרנות נאמנות (מרביתן הפכו לקרנות סל, אך גם לקרנות מחקות פתוחות) נעשתה בתהליך מדורג של אחת עשרה "פעילות", בהתאם לסוג הנכס הנעקב, כאשר הפעילה האחרונה התקיימה ביום 20.12.18. במסגרת תהליך זה, חלק מתעודות הסל פורקו וחלקן מוזגו לקרן סל אחת. כמו כן, תעודות הפיקדון, אשר גם הן סוג של תעודת סל, הפכו בחלקן לקרנות כספיות והיתר פורקו.

תהליך המעבר מתעודות סל לקרנות סל כלל היבטי אסדרה ותפעול רבים. התהליך חייב היערכות ממושכת של הרשות ושל גורמים רבים בשוק ההון - מנהלי תעודות הסל, מנהלי קרנות נאמנות, נאמנים, מתפעלים לקרנות נאמנות, מערכי הייעוץ בבנקים ועוד. התהליך אף לוהה בפרסום חוזרים רבים, פרשנויות והבהרות, שניתנו במענה לעשרות ומאות פניות שהתקבלו מהגורמים השונים בשוק ההון.

חקיקה ראשית וחקיקת משנה שפורסמו ברשומות בשנת הדוח

חקיקת משנה, צווים וכללים

תקנות ניירות ערך (רישום למסחר בבורסה של מניות תאגיד הנסחרות בבורסה זרה) התשע"ח-2018 - רישום צולב של תאגידים הנסחרים בבורסה זרה גם בבורסה בתל אביב.

צו ניירות ערך (תיקון התוספת השלישית לחוק), התשע"ח-2018; תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים של תאגיד חוץ) (תיקון), התשע"ח-2018; תקנות ניירות ערך (פרטי מסמך רישום, מבנה וצורתו) (תיקון), התשע"ח-2018 - הוספת הבורסות בטורונטו, סינגפור והונג קונג להסדר הרישום הכפול.

תקנות ניירות ערך (הצעת ניירות ערך באמצעות רכז הצעה) (תיקון) התשע"ח-2018 - הצעת איגרות חוב מבזורות על ידי רכז הצעה.

תקנות ניירות ערך (זירת סוחר לחשבון העצמי) (תיקון), התשע"ח-2018 - שינוי מבנה אגרות זירות הסוחר.

תקנות ניירות ערך (אגרה שנתית) (תיקון), התשע"ח-2018 - שינוי מבנה אגרות קרנות נאמנות והפחתת אגרות לארבע השנים הקרובות.

תקנות ניירות ערך (אגרה שנתית) (הוראת שעה), התשע"ט-2018; תקנות ניירות ערך (אגרת בקשה למתן היתר לפרסום תשקיף) (הוראת שעה), התשע"ט-2018 - הקלה באגרות הרשות לחברות שייבצעו הנפקה ראשונה לציבור (IPO) בשנים 2019-2020.

צו ניירות ערך (תיקון התוספת השנייה לחוק), התשע"ח-2018.

תקנות השקעות משותפות בנאמנות (נכסים שמותר לקנות ולהחזיק בקרן ושיעוריהם המרביים) (תיקון) התשע"ח-2018 - אפשרות להחזקה גדולה יותר של ניירות ערך מסחריים בקרנות כספיות עם מרכיב קונצרני.

תקנות ניירות ערך (אגרת בקשה למתן היתר לפרסום תשקיף) (הוראת שעה), התשע"ח-2018 - הפחתת אגרות בהוראת שעה להנפקה של ניירות ערך מסחריים.

תקנות השקעות משותפות בנאמנות (קרנות מחקות) התשע"ח-2018; תקנות השקעות משותפות בנאמנות (מחירי קנייה ומכירה של נכסי קרן ושווי נכסי קרן) (תיקון), התשע"ח-2018; תקנות השקעות משותפות בנאמנות (אופציות, חוזים עתידיים ומכירות בחסר) (תיקון) התשע"ח-2018; תקנות השקעות משותפות בנאמנות (סיווג קרנות לצורך פרסום) (תיקון) התשע"ח-2018; תקנות השקעות משותפות בנאמנות (תקופה להתאמת נכסי קרן למדיניות ההשקעות) (תיקון) התשע"ח-2018; תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עסקאות באשראי ופדיון יחידות באשראי) (תיקון) התשע"ח-2018; צו השקעות משותפות בנאמנות (מועדים קובעים לתעודות סל ההופכות ליחידות קרן) התשע"ח-2018; תקנות השקעות משותפות בנאמנות (נכסים שמותר לקנות ולהחזיק בקרן ושיעוריהם המרביים) (תיקון), התשע"ח-2018; כללי השקעות משותפות בנאמנות (פרטים נוספים בתשקיף קרן מחקה ודוחות נוספים של קרן מחקה), התשע"ט-2018 - תיקוני תקנות מכוח תיקון 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות במסגרתו הפכו תעודות הסל לקרנות סל.

תיקון רשימת הנסיבות שיש בהן כדי להעיד על פגם במהימנות בעניין רכז הצעה, בורסה ומסלקה.

כללי ניירות ערך (מקרים שבהם פרסום דוח הצעת מדף יהיה טעון היתר מאת רשות ניירות ערך) (תיקון) התשע"ח-2018 - תיקון הכללים המסדירים את היתר הרשות להצעות לפי תשקיף מדף.

כללי הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות (קבלת טובת הנאה בעבור עבודת ניתוח) (תיקון מס' 2), התשע"ח-2018 - הרחבת תכנית האנליזה של הבורסה כך שהיא תכלול גם חברות תעשייה.

הצעות לתיקוני חקיקה ראשית וחקיקת משנה שטופלו בשנת הדוח

חקיקה ראשית

- טיטות חוק ניירות ערך (תיקוני אכיפה), התשע"ח-2017 - הצעה לתיקונים בנושאי אכיפה שונים.
- טיטות חוק ניירות ערך (תיקון), התשע"ח-2017 - הצעה לתיקון סעיפי אכיפה ופרט מטעה לבורסה, למסלקה, לחברי בורסה ולחברי מסלקה.
- טיטות הצעת חוק להסדרת פעילות ברוקר דילר, התשע"ח-2018 - הצעה לחקיקת חוק ייעודי להסדרת פעילות ברוקר דילר.
- הצעה לתיקון חוק ניירות ערך- עיצום כספי בגין הפרה נמשכת - הצעה לתיקון סעיף 52 לחוק ניירות ערך לעניין הגבלת סכום העיצום הכספי במקרה של הפרה נמשכת.
- הצעת חוק ניירות ערך (בורסה לחברות קטנות ובינוניות), התשע"ח-2018 - הקמת בורסה לחברות קטנות ובינוניות.

חקיקת משנה

- תקנות ניירות ערך (דואר אלקטרוני מאובטח) (תיקון), התשע"ח-2018 - החלת תקנות דואר אלקטרוני על רכז הצעה, בורסה ומסלקה.
- תקנות ניירות ערך (חתימה ודיווח אלקטרוני) (תיקון), התשע"ח-2018 - החלת תקנות חתימה ודיווח אלקטרוני על רכז הצעה, בורסה ומסלקה.
- תקנות ניירות ערך (הצעת מדף של ניירות ערך) (תיקון) - קביעת הדיווחים הנדרשים לצורך הצעת ניירות ערך מסחריים.
- תקנות הסדרת פעילות חברות דירוג האשראי (הפחתה של סכומי עיצום כספי), התשע"ז-2017 - נסיבות להפחתה של סכומי העיצום הכספי המוטלים על חברות דירוג אשראי.
- צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של זירת סוחר לחשבונו העצמי למניעת הלבנת הון ומימון טרור) (תיקון), התשע"ח-2017 - התאמת הצו להמלצות ה-FATF.
- צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של רכז הצעה למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ט-2018 - הטלת פיקוח על רכזי הצעה בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- תקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (דוחות), (תיקון), התשע"ט-2018 - שינוי מבנה הדוח הרבעוני ללקוח המנוהל.
- תקנות ניירות ערך (אופן הצעת ניירות ערך לציבור) (תיקון), התשע"ט-2018 - הרחבת האפשרות להציע ניירות ערך בדרך של הצעה לא אחידה.
- תקנות ניירות ערך (פרטים לענין סעיפים 15א עד 15ג לחוק) (תיקון), התשע"ח-2018; צו ניירות ערך (תיקון התוספת החמישית לחוק), התשע"ח-2018 - החלת חובה להפקיד ניירות ערך חסומים אצל נאמן לצורך עמידה בכללי החסימה.

- תקנות ניירות ערך (תעודות התחייבות מובנות), התשע"ח-2018 - מתן אפשרות להנפקת תעודות התחייבות מובנות (סטרקצ'רים).
- תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים)(תיקון), התשע"ט-2018 - ביטול הגילוי בדבר שעות ביקורת רואה חשבון.
- תקנות ניירות ערך (דיווח בשפה האנגלית), התשע"ט-2018 - מתן אפשרות לדיווח בשפה האנגלית.
- תקנות ניירות ערך (נאמנים למחזיקים בתעודות התחייבות), התשע"ח - 2018 - הסדרת תחום הנאמנים לאג"ח.

2.3 פיקוח

פיקוח על הבורסה וזירות הסוחר

א. אישור בקשות למתן היתרי אחזקה לחמישה משקיעים בינלאומיים שביקשו לרכוש 71.7% ממניות הבורסה מחבריה הנוכחיים

באוגוסט 2018 אושרו היתרי אחזקה באמצעי השליטה בקבוצת הבורסה לגורמים הבאים: מר שיין פיינמור וחברת מניקיי, מר משה טרי כנאמן, SunsUPER PTY Ltd, Moelis Australia Asset Management Ltd, Dalton Investments LLC, Novo Nordisk Foundation.

בכך התירה הרשות להוציא לפועל את תיקון 63 לחוק ניירות ערך (להלן "התיקון") בדבר שינוי מבנה הבעלות בבורסה. בתיקון לחוק נקבע כי בתוך חמש שנים תפחת ההחזקה של כל אחד מחברי הבורסה הנוכחיים בבורסה לחמישה אחוזים לכל היותר.

על פי המתווה שהציגה הבורסה לרשות, 71.7% ממניות הבורסה יימכרו על-ידי בעליהן הנוכחיים לחמישה משקיעים בינלאומיים שאיתרה הבורסה. לאחר הקנייה כל משקיע יחזיק באופן ישיר לכל היותר 4.69% ממניות הבורסה, ואילו היתרה תוחזק עבורם על ידי נאמן שהתמנה לשם כך. המשקיעים התחייבו לתמוך במכירה לציבור של 31.7% ממניות הבורסה, שיוחזקו עבורם בידי הנאמן, בהצעה לציבור שתזווג הבורסה בעתיד. הרשות בחנה ואישרה את בקשתם של המשקיעים לקבל היתרי אחזקה במניות אלו. בעקבות האישור רכשה קרן ההשקעות האוסטרלית מניקיי (Manikay Partners LLC) באופן ישיר 19.99% ממניות הבורסה. יתר המניות, 51.7% ממניות הבורסה, נמכרו לארבעת המשקיעים הבינלאומיים הנוספים (להלן – "המשקיעים הנוספים"). הבורסה עתידה אפוא להפוך לחברה ציבורית שמניותיה ייסחרו בישראל, ובמסגרת זו יורחב בה פיזור הבעלות ותגבר השקיפות בפעילותה.

המשקיעים הנוספים שעימם התקשרה הבורסה הם כמפורט להלן:

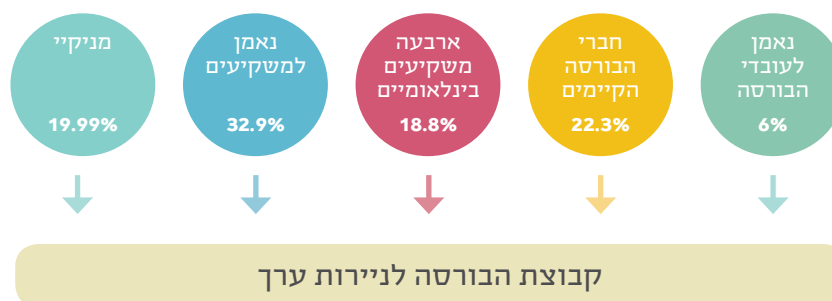
1. SunsUPER PTY Ltd

2. Moelis Australia Asset Management Ltd

3. Dalton Investments LLC

4. Novo Nordisk Foundation

מבנה האחזקות לאחר מכירת מניות הבורסה

במסגרת הליך הבדיקה נבחנו על ידי צוות מחלקת פיקוח על הבורסה וזירות סוחר, בשיתוף המחלקה המשפטית ומחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר, השיקולים הקבועים בסעיף 145(ג) לחוק בעניין מתן היתרי החזקה בבורסה ובהם אלו: (1) שיקולים הנוגעים למהימנותו של מבקש ההיתר או נושא משרה בכירה במבקש ההיתר; (2) קיומם של ניגודי עניינים בין מבקש ההיתר או תאגיד קשור אליו לבין הבורסה או חברה קשורה לבורסה; (3) ההשלכות האפשריות של מתן ההיתר על ניהולה התקין וההוגן של הבורסה ועל יכולתה לקיים את חובותיה, כולן או חלקן; (4) שיקולים שבטובת הציבור.

היתרי אחזקה ניתנו לגורמים הבאים, כמפורט להלן:

1. מר שיין פיינמור באמצעות חברת Manikay Partners LLC - להחזקת 19,999,999 מניות רגילות, שהן 19.99% מהונה המונפק והנפרע של הבורסה.
 2. מר משה טרי כנאמן - להחזקת סה"כ 32,917,504 מניות רגילות, שהן 32.92% מהונה המונפק והנפרע של הבורסה, עבור האחזקה הנפרדת של כל אחד מהמשקיעים הנוספים.
 3. Sunsuper PTY Ltd - להחזקת 12,929,375 מניות רגילות, שהן 12.93% מהונה המונפק והנפרע של הבורסה עד למועד ההצעה לציבור.
 4. Moelis Australia Asset Management Ltd - להחזקת 12,929,375 מניות רגילות, שהן 12.93% מהונה המונפק והנפרע של הבורסה עד למועד ההצעה לציבור.
 5. Dalton Investments LLC - להחזקת 12,929,375 מניות רגילות, שהן 12.93% מהונה המונפק והנפרע של הבורסה עד למועד ההצעה לציבור.
 6. Novo Nordisk Foundation - להחזקת 12,929,375 מניות רגילות, שהן 12.93% מהונה המונפק והנפרע של הבורסה עד למועד ההצעה לציבור.
- במתן היתרי החזקה השתמשה הרשות בסמכותה בסעיף 145(ד) לחוק וקבעה תנאים והגבלות במטרה להבטיח, בין היתר, את רציפות והמשכיות פעולתה של הבורסה ולמנוע צמצום תחומי ותיקפי פעילות הבורסה באופן שיפגע בתפקודה התקין ובייעודה בשוק ההון בישראל.

ב. אישור שינויים בתקנון הבורסה ובהנחיות על פיו

על פי תיקון 63 לחוק ניירות ערך בעניין שינוי מבנה הבורסה, לשינוי בתקנון הבורסה נדרש אישור הרשות. לאחר האישור תמסור הרשות הודעה לשר האוצר על אישור השינוי בתקנון, והשינוי ייכנס לתוקף בתום עשרה ימים מיום מסירת ההודעה, אלא אם כן הודיע שר האוצר לפני תום התקופה האמורה כי הוא מתנגד לשינוי.

בנוסף, בהתאם לחוק, במקום שהוסמך לכך בתקנון, רשאי דירקטוריון הבורסה לקבוע הנחיות הכוללות פירוט תנאים וסייגים לגבי כללים שנקבעו בתקנון. הנחיות אלה כפופות לאישור הרשות.

בהתאם לכך, בשנת 2018 נדונו ואושרו ברשות הצעות של הבורסה לתיקון תקנונה והנחיותיה. להלן עיקרי החלטות ועדת הרשות לענייני שוק משני (להלן - "הוועדה") שהתקבלו בעניין תיקוני תקנון והנחיות הבורסה במהלך שנת 2018:

- החזקת נכסים פיננסיים של לקוחות חש"ב - תיקון תקנון והנחיות לאור המלצת הוועדה הבין-משרדית לבחינת שירותי הקסטודי בישראל.
- פתיחת חשבון במערכת סגורה ללקוח של חש"ב - תיקון הנחיות.

- מניה במשקל 0% במדד ת"א-35 לא תפעיל "פתיחה אנגלית" - תיקון הנחיות.
- פטור מוותק פעילות לחברה שהינה קרן להשקעה בתשתיות - תיקון הנחיות.
- מניות בכורה - עיגון בתקנון הבורסה ובהנחיות על פיו של הכללים הקבועים בהנחיות הזמניות בתוספת שינויים.
- הסיווג הענפי של החברות הבורסאיות - תיקון תקנון.
- עידוד הסחירות בנגזרים על מדד ת"א-35 - תיקון תקנון והנחיות.
- רישום למסחר של חברה חדשה חלף חברה רשומה - תיקון תקנון והנחיות.
- פרסום עמלות של חברי הבורסה - תיקון תקנון והנחיות.

הוועדה אישרה את תיקון התקנון וההנחיות בכפוף לאמור להלן:

- הוועדה טרם אישרה את סעיף 17 לעניין חובת הדיווח של חבר בורסה על שינויים בעמלות.
- אי-הכללה במדדים של חברות הפועלות בתחום המטבעות הקריפטוגרפיים - תיקון הנחיות.
- פרסום עמלות של חברי הבורסה - הוועדה אישרה את סעיף 17 בהנחיות לעניין חובת הדיווח של חבר בורסה על שינויים בעמלות בנוסח המוצע.
- שירותי סליקת הנפקות - תיקון תעריפון (נספח להנחיות).
- תשלום בגין מידע נגזר - תיקון תעריפון (נספח להנחיות).
- חישוב שער בסיס אקס פדיון חלקי לאג"ח שאינן נכללות במאגר תל-בונד - תיקון הנחיות.
- קרנות סל - תיקון תקנון הבורסה וההנחיות על פיו. הוועדה אישרה את תיקון התקנון וההנחיות בכפוף לאמור להלן:

- ♦ לעניין התנאים שבהם נדרש לעמוד נכס על מנת להוות נכס מעקב של קרן סל, החליטה הוועדה לא לאשר את התנאי הקובע כי המדד הנעקב יהנו מדד המתפרסם במשך חודש אחד לפחות, ולהותיר על כנה את הדרישה לוותק מדד של שלושה חודשים. הוועדה ביקשה כי סגל הרשות יבחן בשיתוף עם הבורסה את האפשרות לקצר את משך התקופה כאמור ואת התנאים הנוספים הנדרשים לכך, בהתחשב שהכלל חל גם על עורך מדד שאינו בורסה.
- ♦ הוועדה לא אישרה את התיקונים לעניין עמלות, דמי בדיקה, דמי רישום, אגרות שנתיות וכיו"ב. במסגרת הדיון בוועדה עלה חשש מנטל העמלות הצפוי על מנהלי הקרנות עם כניסתו לתוקף של תיקון מס' 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, ומכך כי נטל זה עשוי להוות חסם כניסה לרישום קרנות סל חדשות למסחר בבורסה. הוועדה ביקשה מסגל הרשות לבחון יחד עם הבורסה מתווה מקל שיפחית החשש, כאמור.
- תיקון בכללים להעברה לרשימת השימור ולחידוש מסחר ברשימה הראשית ובכללים למחיקה - תיקון תקנון והנחיות.
- רישום למסחר של תעודות התחייבות המונפקות על ידי שותפות מוגבלת לא רשומה - תיקון תקנון.
- קרנות סל - תיקון תעריפון (נספח להנחיות).
- הפצת מידע - תיקון תעריפון (נספח להנחיות).
- הוועדה אישרה את תיקון התעריפון (נספח להנחיות) בכפוף לתיקונים הבאים:

- ♦ קריטריון היקף העסקאות להגדרת לקוח עסקי והגדרת מי שעיקר פעילותו איננה מסחר בניירות ערך ייקבעו בהנחיות ולא בסמכות מנכ"ל הבורסה.
- ♦ הגדרת מנכ"ל הבורסה למי שברשותו תחנת מסחר ייעודית תוגדר בהנחיות.
- ♦ התנאים של מנכ"ל הבורסה למתן הנחה ללקוח עסקי העושה שימוש בעמדה אחת הכוללת שתי יחידות קצה, אחת לצורך מידע ואחת לצורך מסחר, ייקבעו בהנחיות.
- ♦ דמי רישום ואגרות שנתיות - תיקון תעריפון (נספח להנחיות).
- ♦ החזקת נכסים פיננסיים של לקוחות חש"ב - תיקון טעות סופר בתקנון.
- ♦ תנאי כשירות לחברות בבורסה לחבר רחוק - הפחתת הדרישה למינימום הון עצמי - תיקון תקנון והנחיות.
- ♦ הוועדה אישרה את תיקון התקנון וההנחיות בכפוף לקביעת כלל נוסף בתנאי הקבלה - לחבר רחוק האוסר על שידול לקוחות ישראלים.
- ♦ מתן שירותי קישוריות ללקוחות מאירופה - תיקון תעריפון (נספח להנחיות).
- ♦ תיקון ההגדרה "מדד מניות" - תיקון תקנון.
- ♦ הטלת עיצום כספי על חבר בורסה - תיקון תקנון:
- ♦ הוועדה אישרה את תיקון התקנון, בכפוף לכך כי בסמוך לכל סוף שנה קלנדרית תדווח הבורסה לרשות על כל המקרים במהלך השנה שחלפה שבהם מנכ"ל הבורסה פטר חבר מעיצום כספי או הפחית את העיצום הכספי המוטל עליו ואת הנסיבות החריגות שהצדיקו כל מקרה.
- הפצת מידע - תיקון תעריפון (נספח להנחיות).
- קרנות סל - תיקון תקנות והנחיות.
- שינוי הנחיות החסימה - תיקון ההנחיות.
- הגבלת משקלן של מניות חו"ל במדדים - תיקון הנחיות.
- מסחר וסליקה בשברים - תיקון הנחיות.
- שירותים הניתנים דרך חשבון המסלקה ביורוקליר - תיקון תעריפון (נספח להנחיות).
- שער בסיס למסחר באג"ח שעוברת מ"רצף מוסדיים" לשוק האג"ח - תיקון הנחיות.
- חישוב "מדד פתיחה" ו"מדד קובע" כאשר נכללת במדד מניה עם משקל "0" - תיקון הנחיות.
- התאמת כללי המסחר לשירותי Colocation - תיקון הנחיות.
- שירות מיקום משותף (Colocation) - תיקון תעריפון (נספח להנחיות):
- ♦ הוועדה אישרה את תיקון ההנחיות, וביקשה כי הבורסה תקבע בתעריפון סכומים נוספים שבכוונתה לגבות עבור השירותים הנלווים המפורטים בסעיף 8.1. התיקון המוצע כמפורט להלן:
- תשלום נוסף שייגבה על שימוש בסביבת הבדיקות, הייעודית עבור שרתים גדולים ועבור משך זמן בדיקות הגדול ממשך זמן של חודש.
- עלות טכנאי בורסה במסגרת חיבורים למחשבים חיצוניים.
- שירותי טכנאים ו"ידיים רחוקות".
- ניהול טכנולוגיות מידע בחש"ב - תיקון הנחיות.

- אי הפעלה של מנגנון עש"ב (עסקאות בש"ח בודדים) כשלנייר הערך אין שער בסיס - תיקון הנחיות.
- אופציות על מניות - הרחבת אוכלוסיית נכס הבסיס - תיקון הנחיות.
- עמלת סליקת נ.ש.ר ליחידות השתתפות של שותפות לא סחירה - תיקון תעריפון (נספח להנחיות).
- חברה לרישומים של הבורסה - הארכת תוקף האישור לתיקון תעריפון (נספח להנחיות):
 - ♦ הוועדה אישרה את תיקון התעריפון עבור שירותי החברה לרישומים של הבורסה למשך חצי שנה נוספת, בכפוף לכך כי בתום חצי שנה נוספת הבורסה תנסח הצעה פרטנית לגביית עמלות בהתאם למאפייני החברות, שאינה כוללת טווח מחירים.
 - ♦ ערכי שווי מרבי לביטחון של איגרות חוב ממשלתיות - מתן שיקול דעת למנכ"ל - תיקון הנחיות: הוועדה אישרה את תיקון ההנחיות, בכפוף לתיקון המחייב אישור דירקטוריון הבורסה במקרים שבהם לדעת מנכ"ל הבורסה מן הראוי לקבוע ערכי שווי מרבי לביטחון הגבוה מזה הנקבע, בהתאם למתודולוגיה שעליה החליט דירקטוריון הבורסה.

ג. עיקרי החלטות ועדת הרשות לענייני שוק משני בתחום זירות הסוחר

- הוועדה אישרה בקשה של זירה בעלת רישיון להציע למסחר מכשיר פיננסי מסוג חוזה הפרשים על נייר ערך בודד הרשום למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב (להלן - "נייר ערך מקומי"). אישור הוועדה ניתן בכפוף למספר תנאים, ובהם חיוב החברה לבצע, בגין כל עסקה של לקוח בזירה, עסקה מקבילה בנייר הערך (נכס הבסיס) בשיעור שלא יפחת מ- 50% מהכמות המבוקשת על ידי הלקוח. בנוסף, הרשות הגבילה את ניירות הערך שיוכלו לשמש נכסי בסיס למניות וליחידות השתתפות הנכללות במדד ת"א 35.
- הוועדה דחתה בקשה לאשר למסחר מכשיר פיננסי מסוג חוזה הפרשים שערכו נגזר ממטבעות קריפטוגרפיים, ובכלל זה חוזה עתידי על מטבעות אלה. ההחלטה ניתנה במסגרת בקשה של זירה בעלת רישיון להציע מכשיר פיננסי חדש מסוג חוזה הפרשים, שערכו נגזר מחוזים עתידיים על הביטקוין (Bitcoin Futures) הנסחרים בבורסת הסחורות של שיקגו (CME).
- הוועדה הורתה לחברה בעלת רישיון לחדול מלהציע למסחר חוזה הפרשים הנגזר ממחיר חוזה עתידי על COFFEE FUTURES, בשל קשיים שדווחו בקשר עם איכות הציטוטים, וזאת כדי להבטיח את ניהולה התקין וההוגן של זירת הסוחר ואת השמירה על עניינם של לקוחותיה. ההוראה לא הוחלה על סגירת עסקאות פתוחות, וסיומה הותנה בשיפור איכות הציטוטים.
- הוועדה דחתה בקשה של זירה בעלת רישיון לאפשר ללקוחות לבצע הפקדות לחשבונם בזירה ומשיכות ממנו באמצעות מטבע קריפטוגרפי מבוזר מסוג ביטקוין. הדחייה נבעה מחשש בנוגע ליכולת החברה לעמוד בחובות החלות עליה בנושא שמירה על כספי לקוחות, וכדי להימנע מיצירת הרושם המוטעה בקרב לקוחות הזירה כאילו הפעילות האמורה נתונה בפיקוח.

ד. מקבץ תובנות שעלו במסגרת ביקורות

ביום 8 ביולי 2018 פרסמה המחלקה לפיקוח על הבורסה וזירות הסוחר **מקבץ תובנות** שעלו במסגרת ביקורות בזירות הסוחר בנושא שמירה על כספי לקוחות.

לקוחות המעוניינים לסחור באמצעות זירה בעלת רישיון נדרשים להפקיד את כספם בזירה בטרם יוכלו לסחור בה. החזקת כספי הלקוחות על ידי החברה מעמידה בפני הלקוחות סיכונים הנוספים על סיכוני המסחר המובנים לפעילותם בזירת סוחר, ובכללם סיכון מעילה בכספים, שימוש לא מורשה בהם והעדר הפרדה של כספי הלקוחות מכספי החברה. לאור חשיבות הנושא ביצע סגל רשות ניירות ערך ביקורת בקרב החברות המחזיקות ברישיון לניהול זירת סוחר. תובנות עיקריות שהתגבשו בעקבות הביקורת קובצו ופורסמו באתר הרשות במטרה להביא בפני ציבור המפוקחים את עמדות הרשות בעניין זה, ובדרך זו לתרום לשיפור התנהלותם ולהימנעות מהפרות הדין.

פיקוח על מילוי חובותיהם של בעלי רישיון, מנהלי תיקים, חברי בורסה שאינם בנקים וזירות סוחר בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. בחודש דצמבר 2018 התקבלה מדינת ישראל כחברה ה-38 בארגון ה-FATF (Financial Action Task Force), לאחר שעמדה בהצלחה בביקורת מקיפה בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור שערך הארגון בישראל. הרשות הייתה שותפה להליך הביקורת הבינלאומית מכוח היותה הממונה על הפיקוח והאכיפה של משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור החל על ציבור חברי בורסה שאינם בנקים, מנהלי התיקים וזירות סוחר המפוקחים על-ידה. ההצטרפות לארגון תאפשר למדינת ישראל לקחת חלק פעיל בקביעת הסטנדרטים הבינלאומיים בתחום המאבק הבינלאומי בהלבנת הון ובמימון טרור, תשפר את מעמדה הבינלאומי ותחזק את יכולת המערכת הפיננסית לפעול בזירה הבין-לאומית. הביקורת הבינלאומית החלה בשנת 2017, וכללה ביקורת בהתכתבות ("Off-Site") וביקורת שטח ("On-Site"). במהלך חודש מרץ 2018 נערכה ביקורת השטח בישראל, ובמהלכה נפגש צוות המעריכים עם כל הגורמים השותפים להליך הביקורת, לרבות סגל הרשות.

ב. ביום 23.1.2018 פורסם חוזר לחברי בורסה שאינם בנקים בעניין קביעת מדיניות, כלים וניהול סיכונים במתן שירותי תיווך עסקאות. החוזר קובע כי על חבר הבורסה לאמץ הליכי זיהוי והכרת מקבל השירות. הליכים אלו יאומצו על מנת להעניק שירות הולם ללקוחות שמקבלים שירות תיווך מחבר הבורסה, ללא פתיחת חשבון. כמו כן, החוזר קובע כי יש לאמץ כלים מתאימים להתמודד עם הסיכון, באופן שהיקף הבדיקות יהיה פועל יוצא של רמת הסיכון להלבנת הון ומימון טרור, הגלומה במתן שירות כאמור, ועל פי רמת הסיכון של מקבל השירות להלבנת הון ולמימון טרור. **החוזר המלא מפורסם באתר הרשות.**

ג. עריכת ביקורות לגבי עמידה בהוראות צו איסור הלבנת הון - במהלך שנת 2018 החלה ביקורת באחד מחברי הבורסה.

פיקוח על מנהלי קרנות נאמנות ובעלי רישיון

א. אישור הצעת יחידות לציבור ופיקוח על הצעת יחידות של קרנות זרות לציבור בישראל

לאחר שבסוף שנת 2017 הוצעו לציבור לראשונה קרנות זרות, נמשכה מגמה זו במהלך שנת 2018, ונוספו מספר מנהלי קרנות זרים המציעים יחידות לציבור. בשנה הקרובה ימשיך הסגל לבחון את פעילותן של קרנות אלה ויעניק מענה שוטף, תוך מתן דגש על קידומן של בקורות ממוחשבות, על בחינת הצורך ביצירת טפסי דיווח ייעודיים (נוסף על אלה אשר כבר מקודמים) ועל מתן מענה לסוגיות ולשאלות העולות מצד מנהלי הקרנות הזרים, נציגיהן ומפיציהן. הליך זה ייערך גם לקראת רישומן והצעת יחידותיהן של קרנות זרות נוספות.

ב. קרנות טכנולוגיה עילית

לאחר שאושרו התקנות המסדירות את פעילותן של קרנות טכנולוגיה עילית, סגל הרשות היה שותף להשלמת המכרז שפרסמה המדינה להענקת תמריצים לקרנות אלו. כמו כן, סגל הרשות נערך מיחשובית ותפעולית לקליטת קרנות אלה. בשנת הדוח ניתנו היתרים לחמש קרנות להציע את יחידותיהן לציבור, שמתוכן רק קרן אחת רשמה את יחידותיה למסחר בבורסה. סגל הרשות ימשיך לבצע פיקוח שוטף על הקרן שהוצעה לציבור ויפרסם עמדות הנוגעות לפעילותן של קרנות אלה, בהתאם לצורך, כפי שבוצעה בשנת 2018.

ג. שירותים מקוונים

בהמשך לפרסום ההוראה לבעלי רישיון בקשר למתן שירותים תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים (להלן – **"הוראת השירותים המקוונים"**), שנכנסה לתוקף באוגוסט 2016, חלה התעוררות משמעותית בענף מתן השירותים המוסדרים בחוק הייעוץ.

במהלך שנת 2018 קיימה יחידת הפיקוח על בעלי רישיון תהליך מובנה, לליווי בעלי רישיון, בעלי רישיון פוטנציאליים, ספקי טכנולוגיות ונותני שירותים בתחום, הפועלים או שבכוונתם לפעול בעתיד באחד מהשירותים המוסדרים בהוראה. התהליך איפשר לגופים הטכנולוגיים הללו לקבל ליווי המעניק דגשים והבהרות בנושאים המהותיים ליישום נכון של ההוראה. בהתאם, סגל הרשות נחשף לפעילות החדשנית, לצורכי השוק, לשימוות הטמעת הוראת השירותים המקוונים ואף לצורך בעריכת התאמות המיועדות לאפשר פעילות בעלת תוחלת בהיבט העסקי, תוך שמירה על אינטרס ציבור המשקיעים.

היקף השירותים הטכנולוגיים שאליהם נחשף סגל הרשות עומד על עשרות בעלי רישיון העושים שימוש באמצעים טכנולוגיים במתן השירותים ללקוחותיהם, על פי אחת או יותר מהאפשרויות המפורטות בהוראה.

ד. עיקר הפרסומים בתחום קרנות נאמנות בשנת הדוח

הוראות

- הוראה למנהלי הקרנות לפי סעיף 33 לחוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 28), התשע"ח-2017; סעיפים 72(ה1), 97 ו-102 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, בדבר הגשת תשקיף מעבר ודוחות לצורך הפיכת תעודת סל לקרן ולצורך הפיכת קרן מחקה לקרן סל (16.8.18).

- הוראה למנהלי קרנות נאמנות והנאמנים בדבר כללים לביצוע עסקאות בנגזרי OTC (23.8.18).
- הוראה למנהלי קרנות נאמנות בדבר ניהול ההשקעות בקרן מחקה (23.8.18).
- הוראה - כללים בעניין קרן מחקה (23.8.18).
- הוראה למנהלי הקרנות והנאמנים בדבר סיכוני קסטודי וסיכוני אשראי - נוסח מתוקן (23.8.18).
- הוראה למנהלי קרנות הנאמנות בעניין חישוב דמי ניהול משתנים בקרן מחקה (23.8.18).
- הוראה למנהלי הקרנות ולנאמנים בדבר הפרדה בין פעילות מנהל קרן לעושה שוק ביחידות הקרן (23.8.18).
- תיקון ההוראה למנהלי הקרנות והנאמנים בדבר קרנות שבמדיניות ההשקעות שלהן כלולה התחייבות לחשיפה גבוהה לנכסים ובדבר תדירות האיוון הנדרשת בקרנות מחקות (23.8.2018).
- הוראה זמנית למנהלי קרנות ונאמנים לפי סעיף 65א לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, בדבר שווי פיקדונות לזמן קצוב (23.8.18).
- הוראה זמנית למנהלי קרנות ולנאמנים לפי סעיף 65א לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, בדבר שיעור מרבי לניירות ערך של תאגיד (23.8.18).
- תיקון ההוראה למנהלי קרנות נאמנות וחברות בעלות רישיון לניהול תיקי השקעות בדבר מסירת מידע לרשות לזיהוי פעילות המסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב (16.9.18).
- כללי השקעות משותפות בנאמנות (פרטים נוספים בתשקיף קרן מחקה ודוחות נוספים של קרן מחקה), התשע"ט-2018 (8.10.18).

חוזרים

- חוזר למנהלי קרנות ולנאמנים בדבר אופן הדיווח לקראת עדכון רשימת הכותרות המאפיינות (2.1.18).
- חוזר למנהלי קרנות ולנאמנים בדבר עדכון רשימת הכותרות המאפיינות (2.1.18).
- הבהרה לחוזר בדבר הצעת יחידות ופדיון ביום בו מתקיימת הפסקת מסחר בבורסה או בשוק מוסדר מחוץ לישראל מיום 5.3.14 (2.1.18).
- חוזר לנאמנים בדבר קובץ גילוי נאות (2.1.18).
- חוזר מעודכן למנהלי קרנות ולנאמנים בדבר השימוש בכספי עודף יצירות צפוי ואי מימוש נכסים בעת צפי לעודף פדיונות והשלכותיהם על עמידת הקרן במדיניות ההשקעות שלה ובמגבלות הקבועות בדין (11.7.18).
- חוזר למנהלי קרנות ולנאמנים בדבר החזרי מס בקרנות המשקיעות בניירות ערך חוץ (11.7.18).
- חוזר בדבר עקרונות וכללים לקביעת שם קרן (8.8.18).
- חוזר לנאמנים לקרנות נאמנות ביחס לפעולות הנדרשות מנאמן ביום הקובע לעניין הפיכת תעודת סל לקרן סל (16.9.18).
- חוזר לחברות תעודות הסל, למנהלי קרנות ולנאמנים בדבר היערכות לכניסה לתוקף של תיקון קרנות הסל (16.9.18).

- חוזר למנהלי קרנות ולנאמנים בדבר הבהרות נדרשות עם כניסתם לתוקף של תיקון קרנות הסל והתקנות על פיו (20.9.18).
- חוזר למנהלי קרנות ולנאמנים בדבר קביעת רשימת כותרות מאפיינות נפרדת עבור קרנות מחקות (20.11.18).

הנחיות מקדמיות

- החזקה באיגרות חוב הנסחרות במערכת המסחר למוסדיים (28.1.18).
- מינוי דירקטור חיצוני המכהן במנהל קרן כדירקטור חיצוני בחברת תעודות סל קשורה (13.2.18)
- גמול תובע ייצוגי למנהל קרן (9.5.18).
- החזקה בניירות ערך שאינם רשומים למסחר, לרבות ניירות ערך שעשויים ליצור חשיפה למניות בקרנות אשר התחייבו לא ליצור חשיפה כאמור, אגב הסדר חוב (6.6.18).
- אי עמידה של עושה השוק במגבלת קשרי השליטה עם מנהל הקרן ועם מגבלת ייחודיות העיסוק באופן זמני (4.9.18)
- האם מיזם עולה כדי הסדר השקעה משותפת (17.9.18).
- שערוך נייר ערך חוץ בשוק מוסדר (17.9.18)
- תיקון קרנות הסל - החלפת תעודות סל בקרן סל כשרה (17.10.18)
- תשלום דמי ניהול למי שמחזיק יחידות של קרן מחקה שבניהולו של מנהל הקרן (29.10.18)
- פרסום נתון אינדיקטיבי למסחר בקרנות סל (20.11.18).

ה. עיקרי הפרסומים לבעלי רישיון (מנהלי תיקים, יועצי השקעות ומשווקי השקעות) בשנת הדוח

חוזרים

- חוזר לתאגידים הבנקאיים בדבר מועד הגשת הדוחות החודשיים לחודשים מרץ ואוגוסט לשנת 2018 (טופס ב 203).
- חוזר לבעלי רישיון בדבר השלכות הרפורמה בתחום תעודות הסל.
- מקבץ תובנות שעלו במסגרת הפיקוח על בעלי רישיון בין השנים 2009 - 2018.

הנחיות מקדמיות

- הצגת מידע באתר הבנק בדבר תנועות בעלי עניין במניות הנסחרות בארה"ב (8.8.18).
- קורס אקדמי בניהול השקעות שכולל תרגול מעשי (4.12.18).

שאלות ותשובות מפורסמות באתר הרשות

1. ביקורות שבוצעו על ידי סגל מחלקת השקעות

2015	2016	2017	2018	
3	3	4	2	ביקורות ציות אצל מנהלי קרנות נאמנות
2	1	0	0	ביקורות ציות אצל מנפיקי תעודות סל
15	9	7	11	ביקורות ציות אצל מנהלי תיקים
9	9	9	3	ביקורות מדריכות אצל מנהלי תיקים חדשים
1	6	4	0	ביקורות לבידור חשד לפעילות ללא רישיון ניהול תיקים
7	3	2	1	ביקורות ציות על מערך הייעוץ בבנקים
5	4	24	18	ביקורות בנושא נאותות ההתמחות
0	0	3	4	ביקורות בנושא טוהר הבחינות
3	4	2	2	ביקורות בנושא ממשל תאגידי
3	2	3	3	ביקורות בנושא המשכיות עסקית והיערכות לחירום
2	2	2	4	ביקורות רוחב

פיקוח בתחום התאגידים**א. החלטות בנושא חשבונאות וביקורת שפורסמו בשנת הדוח**

- **החלטה 18-1** - הטיפול החשבונאי בעלויות עסקה
- **החלטה 18-2** - גילוי אודות חשיפות מס
- **עדכון עמדת סגל 19-2** - גילוי בדבר השפעות יישום IFRS16

ב. עמדות סגל מחלקת תאגידים ומליאה בנושאים משפטיים

- **עדכון עמדת סגל 101-21** - שאלות ותשובות- מדיניות תגמול
- **עדכון עמדת סגל 104-16** - דיווחים מיידים
- **עדכון עמדת סגל 105-23** - פרמטרים לבחינת מהותיות הערכת שווי
- **עמדת סגל 105-33** - גילוי בנושא סייבר
- **עמדת סגל 110-01** - חברות דואליות: הנפקה, דיווח, רישום ומחיקה ממסחר
- **הודעה למשקיעים** - דגשים בנוגע לחברות ציבוריות שפועלות בתחום הקנביס הרפואי

ג. פרסום עמדות סגל אגב שאלות ותשובות

שאלות ותשובות בתחומים משפטיים, ובין היתר בנושאים הבאים: (102) **הצעות רכש ומיזוגים**; (103) **תשקיפים**; (104) **דיווחים מיידים ומערכת מגנא**; (105) **דוחות תקופתיים ודוח דירקטוריון**.

ד. דוחות יחידת הביקורת של מחלקת תאגידיים

במהלך שנת 2018 ביצעה היחידה שלוש ביקורות רוחב ב-14 חברות ציבוריות בנושאים: הצעות פרטיות, היוון עלויות אשראי ואמות מידה פיננסיות להן התחייבו חברות נדל"ן, בעיקר BVI, לטובת מחזיקי אגרות חוב שלהן.

בנוסף ביצעה היחידה מספר ביקורות פרטניות ביחס להערכות שווי שפורסמו על ידן.

במהלך שנת 2018 פרסמה יחידת הביקורת דוחות ריכוז ממצאים לגבי ביקורות רוחב וביקורות פרטניות שבוצעו בנושאים הבאים: דיווחים מיידיים, הכנסות, שיפורים במושכר בחברות קמעונאיות ושמאיות מקרקעין של נכסים בארץ. **דוחות יחידת הביקורת מפורסמים באתר הרשות.**

ה. הפיקוח על רכזי הצעה

במהלך שנת 2018 נרשמו ארבעה רכזי הצעה במרשם רכזי ההצעה שמפוקח על ידי רשות ניירות ערך. במהלך השנה גייסו ארבע חברות באמצעות רכז הצעה אחד שהחל לפעול. הסכום הכולל שגוייס במהלך שנת 2018 הינו 8,001,182 ש"ח.

2.4 אכיפה

יצירת סביבה בטוחה, אמינה והוגנת בשוק ההון היא יעד מרכזי ומוביל של הרשות. שוק הון הוגן הוא תנאי הכרחי לבחירתם של משקיעים פרטיים ומוסדיים, ישראלים וזרים, בשוק ההון הישראלי. לפיכך, הרשות תחתור להמשיך ולשמור על הגינותו של שוק ההון תוך שימוש אפקטיבי בכל כלי האסדרה, הפיקוח והאכיפה, שנמצאים בסמכותה.

אכיפה פלילית

כתבי אישום שהוגשו בשנת הדוח

בעקבות חקירות שניהלה הרשות הגישה מחלקת ניירות ערך בפרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) שבעה כתבי אישום בשנת 2018, להלן עיקריהם:

בחודש ינואר הוגש למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב אישום נגד אלכסנדר גרנובסקי, גרגורי גורטובי ויוסף שניאורסון. גרנובסקי וגורטובי היו בעלי השליטה ונושאי משרה בחברות BGI, BSD וויליפוד השקעות. כתב האישום מייחס לנאשמים עבירות של גניבה בידי מנהל, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, מרמה והפרת אמונים בתאגיד, רישום כוזב במסמכי תאגיד ועבירות דיווח לפי חוק ניירות ערך. לפי כתב האישום, גרנובסקי ושניאורסון העמידו את כספי החברות הציבוריות כבטוחות לטובת בנקים באוסטריה ובאזרבייג'אן לצורך הבטחת החזר הלוואות שקיבלו חברות פרטיות זרות הקשורות לגרנובסקי, במסווה של הפקדת כספי החברות הציבוריות בפקדונות בבנקים. עובדה זו הוסתרה על ידי גרנובסקי ושניאורסון מהחברות הציבוריות תוך הצגת מצגי שווא, הימנעות מקבלת אישורים ממוסדות החברות כנדרש, וללא דיווחים מתאימים לציבור. גרנובסקי ושניאורסון השתמשו בכספי החברות הציבוריות לצרכי הפרטיים של גרנובסקי, תוך העמדת הכספים בסיכון, ואכן, רוב הכספים לא הושבו לחברות הציבוריות. בין השנים 2012 - 2014 הוצאו באופן זה כ-60 מיליון דולר מכספי החברות הציבוריות.

ביוני 2015 קיבל גורטובי את השליטה בחברות מידי גרנובסקי והפך לבעל השליטה וליו"ר הדירקטוריון. גם לאחר העברת השליטה המשיך גרנובסקי להיות מעורב בקבלת החלטות בחברות, ללא ידיעת מוסדות החברות ונושאי המשרה בהן. גורטובי ושניאורסון ניצלו את מעמדם בחברות כיו"ר דירקטוריון וכמנכ"ל, ואת האמון שקיבלו מהחברות ומונושאי המשרה, על מנת להמשיך להסתיר את מצבם האמיתי של הפיקדונות, וזאת באמצעות הצגת מצגי שווא למוסדות החברות ולנושאי המשרה. בנוסף, בינואר 2016 פעל גורטובי להוציא במרמה מויליפוד שלושה מיליון דולר לפחות באמצעות הצגת מצגי שווא לנושאי המשרה של החברה. גורטובי טען בפניהם שמדובר בהשקעה באג"ח, אף כי מדובר היה למעשה בהעברת כספים, שהתבצעה כחלק מניסיון של גורטובי לפרוע חובות של חברה פרטית הקשורה לגרנובסקי ולו. בפועל, חברת ויליפוד העבירה שלושה מיליון דולר להשקעה באג"ח לא סחירות. השקעה זו שימשה כבטוחה לטובת החזר הלוואה שקיבלה חברה הקשורה לגרנובסקי ולגורטובי.

בחודש יוני הוגש למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי כתב אישום נגד יובל כהני, משקיע בשוק ההון. כתב האישום מייחס לכהני כ-2,600 עבירות של השפעה בדרכי תרמית על שערי ניירות הערך שבהם סחר. לפי כתב האישום, בשנים 2014 - 2015 פעל כהני מעל 1,600 פעמים במזיד כדי להפעיל את מנגנון ממתן התנודות בבורסה. על מנת להביא להפעלת המנגנון, נהג כהני להזרים הוראות קנייה או מכירה בתנודות שער חריגות, ללא כל כוונה או רצון שהוראות אלה יתגבשו לכדי עסקאות. בתקופה הרלוונטית כהני היה אחראי להפעלת ממתן התנודה בכמעט שליש מסך הפעמים שבהן הופעל מנגנון זה במסחר באג"ח קונצרניות בכלל. לעיתים קרובות ניצל כהני את היעדרה של מגבלת מינימום על כמות המסחר בשלב המסחר הרב-צדדי שהחל לאחר הפעלת הממתן, על מנת להזרים הוראות בכמות מזערית, כזו שלא ניתן להזרים בשלב הרציף עקב מגבלת

המינימום. זאת, במטרה להשפיע על שער נייר הערך שייקבע במכרז הפתיחה הנוסף. כמו כן, לעיתים נהג כהני לנצל את השער המלאכותי שעליו השפיע במכרז הפתיחה הנוסף באמצעות רכישת נייר הערך בזול או מכירתו ביוקר בסמוך לאחר חזרת המסחר לשלב הרציף. כהני ביצע את המעשים במטרה להפיק רווחים לחשבוננו, בין היתר על ידי ניצול השער המלאכותי שנקבע במכרז הפתיחה הנוסף.

בחודש ספטמבר הוגש למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב אישום נגד טל כהן, משקיע בחברת ביונדווקס פרמצבטיקה בע"מ, העוסקת בפיתוח חיסון שפעת אוניברסלי, ואחיו, רועי כהן. כתב האישום מייחס לשניים עבירות של שימוש במידע פנים. לפי כתב האישום, טל כהן, שהשקיע במניות ביונדווקס, עמד בקשר עם מנכ"ל החברה, ונהג להתעדכן מעת לעת במצבה של החברה. במסגרת זו קיבל כהן מידע פנים על התפתחות המגעים שקיימה החברה עם מכון השייך למוסד הלאומי לבריאות בארה"ב, לביצוע ניסוי משותף בחיסון שפיתחה החברה, במימון המכון. טל כהן מסר לאחיו, רועי כהן, את מידע הפנים שקיבל וגם המליץ לאחרים לרכוש את המניות, ואלו אכן רכשו את מניות החברה בעקבות המידע שקיבלו. המידע התפרסם ביום 2.9.2015, ובעקבות זאת עלה שער המניה בשיעור חד של כ-35%.

בחודש ספטמבר הוגש למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי כתב אישום נגד מוטי כהן, ליעם ישראל ועוז פיינר. כתב האישום מייחס למוטי כהן ולליעם ישראל עבירות של תרמית בניירות ערך, גניבה בידי מורשה, קבלת דבר במרמה, עבירות מס הכנסה, עבירות איסור הלבנת הון ועבירות על פי פקודת פשיטת רגל. בנוסף, כתב האישום מייחס לליעם ישראל עבירות של הצעת שוחד וניסיון לשידול בשוחד של פקיד בנק. לפי כתב האישום, מוטי כהן וחברו הקרוב, ליעם ישראל, ערכו בשנים 2013 - 2015 הסכמי ניהול תיקים עם כ-80 משקיעים שונים, וניהלו את תיקיהם ללא רישיון ניהול תיקים. במהלך גיוס הלקוחות הציגו מוטי כהן וליעם ישראל מצגי שווא, שכללו בין היתר הבטחות לשיעורי תשואה חריגים. במהלך ניהול התיקים שלחו ידם בכשלושה מיליון ש"ח מכספי הלקוחות, תוך שביצעו כ-2,400 עסקאות עצמיות ומתואמות בין חשבון שבשליטתם לבין חשבונות הלקוחות. על מנת להסתיר את ההפסדים שנגרמו בחשבונות הלקוחות, ביצעו הנאשמים אלפי עסקאות עצמיות ומתואמות נוספות בין חשבונות המשקיעים השונים, תוך שיצרו רווחים זמניים למשקיעים, שקודם לכן הפסידו את כספם, על חשבונם של משקיעים אחרים. לפי כתב האישום, השניים השתמשו בין היתר גם בחשבוננו של עוז פיינר לשם הסתרת מקורם של הרווחים האסורים. במסגרת זו יצרו רווחים תרמיתיים לחשבוננו של פיינר והורו לו להעביר אותם לידיהם במזומן או בהעברות בנקאיות תמורת עמלה. על פי כתב האישום, מוטי כהן וליעם ישראל לא דיווחו למס הכנסה על רווחיהם התרמיתיים. כמו כן, ליעם ישראל, אשר היה פושט רגל, הסתיר מן המנהל המיוחד את רווחיו התרמיתיים ואת שותפותו עם כהן בחברות שבאמצעותן פעלו.

בחודש אוקטובר הוגש למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי כתב אישום נגד אריה לנצברג, גיא מגורי וחיים לנגר. כתב האישום מייחס לנצברג, מגורי ולנגר עבירות של תרמית בניירות ערך. בנוסף, יוחסו לנצברג עבירות של מרמה והפרת אמונים בתאגיד, קבלת דבר במרמה, עבירות של עובד חבר בורסה ועבירות מס. לנצברג כיהן כמנהל ברוקראז' ולאחר מכן כמנהל הנוסטרו בחברת כלל פיננסים בטוחה ברוקראז'. לפי כתב האישום, במהלך השנים 2008 - 2010 מסר לנצברג לחבריו, מגורי ולנגר, הנחיות לפעילות במסחר, המבוססות על מידע שהיה ברשותו לגבי פעילות צפויה של כלל פיננסים בחשבונות לקוחותיה ובחשבונות הנוסטרו שלה. מטרת הפעילות הייתה להביא לכך שהחשבונות שבשליטת מגורי ולנגר יפיקו רווחים מעליות או מירידות השערים הצפויות מהמסחר של כלל פיננסים. פעילות זאת הפיקה רווח מרמתי בסכום כולל של כ-2.4 מיליון ש"ח בחשבונות מגורי ולנגר. מגורי ולנגר חלקו ברווחים עם לנצברג, והעבירו לו סכום של 1.5 מיליון ש"ח. לנצברג נמנע מדיווח לרשויות המס על הכנסותיו שנבעו מהפעילות האסורה.

בחודש נובמבר הוגש למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב אישום נגד אבי מצליח, סוחר בניירות ערך, ובעברו יועץ השקעות בבנק אוצר החייל. כתב האישום מייחס למצליח את העבירות הבאות: תרמית בניירות ערך, גניבה בידי מורשה, קבלת דבר במרמה, מרמה והפרת אמונים בתאגיד. לפי כתב האישום, בין השנים 2006 - 2015 ניהל מצליח תיקי השקעות של שישה משקיעים. במהלך גיוס הלקוחות הציג מצליח

מצגים שונים בפני הלקוחות, ובהם התחייבות לתשואה בשיעורים חריגים. מצליח שלח יד בכספי המשקיעים על ידי ביצוע מעל 2,000 עסקאות עצמיות ומתואמות בין החשבונות השונים שבשליטתו, ובאורח זה הפיק רווחים לחשבונות על חשבון המשקיעים. במקביל לכך, ועל מנת להניח את דעת המשקיעים, ביצע מצליח עסקאות עצמיות ומתואמות בין חשבונות המשקיעים השונים, ובהן יצר רווחים זמניים למשקיעים על חשבונם של משקיעים אחרים. בשנת 2015, בעת שעבד בבנק אוצר החייל, שלח מצליח יד בחשבונות של שניים מלקוחות הבנק באמצעות ביצוע העסקאות המתואמות. מצליח ביצע עסקאות עצמיות ומתואמות בהיקף מיליוני ש"ח, ושלח יד לכל הפחות בכ-350,000 ש"ח מכספי המשקיעים ולקוחות הבנק.

בחודש דצמבר הוגש למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב אישום נגד אביב טלמור, הבעלים והמנכ"ל לשעבר של חברת יוטרייד פרימיום בע"מ, נגד רואי קוזין, ששימש כאנליסט ראשי ביוטרייד, ונגד חברת יוטרייד. כתב האישום מייחס לטלמור וליוטרייד עבירות של גניבה בידי מורשה, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, הלבנת הון וניהול תיקי השקעה ללא רישיון. לקוזין מיוחסות עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. בנוסף, הואשמו טלמור ועובד נוסף בחברה בעבירות של שיבוש מהלכי משפט.

לפי כתב האישום, בין השנים 2012-2015 גייסה יוטרייד סכום של כ-100 מיליון ש"ח מכ-600 לקוחות, תוך שהיא מתחייבת להשקיע עבורם את הכספים במסחר אלגוריתמי. הליך גיוס הלקוחות היה מרמתי, וכלל מצגי שווא והסתרת מידע בנוגע להיבטים רבים ומהותיים בפעילותה של יוטרייד. בין היתר, הוצגו ללקוחות מצגים כוזבים ביחס לשימוש שייעשה בכספם, בנוגע לפוטנציאל הרווח של השקעתם ובקשר לניגודי עניינים המתקיימים בין הלקוחות לבין יוטרייד בפעילות המסחר. בניגוד למצגים שהוצגו בפני הלקוחות ובניגוד למטרה שלשמה הופקד הכסף, רק חלק מכספי הלקוחות נותב בפועל למסחר. חלק זאת שימשו כספי הלקוחות, בין היתר, למימון הוצאות שוטפות של חברות אחרות של טלמור ולביצוע השקעות שונות של טלמור מחוץ לישראל. בנוסף, המסחר שיוטרייד ביצעה עבור לקוחותיה נעשה מבלי שהיה ליוטרייד או לטלמור רישיון לניהול תיקים. יוטרייד הוסיפה לסחור עבור הלקוחות גם אחרי שהרשות הורתה לה לחדול מיידית מפעילות המסחר ולאחר שהתחייבה לעשות כן.

תיקים שנסגרו בשנת הדוח

בשנת הדוח סגרה מחלקת ניירות ערך שלושה תיקים בסגירת תיק מותנית.

עדי בלומנפלד - הצדדים הגיעו להסכמה על כך שבלומנפלד השתמשה במידע פנים במניית גטר גרופ. הוסכם כי הפרקליטות לא תגיש כתב אישום בעניינה, ובלומנפלד התחייבה לשלם סכום של 40,000 ש"ח.

ירון ונדר - הצדדים הגיעו להסכמה על כך שוונדר הפר את סעיף 37 לחוק ניירות ערך, בכך שלא דיווח לחברת מטרת מיזוג על שינויים בהחזקותיו במניות החברה, ובכללם על כך שהפך לבעל עניין. הוסכם כי הפרקליטות לא תגיש כתב אישום בעניינו של ונדר, והוא התחייב לשלם סכום של 20,000 ש"ח.

רון בבקוב - הצדדים הגיעו להסכמה על כך שבבקוב, שכיהן כמנכ"ל חברת ביונדוקס פרמצבטיקה בע"מ, השתמש במידע פנים, בכך שמסר מידע פנים למשקיע בחברה. הוסכם כי הפרקליטות לא תגיש כתב אישום בעניינו, והוא התחייב לשלם סכום של 70,000 ש"ח וכן לפעול לעריכת תכנית אכיפה פנימית בחברה ולהטמעתה.

ככלל, במסגרת מדיניות הפרקליטות לסגור תיקים נגד חשודים, במקומות המתאימים, במועד מוקדם ככל שניתן, מתקבלות החלטות לגבי כלל החשודים בשלבים שלפני ההעמדה לדין. מי שנמצא כי אין להעמידו לדין, מתבצעת סגירת התיק כנגדו בסמוך להגשת כתב אישום בפרשה שבה נחקר.

א. פסקי דין בערכאה ראשונה - במהלך השנה ניתנו שבעה גזרי דין וחמש הכרעות דין בערכאה ראשונה:

מדינת ישראל נ' פלג - גזר דין

18/12/2017

ת"פ 10571-02-15

בית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית (כב' השופט חאלד כבוב) גזר 33 חודשי מאסר וקנס של מיליון וחצי ש"ח על יובל פלג, שהורשע בעבירות של מתן שוחד, השפעה בדרכי תרמית על שערי ניירות ערך, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ועבירות הלבנת הון. פלג הורשע בכך שבין השנים 2006 - 2011 פעל בצוותא עם חברו גיא ממון לביצוע מאות עסקאות תרמית בין חשבונות מגדל שעליהם היה אחראי ממון במסגרת תפקידו לבין חשבונותיו הפרטיים של פלג. באמצעות ביצוע עסקאות תרמית וסיבוביות בין חשבונות מגדל לחשבונות פלג, שלשלו השניים לכיסם הפרטי רווחים של מעל עשרה מיליון ש"ח על חשבון כספי החוסכים בפנסיה של חברת מגדל.

ממון נ' מדינת ישראל - פסק דין

08/01/2018

ע"פ 6978/15

בית המשפט העליון דחה את ערעורו של ממון על גובה הקנס שהוטל עליו בבית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופט כבוב) ועל מועד תשלומו. הקנס בגובה 500,000 ש"ח הושת על ממון בבית המשפט המחוזי בנוסף לעונש של 44 חודשי מאסר שעליו הוסכם במסגרת הסדר טיעון. ממון, לשעבר איש שוק ההון, שניהל תיקי מניות בחשבונות הפנסיה והפוליסות המשתתפות של חברת מגדל, הורשע בהתאם להודאתו בעבירות תרמית בניירות ערך וקבלת שוחד. בית המשפט קיבל את ערעורו של ממון ביחס לאורך תקופת המאסר חלף קנס שהוטל עליו וקבע כי אורך תקופת המאסר היא 12 חודשים במקום 18 חודשים.

רובינסון נ' מדינת ישראל - פסק דין**07/01/2018**

ע"פ 5836/16

במסגרת הליך ערעור לבית המשפט העליון על הכרעת הדין ועל גזר הדין שניתנו בבית המשפט המחוזי, חזר בו פרדי רובינסון מהערעור על הכרעת הדין. רובינסון, לשעבר בעל השליטה, המנכ"ל ויו"ר הדירקטוריון של החברות הציבוריות שחר המילניום ומילומור, הורשע בבית המשפט המחוזי בעבירות רבות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, מרמה והפרת אמונים בתאגיד, עבירות מנהלים, עבירות דיווח, שיבוש מהלכי משפט והדחת עד. בשים לב לגילו של רובינסון, חלוף הזמן מביצוע העבירות וכן נסיבות אישיות נוספות, הפחית בית המשפט העליון את עונש המאסר שנגזר על רובינסון ל-11 חודשי מאסר בפועל, אף שפסק שהעונש שהוטל על רובינסון בבית המשפט המחוזי היה מקל. בית המשפט העליון הדגיש שבתיקים מעין אלה, שבהם נרמסו עקרונות השקיפות, הדיווח וכללי הממשל התאגידי, "המאסר הוא המסר". הקנס שהוטל על רובינסון בגובה של 1.5 מיליון ש"ח נותר ללא שינוי.

מדינת ישראל נ' חדר - גזר דין**09/01/2018**

ת"פ 22390-06-16

בית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית (כב' השופט חאלד כבוב) גזר על אייל חדר, איש עסקים ובעל השליטה בחברת "סלקשיין מחסני אופנה בע"מ", שהורשע בעבירות תרמית בניירות ערך ובעבירות דיווח בכוונה להטעות משקיע סביר, עונש של 12 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בגובה של 50,000 ש"ח. על חברת סלקשיין, חברה פרטית בבעלותו של חדר, שהורשעה אף היא בעבירות תרמית בניירות ערך ובעבירות דיווח בכוונה להטעות משקיע סביר, הוטל קנס בגובה של 150,000 ש"ח.

מדינת ישראל נ' וייסמן - גזר דין**14/01/2018**

ת"פ 63028-12-17

בית המשפט המחוזי בת"א (כב' השופט חאלד כבוב) הרשיע את הנאשם עמרי וייסמן, סוחר לשעבר בבית ההשקעות אקסלנס, לאחר שהודה בכתב אישום במסגרת הסדר טיעון במאות עבירות של תרמית בניירות ערך, בעבירות של קבלת דבר במרמה, בעבירה של מרמה והפרת אמונים בתאגיד ובעבירה של הלבנת הון. בית המשפט קיבל את העונש שעליו הוסכם בהסדר הטיעון, והשית על וייסמן עונש של 21 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי של 15 חודשים, קנס בגובה 100,000 ש"ח וחילוט בגובה 100,000 ש"ח. על פי כתב האישום, בין השנים 2010 - 2012 ביצע וייסמן, יחד עם חברו אשכנזי, שימוש בחשבונות הלקוחות על מנת לבצע מאות עסקאות תרמית. על פי מתווה הפעולה של השניים, כאשר קיבל וייסמן הוראה מלקוח לרכוש נייר ערך, הוא הנחה את אשכנזי להקדים ולרכוש את אותו נייר ערך מגורמים אקראיים בשוק באמצעות חשבונות אשכנזי, ולאחר מכן לנצל את עליית השער ולמכור במחיר גבוה יותר ללקוחות אקסלנס בעסקאות מתואמות. התרמית של השניים הניבה לווייסמן סכום המוערך בין 150 אלף - 250 אלף ש"ח.

מדינת ישראל נ' רונן קריסטל ואח' - גזר דין**11/04/2018**

ת"פ 40610-12-09

בית משפט השלום בת"א-יפו (כב' השופטת מיכל ברק-נבו) גזר על הנאשם ישי שפיגל, לשעבר מנכ"ל החברה הציבורית ג'ולקס, שהורשע בשתי עבירות דיווח לפי סעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך, 300 שעות שירות לתועלת הציבור, צו שירות מבחן וקנס על סך 50,000 ש"ח. זאת תוך קביעה כי מדובר בחריגה ממתחם העונש ההולם, ואולם הדבר מוצדק בשל שיקולים שעניינם חלוף הזמן ושיקום הנאשם. למרות המלצת תסקיר שירות המבחן לשקול בחיוב את ביטול הרשעת הנאשם, הותירה השופטת את ההרשעה על כנה, וקבעה כי סוג העבירה, ובפרט נסיבות ביצוע העבירה בתיק דנן, לא מאפשרות הימנעות מהרשעה.

מדינת ישראל נ' ט.ב. מתקדמים בכספים בע"מ - גזר דין**24/04/2018**

ת"פ 32229-11-17

בית המשפט המחוזי בתל אביב הרשיע את חברת ט.ב. מתקדמים בכספים בע"מ (בפירוק) בעבירות גניבה ומרמה ובעבירות של הצעת ניירות ערך ללא תשקיף, והטיל קנס בגובה של 70,000 ש"ח. זאת בהתאם להסדר טיעון שנחתם בין הצדדים. לפי כתב האישום, בין השנים 2012 - 2014 גייסה ט.ב. מתקדמים, תחת השם "קרן אור", בבעלות יחיאל טפירו ואמיר בירמן, כ-80 מיליון ש"ח מכ-500 משקיעים. זאת ללא פרסום תשקיף כדין, תוך הבטחת תשואה גבוהה וידועה מראש ואגב הצגת מצגי שווא בדבר טיב ההשקעה. למרות התחייבות החברה כי הכספים יושקעו בפרויקטים של תמ"א 38 ובאשראי חוץ-בנקאי, חלק ניכר מהכספים שימש לביצוע החזרים למשקיעים, למימון הוצאות תפעול, לצורכיהם האישיים של טפירו ובירמן וכן לשימושים נוספים, שלא תאמו את המצג שניתן למשקיעים. בית המשפט קיבל את הסדר הטיעון, בקובעו כי יש לתת ביטוי לרצונו של המחוקק להחמיר בענישת תאגידים, וכן למגמת ההחמרה בפסיקה, לצד התחשבות בנסיבות הספציפיות - עובדת היותה של החברה בפירוק והעובדה שהקנס שישולם ייגרע מכיסם של המשקיעים קורבנות העבירה.

מדינת ישראל נ' שי אבני - גזר דין**7/6/2018**

ת"פ 47647-06-16

בית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופט חאלד כבוב) הרשיע את אבני במסגרת הסדר טיעון פתוח וללא ניהול הוכחות בתיק, בכך שבין השנים 2012 - 2014 ניהל תיקי ניירות ערך ללא רישיון עבור 17 לקוחות שונים, תוך שהבטיח ללקוחות תשואות יוצאות דופן. עוד הורשע אבני בביצוע כ-2,000 עסקאות מתואמות בין חשבונותיהם של הלקוחות לבין חשבונותיו השונים, ובכך גנב כ-280,000 ש"ח מן הלקוחות, ואף השפיע בדרכי תרמית על שערי ניירות הערך שבהם סחר. בית המשפט גזר עליו שלוש שנות מאסר, פיצויים ללקוחות בסך 280,000 ש"ח וקנס בסך 50,000 ש"ח, וזאת על אף שהוכרז כפושט רגל.

מדינת ישראל נ' אריה לנצברג ואחרים - גזר דין**22/11/2018**

ת"פ 44646-10-18

בית המשפט המחוזי בת"א (כב' השופט חאלד כבוב) הרשיע את הנאשם אריה לנצברג, מנהל הברוקראז' לשעבר בכלל פיננסים, לאחר שהודה במסגרת הסדר טיעון, בביצוע ריבוי עבירות של תרמית בניירות ערך, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, מרמה והפרת אמונים בתאגיד, עסקאות בניירות ערך בידי עובד חבר בורסה ועבירות מס.

בית המשפט קיבל את העונש שעליו הוסכם בהסדר הטיעון, והשית על לנצברג 18 חודשי מאסר בפועל וקנס בגובה 200,000 ש"ח. במסגרת תפקידיו של לנצברג בכלל פיננסים, היה חשוף לפעילות המסחר הצפויה בחשבון לקוחות כלל פיננסים ולפעילות הצפויה בחשבונות הנוסטרו של כלל פיננסים.

לפי כתב האישום, במהלך השנים 2008 - 2010 מסר לנצברג לשני נאשמים נוספים בפרשה הנחיות לפעילות במסחר, המבוססות על מידע שהיה ברשותו לגבי פעילות צפויה של כלל פיננסים בחשבונות לקוחותיה ובחשבונות הנוסטרו שלה, ואשר מטרתן הייתה להביא לכך שהחשבונות בשליטתם יפיקו רווחים מעליות או מירידות השערים הצפויות מהמסחר של כלל פיננסים. פעילות זו הפיקה רווח מרמתי בסכום כולל של כ-2.4 מיליון ש"ח, שמתוכו הועבר לנצברג סכום של 1.5 מיליון ש"ח. לנצברג נמנע מלדווח לרשויות המס על הכנסותיו שנבעו מהפעילות האסורה. בית המשפט קיבל את עמדת המדינה לפיה מדובר בעבירות תקדימיות של תרמית בניירות ערך לפי סעיף 54(א)(2), במובן זה שהפעולות התרמיתיות של הנאשמים אינן מוכוונות שער, כלומר, לא נעשו כדי ליצור שער מלאכותי לנייר הערך, אלא נעשו במטרה להפיק רווח כתוצאה מההשפעה של פעילותה של כלל פיננסים על השער. לאור האמור קבע בית המשפט, כי לא ניתן לגזור גזירה שווה בין עניינו של הנאשם לעניינם של נאשמים אחרים שעליהם הוטלו עונשי מאסר חמורים משמעותית מהעונש המוסכם בהסדר הטיעון. כמו כן, בית המשפט התחשב בעובדה שלנצברג הסיר את מחדל המס באופן מלא, ושילם את מלוא שומת המס בגובה של 800,000 ש"ח עוד לפני הגשת כתב האישום.

מדינת ישראל נ' אלמסי אפרים - הכרעת דין**22/11/2018**

ת"פ 2432-10-18

בית המשפט המחוזי בת"א (כב' השופט חאלד כבוב) הרשיע את סוחר ניירות הערך אפרים אלמסי, לאחר שהודה במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירות של השפעה בדרכי תרמית על שער נייר ערך.

לפי הסדר הטיעון שנחתם, הצדדים יטענו לעונש מאסר בפועל של שישה חודשים, שירוצו בדרך של עבודת שירות בכפוף לאישור הממונה על עבודות שירות, ומאסר על תנאי, על פי שיקול דעתו של בית המשפט. כמו כן, הצדדים יטענו לקנס, אשר ייקבע ע"י בית המשפט במסגרת הטיעונים לעונש. טרם התקבל גזר דין בגינו.

לפי כתב האישום, אפרים אלמסי סחר בניירות ערך בין השנים 2014 - 2015. במהלך התקופה הרלוונטית לאישום הזרים אפרים מאות הוראות מסחר חריגות במזיד ובמטרה להפעיל את ממתן התנודה. כתוצאה מפעילותו המכוונת של הנאשם בניירות ערך, הופסק המסחר בניירות בשלב הרציף והחל המסחר הרב-צדדי. פעילותו התרמיתית של אלמסי התמקדה בעיקר במניות ובאג"ח קונצרניות דלות סחירות. פעילותו של הנאשם בוצעה בשני מתווים עיקריים: המתווה הראשון אופיין בהזרמת הוראות בשער גבוה מן השער התיאורטי, ואילו המתווה השני אופיין בהזרמת הוראות בשער נמוך מן השער התיאורטי. כתוצאה מההוראות שניתנו במסגרת שני המתווים השפיע אלמסי על שערי מאות ניירות ערך.

מדינת ישראל נ' אמיר ברונפלד - הכרעת דין**2/12/2018**

ת"פ 17-11-43854

בית המשפט המחוזי בת"א (כב' השופט חאלד כבוב) זיכה מחמת הספק את אמיר ברונפלד מעבירות של שימוש במידע פנים שמקורו באיש פנים ומעבירה של הנעה בדרכי תרמית. ברונפלד, מנהל הפיתוח העסקי ואחראי על הקשר עם שוק ההון בחברת המשביר לצרכן, הואשם בכך שרכש מניות של חברת גטר על בסיס מידע פנים, לפיו בעל השליטה בחברת גטר מבקש לצאת בהצעת רכש של מניות החברה. בהכרעת הדין נקבע כי קיים ספק באשמתו של ברונפלד, בין היתר נוכח סתירות בין גרסאות העדים המרכזיים, העדר ראיות חפציות ביחס להעברת מידע הפנים והיסטוריית פעילותו של ברונפלד במניה.

מדינת ישראל נ' כהן ואח' - הכרעת דין**2/12/2018**

ת"פ 18-09-23327

בית המשפט המחוזי בת"א (כב' השופט חאלד כבוב) הרשיע את הנאשם מוטי כהן, כלכלן בהשכלתו, לאחר שהודה במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירות רבות של ניהול תיקים ללא רישיון, תרמית בניירות ערך, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, גניבה בידי מורשה, איסור הלבנת הון, עבירה לפי פקודת פשיטת הרגל ועבירות מס.

הסדר הטיעון שנחתם מגלם הסכמה בין הצדדים ביחס לעונש מאסר בפועל של 46 חודשים וטיעון פתוח ביחס לקנס, אשר ייקבע ע"י בית המשפט ואשר נטען במסגרת הטיעונים לעונש. טרם התקבל גזר דין בגינו.

לפי כתב האישום, מוטי כהן וחברו הקרוב ליעם ישראל ערכו בשנים 2013 - 2015 הסכמי ניהול תיקים עם כ-80 משקיעים שונים, וניהלו את תיקיהם, ללא רישיון ניהול תיקים. במהלך גיוס הלקוחות הציגו מוטי כהן וליעם ישראל מצגי שווא, שכללו בין היתר הבטחות לשיעורי תשואה חריגים. במהלך ניהול התיקים שלחו מוטי כהן וליעם ישראל את ידם בכשלושה מיליון ש"ח מכספי מרבית הלקוחות, תוך שביצעו כ-5,500 עסקאות עצמיות ומתואמות בין חשבון שבשליטת החשודים לבין חשבונות הלקוחות. על מנת להסתיר את ההפסדים שנגרמו בחשבונות הלקוחות, ביצעו הנאשמים אלפי עסקאות עצמיות ומתואמות נוספות בין חשבונות המשקיעים השונים, תוך שיצרו רווחים זמניים למשקיעים, שקודם לכן הפסידו את כספם, על חשבונם של משקיעים אחרים. לפי כתב האישום, השניים השתמשו בין היתר גם בחשבונם של עוז פיינר לשם הסתרת מקורם של הרווחים האסורים. במסגרת זו יצרו רווחים תרמיתיים לחשבונם של פיינר, והורו לו להעביר אותם לידיהם במזומן או בהעברות בנקאיות תמורת עמלה. על פי כתב האישום, מוטי כהן וליעם ישראל לא דיווחו למס הכנסה על רווחיהם התרמיתיים מן הפעילות העסקית שתוארה לעיל. כמו כן, ליעם ישראל, אשר היה פושט רגל בתקופה הרלוונטית, הסתיר מן המנהל המיוחד את רווחיו התרמיתיים וכן את שותפותו עם מוטי בחברות שבאמצעותן פעלו.

ב. פסקי דין בערעורים פליליים - במהלך השנה ניתנו ארבעה פסקי דין בערכאת ערעור בבית המשפט העליון**מדינת ישראל נ' צולר ואחרים - פסק דין****21/02/2018**

עפ"ג 55213-03-17

בית המשפט המחוזי בתל אביב המליץ למדינה לחזור בה מערעורה על קלות העונש שנגזר על ידי בית משפט השלום בתל אביב על יהושע צולר, שכיהן כיו"ר דירקטוריון ד"ש איפקס הולדינגס בע"מ, ועל יהודה קרן, ששימש דירקטור בחברה, לאחר שהורשעו בשורה של עבירות של קבלת דבר במרמה ומסירת דיווחים כוזבים במטרה להטעות. בית המשפט גזר את דינה של אתי טנצר, אשר הורשעה ביחד עם צולר בעבירות של שימוש במידע פנים. בית המשפט גזר על צולר שישה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס כספי בסך 500,000 ש"ח. על קרן הוטל מאסר על תנאי וקנס כספי בסך 150,000 ש"ח, ועל טנצר הוטל מאסר על תנאי וקנס כספי בסך של 140,000 ש"ח. הסכמת המדינה ודחיית הערעור נבעו מחלוקת זמן משמעותי ומנסיבות אישיות של הנאשמים, תוך קביעה שהעונש אינו משקף את מתחם הענישה הראוי לנסיבות ביצוע העבירה.

דב רוזמן נ' מדינת ישראל - פסק דין**17/05/2018**

עפ"פ 5762/17

בית המשפט העליון דחה את ערעורו של רוזמן על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט חאלד כבוב) מיום 18.6.2017. בית המשפט המחוזי בת"א הרשיע את דב רוזמן על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, ודן אותו לעשרה חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס כספי בסך 120,000 ש"ח או 12 חודשי מאסר תמורתו. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של רוזמן, וקבע כי פסק הדין של בית המשפט המחוזי יישאר על כנו, תוך שהוא מציין כי מתחם הענישה שנדרש על ידי המדינה היה ברף הנמוך.

אייל חדר וסלקשיין מחסני אופנה נ' מדינת ישראל - פסק דין**16/6/2018**

עפ"פ 1572/18

במסגרת הליך ערעור של אייל חדר בבית המשפט העליון על גזר הדין שניתן בבית המשפט המחוזי הגיעו הצדדים להסכמה בהמלצת בית המשפט, ולפיה יופחת עונשו של חדר מ-12 חודשי מאסר בפועל לתשעה חודשי מאסר בפועל. חדר, שהיה איש עסקים ובעל השליטה בחברת "סלקשיין מחסני אופנה בע"מ" (חברה פרטית), הורשע בבית המשפט המחוזי, על פי הודאתו, בעבירות תרמית בניירות ערך ובעבירות דיווח לפי חוק ניירות ערך. חדר הורשע בכך שביצע באמצעות חשבונות ניירות ערך, שהיו בבעלותו או בשליטתו, אלפי עסקאות עצמיות בניירות ערך של החברה הציבורית איתמר מדיקל בע"מ, ובכך השפיע על השער של מניה זו. היקף פעילותו התרמיתית של חדר במניה הסתכם ב-50 מיליון ש"ח. עוד הודה חדר בכך שנמנע ביוזעין מלדווח לחברת איתמר על כך שהוא וחברת סלקשיין הפכו להיות בעלי עניין בה. בית המשפט העליון קבע כי אין מקום להפחית את עונשו של חדר לתקופה שתאפשר את ריצויו בדרך של עבודות שירות, אך כי בנסיבות העניין יש מקום להקלה מסוימת בעונשו של חדר, וזאת בשל אי דיוק בייחוס של יסוד כוונה לחדד בגזר הדין במחוזי. על בסיס זה קיבלו הצדדים את המלצת בית המשפט.

נוחי דנקנר, איתי שטרם ואי.די.בי חברה לאחזקות בע"מ נ' מדינת ישראל - הכרעת דין וגזר דין מדינת ישראל נ' נוחי דנקנר, איתי שטרם ואי.די.בי חברה לאחזקות בע"מ - הכרעת דין וגזר דין
29/8/2018

ע"פ 220/18, ע"פ 338/17, ע"פ 662/17

בית המשפט העליון דחה את ערעוריהם של נוחי דנקנר, בעל השליטה בחברת אי.די.בי, והברוקר איתי שטרם על הרשעתם בעבירות על פי חוק ניירות ערך, ביניהן הנעה בתרמית והשפעה בדרכי תרמית על שערי ניירות ערך.

בית המשפט קיבל את ערעור הפרקליטות, והחמיר את עונשי המאסר שנגזרו על דנקנר ושטרם. עונשו של דנקנר הוחמר משנתיים לשלוש שנות מאסר בפועל, ועונשו של שטרם הוחמר משנת מאסר אחת לשנתיים מאסר בפועל. חומרתן הרבה של העבירות הכלכליות ומידת התחכום הגלום בביצוען והמורכבות בחשיפתן, וכן הנזק העצום שהן מסיבות למשק הכלכלי בישראל ולחברה בכללותה, הביאו את בית המשפט העליון להחמיר בעונשם של השניים. בנוסף, הוטל על חברת אי.די.בי קנס בגובה 250,000 ש"ח, מלבד הקנסות שהוטלו על השניים.

פסקי הדין מפורסמים באתר הרשות.

שיתופי פעולה באכיפה ובחילופי מידע

הרשות מייחסת חשיבות רבה למהלכי שיתוף פעולה בין גופי הפיקוח והאכיפה בתחום ניירות הערך כאמצעי חיוני להשגת יעדי האכיפה של הרשות. הרשות מנהלת מספר גדל והולך של חקירות המחייבות פעילות מחוץ לישראל וקבלת מידע מגורמי חוץ, והדבר מצריך פעילות שוטפת של המחלקה מול רשויות חוץ.

במסגרת יוסק"ו נקבע הסדר לשיתוף פעולה בתחום האכיפה, על פי מזכר הבנות. הסדר זה הוא בסיס משמעותי לפעילות האכיפה של הרשות בזירה הבינלאומית, וכיום חתומות עליו 121 רשויות. המחלקה הבינלאומית מרכזת את הטיפול השוטף בבקשות לסיוע המתקבלות מרשויות חוץ ובבקשות סיוע של הרשות אל רשויות חוץ. מרבית בקשות אלה מטופלות ישירות בין הרשות לבין רשויות החוץ החתומות על ההסדר. במקומות בהם מדובר ברשות חוץ, שאינה צד למזכר הבנות, מטופלות הבקשות באמצעות המחלקה הבינלאומית במשרד המשפטים, על פי חוק עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ח-1998.

בשנת 2018 שלחה הרשות 14 בקשות סיוע לרשויות זרות לקבלת מידע ולסיוע בחיקורי דין, מתוכן 11 בקשות לבדיקת כשירות ומהימנות (Fit and Proper). בנוסף, הרשות טיפלה ב-20 בקשות שהגיעו מרשויות זרות, מתוכן בקשה אחת לבדיקת כשירות ומהימנות.

נתונים מרכזיים על חקירות בשנת הדוח

התפלגות תיקי החקירה שיחידת החקירות החלה לטפל בהם, בשנים 2014 - 2018, לפי סוגי עבירות (התחום הפלילי בלבד)						
סוג העבירה	2018	2017	2016	2015	2014	סה"כ
תרמית בניירות ערך	-	1	1	3	5	10
שימוש במידע פנים	6	1	4	3	2	16
פרט מטעה ואי-דיווח (בתשקיף, בדוח כספי או בדוח מיידי וגיוס ללא תשקיף)	2	3	4	3	2	14
עבירות עובד חבר בורסה ועבירות לפי חוק הייעוץ	-	-	1	1	-	2
עבירות לפי חוק העונשין: שוחד, גנבה, קבלת דבר במרמה	2	1	1	1	1	6
סה"כ	10	6	11	11	10	48

סיוע מחלקת חקירות, מודיעין, בקרת מסחר לרשויות זרות (חיקורי דין), בשנים 2014 - 2018						
סוג העבירה	2018	2017	2016	2015	2014	סה"כ
חיקורי דין	15	8	12	16	4	55

תיקים שבהם הייתה הכרעה לגבי ראיות לכאורה לביצוע עבירה, בשנים 2014 - 2018			
שנה	תיקים שבהם הייתה הכרעה כי אין ראיות לכאורה לביצוע עבירות	תיקים שבהם הייתה הכרעה כי יש ראיות לכאורה לביצוע עבירות	סה"כ
2014	2	8	10 ²⁴
2015	3	9	12 ²⁵
2016	1	10	11 ²⁶
2017	0	10	10 ²⁷
2018	1	5	6 ²⁸
סה"כ	7	42	49

24. נתון זה אינו כולל שישה תיקים של חיקור דין שממצאיהם הועברו לרשות הזרה.

25. נתון זה אינו כולל 11 תיקים של חיקור דין שממצאיהם הועברו לרשות הזרה.

26. נתון זה אינו כולל עשרה תיקים של חיקור דין שממצאיהם הועברו לרשות הזרה.

27. נתון זה אינו כולל שמונה תיקים של חיקור דין שממצאיהם הועברו לרשות הזרה.

28. נתון זה אינו כולל 12 תיקים של חיקור דין שממצאיהם הועברו לרשות הזרה.

התפלגות תיקי החקירה שהועברו לפרקליטות, לפי סוג העבירה העיקרית בתיק, בשנים 2014 - 2018						
סוג העבירה	2014	2015	2016	2017	2018	סה"כ
תרמית בניירות ערך	4	8	4	-	2	18
שימוש במידע פנים	4	2	3	1	2	12
פרט מטעה ואי דיווח (בתשקיף, בדוח כספי או בדוח מידי גיוס ללא תשקיף)	1	1	3	5	2	12
עבירות לפי חוק הייעוץ	-	-	-	1	1	2
עבירות לפי חוק העונשין: שוחד, גנבה, קבלת דבר במרמה	1	2	1	1	1	6
סה"כ	10	13	11	8	8	50

התפלגות תיקי בירור מנהלי שהועברו לטיפול יחידת החקירות, לפי סוגי ההפרות, בשנים 2014 - 2018						
סוג ההפרה	2014	2015	2016	2017	2018	סה"כ
תרמית בניירות ערך	1	3	3	-	1	8
שימוש במידע פנים	-	-	-	1	-	1
הפרות דיווח ופרטים מטעים (בתשקיף, בדוח כספי או בדוח מידי) וגיוס ללא תשקיף	8	4	3	7	3	25
הפרות בקשר עם זירות סוחר וחוק הייעוץ והשקעות משותפות בנאמנות	-	2	2	1	-	5
סה"כ	9	9	8	9	4	39

התפלגות תיקי בירור מנהלי שהועברו ליו"ר, לפי סוג ההפרה העיקרית בתיק, בשנים 2014 - 2018						
סוג ההפרה	2014	2015	2016	2017	2018	סה"כ
תרמית בניירות ערך	-	2	3	2	-	7
הפרות דיווח ופרטים מטעים (בתשקיף, בדוח כספי או בדוח מידי) וגיוס ללא תשקיף	6	6	3	4	8	27
הפרות בקשר עם זירות סוחר וחוק הייעוץ	-	-	3	1	-	4
סה"כ	6	8	9	7	8	38

תיקים שהחלו טיפול ביחידת החקירות, בשנים 2014 - 2018 (ללא חיקורי דין)						
סוג התיק	2014	2015	2016	2017	2018	סה"כ
תיקי עבירות פליליות	10	11	11	6	10	48
תיקי בירור מנהלי	9	9	8	9	4	39
סה"כ	19	20	19	15	14	87

בסוף שנת הדוח נותרו במחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר 12 תיקי חקירה שטרם הסתיימה החקירה בהם, ו-4 תיקי בירור מנהלי שטרם הסתיימו הבירור בהם. כמו כן, נותרו 16 חיקורי דין שטרם הסתיימו הטיפול בהם.

התפלגות תיקים בשנת הדוח*

סוג העבירה	מצבת תיקי החקירה בפרקליטות בסוף שטרם הוחלט אם להגיש בהם כתב אישום, לפי סוגי עבירה	התפלגות כתבי האישום בשנת 2018, לפי סוגי עבירה	התפלגות תיקי החקירה שהועברו לפרקליטות בשנת 2018, לפי סוגי עבירה
דיווח	2		2
תרמית	2	2	2
מידע פנים	2	1	2
שוחד			
גניבה		4	
הצעה לציבור ללא תשקיף			1
קבלת דבר במרמה	1		1
סה"כ	7	7	8

* לפי העבירה העיקרית; לעיתים נכללות עבירות חוק עונשין חמורות בנוסף על עבירות ניירות ערך.

**מצבת תיקי החקירה בפרקליטות בסוף 2018 שטרם הוחלט אם להגיש בהם כתב אישום, לפי
שנת העברתם**

השנה	מצבת תיקי החקירה בפרקליטות בסוף 2018 שטרם הוחלט אם להגיש בהם כתב אישום, לפי שנת העברתם
2015	2
2016	4
2017	7
2018	8

אכיפה מנהלית

במהלך שנת 2018 נוהלו חמישה תיקים שהוגשו לוועדת האכיפה המנהלית במהלך שנת 2017. כמו כן, נפתחו הליכים מנהליים בארבעה תיקים. שני תיקים נסגרו לאחר שנבחנו הראיות וניתנה חוות דעת לסגירתם.

יצוין כי בשנת 2018 טופלו שני תיקים בסדר גודל חריג מבחינת היקף העדויות והראיות, ריבוי המפרים ומורכבות ההפרות, העוסקות בהיבטים חשבונאיים של דיווח. תיקים אלה ימשיכו להתנהל גם במחצית הראשונה של שנת 2019 בפני מותבי הוועדה המנהלית. בשני תיקים אלה הועמד לדין, בנוסף לחברה ולנושאי המשרה בה, גם רואה החשבון החיצוני.

המספר הכולל של התיקים המנהליים שטופלו במהלך 2018 עומד על 15 תיקים. ארבעה תיקים מנהליים נוספים שהועברו השנה לטיפול המחלקה עודם בהכנה או ממתנים לטיפול.

התפלגות התיקים המנהליים שנפתחו בשנת 2018

סוג ההפרה	מס' תיקים
דיווחים חסרים / מטעים	2
הפרת דיווח והפרת הטעיית רשות	1
הצעה ומכירה של ניירות ערך ללא תשקיף	1

החלטות ועדת האכיפה המנהלית

במהלך שנה זו פרסמה ועדת האכיפה המנהלית החלטות בשישה הסדרי אכיפה וכן בהליך אחד שנוהל באופן מלא:

הסדרי אכיפה

תיק מנהלי 3/17 רשות ניירות ערך נ' מימון ממן

ביום 11 במרץ 2018 אישרה ועדת האכיפה המנהלית הסדר אכיפה מתוקן בין רשות ניירות ערך לבין מימון ממן. במסגרת ההסדר הודה ממן בביצוע 330 הפרות שעניינן תרמית בניירות ערך בדרך של ביצוע עסקאות עצמיות, והוטל עליו עיצום כספי בפועל בסך 8,000 ש"ח, עיצום כספי על תנאי בסך של 50,000 ש"ח ופעולות למניעת הישנות ההפרה על ידי התחייבות להימנע ממסחר בבורסה. הוועדה דחתה את ההסדר המקורי בין הצדדים, שבו יוחסו לממן 589 הפרות בשל עסקאות עצמיות, והוטל עליו עיצום כספי על תנאי בסך 200,000 ש"ח ופעולות למניעת הישנות ההפרה, בדרך של התחייבות להימנע ממסחר בבורסה, במקביל להתחייבות לשאת בתשלום של 100,000 ש"ח במידה ולא ימלא ההתחייבות כאמור. מותב הוועדה סבר כי קיים קושי בפער שבין העדר עיצום בפועל מטעמים כלכליים להטלת עיצום על תנאי בשיעור גבוה, כמו גם קושי הנובע מנסיבותיו האישיות של ממן, אשר הוצגו למותב הוועדה.

תיק מנהלי 5/17 רשות ניירות ערך נ' מיטב דש קרנות נאמנות בע"מ

ביום 19 במרץ 2018 אישרה ועדת האכיפה המנהלית הסדר בין רשות ניירות ערך לבין מיטב דש קרנות נאמנות בע"מ. בהסדר יוחסה למנהל הקרן הפרה של חובת הזהירות לפי חוק השקעות משותפות בנאמנות, ורשימת המעשים או המחדלים שיש בהם כדי להעיד על פגם בזהירות, שפורסמה בהתאם

לאותו חוק. מיטב דש הודתה בעובדות ובביצוע ההפרה, והושתו עליה אמצעי אכיפה של עיצום כספי בפועל בסך 500,000 ש"ח. לצד זאת היא חויבה לנקוט אמצעים למניעת הישנות ההפרה באמצעות שורה של שיפורים בנהלים ובבקורות על פעילות קרנות שבהן נעשה שימוש באלגוריתם ממוחשב. בהתאם, התחייבה מיטב דש לשאת בעיצום כספי בסך של 250,000 ש"ח, ככל שלא תעמוד בהתחייבותה לנקוט באמצעים כאמור.

תיק מנהלי 6/17 רשות ניירות ערך נ' כהנא אביטל בתיה

ביום 2 ביולי 2018 אישרה ועדת האכיפה המנהלית הסדר אכיפה בין רשות ניירות ערך לבין בתיה כהנא אביטל, שכינה כמנכ"לית חברת ספיץ' מודלס במועד הרלוונטי להפרות. כהנא הודתה בעובדות ובהפרות שעניינן הכללת פרטים מטעים בשני תשקיפים של החברה, והושת עליה עיצום כספי בפועל בסך של 90,000 ש"ח וסכום זהה על תנאי. כמו כן, הוטלה עליה מניעת כהונה כנושאת משרה בכירה בגוף מפוקח לתקופה של שנתיים.

תיק מנהלי 4/18 רשות ניירות ערך נ' רבד בע"מ ואח'

ביום 24 ביולי 2018 אישרה ועדת האכיפה המנהלית הסדר אכיפה בין רשות ניירות ערך לבין חברת רבד בע"מ, יגאל אהובי ושרון זכות. בהסדר יוחסה לשלושתם הפרה שעניינה פרטים מטעים בדיווח מיידי. לחברה ולאהובי יוחסה גם הפרה שעניינה הטעיית הרשות. במסגרת ההסדר הודו המשיבים בעובדות ובהפרות המיוחסות להם והוטלו עליהם אמצעי אכיפה להלן: החברה - עיצום כספי בפועל בסך של מיליון ש"ח, נקיטת צעדים למניעת הישנות ההפרה באמצעות ריענון נוהלי הדיווחים המיידיים ואישור עסקאות חריגות, וכל זאת בתוך שלושה חודשים מיום אישור ההסדר; אהובי - עיצום כספי בפועל בסך של 300,000 ש"ח ומניעת כהונה כנושא משרה בכירה בגוף מפוקח למשך שנה על תנאי; זכות - עיצום כספי בפועל בסך של 100,000 ש"ח ומניעת כהונה על תנאי למשך חצי שנה.

תיק מנהלי 6/17 רשות ניירות ערך נ' ירון ייני

ביום 11 בנובמבר 2018 אישרה ועדת האכיפה המנהלית הסדר בין רשות ניירות ערך לבין ירון ייני, שכינה כיו"ר דירקטוריון חברת ספיץ' מודלס במועד הרלוונטי להפרות. במסגרת ההסדר הודה ייני בשתי הפרות שעניינן הכללת פרטים מטעים בתשקיף, הוטל עליו עיצום כספי על תנאי בסך של 150,000 ש"ח והושתה עליו מניעת כהונה כנושא משרה בכירה בגוף מפוקח לתקופה בת 36 חודשים. תקופת מניעת כהונה זו תחל ביום 25 ליולי 2022, לאחר שתסתיים תקופת מניעת כהונה של חמש שנים שהושתה על ייני בהליך פלילי שהתנהל כנגדו במקביל בשל הפרות אחרות של חוק ניירות ערך.

תיק מנהלי 5/18 רשות ניירות ערך נ' יריב פז

ביום 29 בנובמבר 2018 אישרה ועדת האכיפה המנהלית הסדר אכיפה שנערך בין רשות ניירות ערך לבין יריב פז נוכח פרסומים אסורים שביצע באמצעות קבוצה בבעלותו לשם שיווק מיזמי נדל"ן והזמנה להשקעה. פז הודה במסגרת ההסדר בעובדות ובהפרות שעניינן הצעת ניירות ערך ללא פרסום תשקיף. על פז הוטל עיצום כספי בפועל בסך של 180,000 ש"ח והושתה עליו מניעת כהונה כנושא משרה בכירה בגוף מפוקח לתקופה של שנה.

פירוט ההחלטות והסדרי האכיפה מפורסמים באתר הרשות.

הליכי אכיפה מנהליים

תיק מנהלי 6/17 רשות ניירות ערך נ' עובד צפניה

ביום 31 במאי 2018 פורסמה ההחלטה הסופית של מותב ועדת האכיפה המנהלית בעניינו של עובד צפניה. ההחלטה הראשונה של מותב הוועדה בעניינו של צפניה התקבלה ביום 15 בינואר 2018, ובמסגרתה נמצא צפניה אחראי לארבע הפרות: שלוש הפרות של הכללת פרטים מטעים בגילוי לציבור (בשני תשקיפים ובדיווח מיידי אחד) והפרה אחת של הטעיית רשות ברשלנות. מותב הוועדה החליט כי יוטל על צפניה עיצום כספי בפועל בסך 250,000 ש"ח, עיצום על תנאי באותו סכום ומניעת כהונה כנושא משרה בכירה בגוף מפקח למשך תשעה חודשים. לאחר ההחלטה הראשונה, בחודש מרץ 2018, פנה צפניה אל מותב הוועדה בבקשה לבטל את החלטתו בהליך המנהלי, וטען כי נפל קורבן להונאת עורך הדין שאותו שכר לייצוג בהליך. לאחר קיום דיון בנוכחות הרשות והמשיב, החליט מותב ועדת האכיפה המנהלית להשאיר על כנה את החלטתו לעניין אחריות המשיב להפרות, אך במקביל החליט למתן את אמצעי האכיפה של העיצום הכספי. לפיכך השית עליו עיצום כספי על תנאי בלבד בסך של 250,000 ש"ח, לצד מניעת כהונה כנושא משרה בכירה בגוף מפקח למשך שנתיים בפועל. יצוין, כי לאחר הפתיחה בהליך, הגיש צפניה עתירה לבית המשפט המחוזי בתל אביב - המחלקה הכלכלית, כנגד החלטת רשות ניירות ערך לנקוט הליך מנהלי כנגדו. אולם, ביום 18 בפברואר 2018 מחק בית המשפט את העתירה, על פי בקשתו של צפניה. **ההחלטה המלאה מפורסמת באתר הרשות.**

עיצומים כספיים

בשנת 2018 בחן סגל הרשות הטלת עיצומים כספיים פשוטים על גופים מפקחים ב-39 מקרים. מתוך אלו הוטלו עיצומים כספיים ב-25 מקרים, ובכללם עיצומים בנושאים, כגון הפרת חובת הסודיות ללקוח והפרת הוראת הנהלים והנאת לקוח מהעברת חשבוננו לטיפול של מנהל תיקים. בתשעה מקרים הוחלט שלא להתקדם בהליך הטלת העיצום הכספי. חמישה מקרים נוספים מצויים בשלבים שונים בתהליך הטלת העיצום הכספי.

מתוך 25 המקרים בהם הוטלו עיצומים כספיים, 14 עיצומים כספיים הושטו מכוח חוק ניירות ערך ו/או חוק החברות, תשעה עיצומים כספיים הוטלו מכוח חוק הייעוץ, עיצום כספי אחד מכוח חוק הקרנות ועיצום כספי אחד מכוח חוק ניירות ערך על זירות סוחר.

עיצומים כספיים שהוטלו מכוח חוק ניירות ערך ו/או חוק החברות

שם המפר	סכום העיצום	סעיף ההפרה ותיאור ההפרה
1. מוצרי מעברות בע"מ	115,027 ₪	הוראות תקנה 8ב(ד) לתקנות הדיווח - צירוף הערכת שווי עם פרטים חסרים בדוחות הכספיים לשנת 2015.
2. אופקטרא נדל"ן והשקעות בע"מ	11,250 ₪	הוראות סעיף 36 לחוק ניירות ערך וכן הוראות תקנה 39 לתקנות הדיווח - איחור בהגשת הדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2017.
3. ווי-בוקס נדל"ן בע"מ	92,682 ₪	הוראות סעיף 363א(ב)(10) לחוק החברות - היעדר כהונת דח"צ במשך תקופה העולה על 90 ימים.
4. איביטרנס בע"מ	45,000 ₪	הוראות סעיף 363א(ב)(10) לחוק החברות - היעדר כהונת דח"צ במשך תקופה העולה על 90 ימים.
5. נקסט ג'ן ביומד בע"מ	19,080 ₪	הוראות סעיף 363א(ב)(6) לחוק החברות - היעדר כהונת מנכ"ל במשך תקופה העולה על 90 ימים.
6. אפיו אפריקה בע"מ	67,500 ₪	הוראות סעיף 36 לחוק ניירות ערך והוראות תקנה 7 לתקנות הדיווח - איחור בהגשת הדוחות הכספיים התקופתיים לשנת 2017.
7. נורדן טכנולוגיות בע"מ	22,500 ₪	הוראות סעיף 363א(ב)(10) לחוק החברות - היעדר כהונת דח"צ במשך תקופה העולה על 90 ימים.
8. אנדימד בע"מ	22,500 ₪	הוראות תקנה 39א לתקנות הדיווח ותקנה 44א(1) לתקנות פרטי תשקיף - בדוחות רבעוניים ובטיוטת תשקיף לא נכלל פרט שנקבעה בחוק דרישה מיוחדת לציונו.
9. ביטפארמס טכנולוגיות בע"מ	16,500 ₪	הוראות תקנה 36 לתקנות הדיווח - איחור בדיווח מיידי לגבי התבטאויות בעל שליטה ונושא משרה בקשר עם ענייני תאגיד.
10. אינסוליין מדיקל בע"מ	31,680 ₪	תקנות 36 ו-30(ב) לתקנות הדיווח - אי דיווח במועד על קבלת הודעת קיבול בנוגע לפטנט של החברה.
11. טוגדר פארמה בע"מ	30,000 ₪	סעיף 15 לחוק ניירות ערך - 2 הצעות לציבור ללא תשקיף מדף תקף.
12. ב.ה. וואיטסטון גרופ בע"מ	48,900 ₪	1. סעיף 36 לחוק ניירות ערך והוראות תקנה 7 לתקנות הדיווח - איחור בהגשת דוחות כספיים תקופתיים לשנת 2017. 2. סעיף 363א(ב)(7) לחוק החברות - העדר כהונת מבקר פנים בחברה, בניגוד להוראות חוק החברות.
13. SDB בע"מ	10,500 ₪	סעיף 15 לחוק ניירות ערך - פרסום לציבור בניגוד לסעיף 15א(א)(4) לחוק, המהווה הצעת ניירות ערך ללא תשקיף.
14. קפיטל פוינט בע"מ	94,958 ₪	תקנה 8ב(ט) לתקנות הדיווח - העדר גילוי על הערכות שווי מהותיות בדוחות התקופתיים של החברה לשנים 2016 - 2017.

עיצומים כספיים שהוטלו מכוח חוק הייעוץ

שם המפר	סכום העיצום	סעיף ההפרה ותיאור ההפרה
1. אלפא ביתא פקטורים (2016) בע"מ	11,600 ₪	הפרת סעיף 220 לחוק הייעוץ - עיסוק בניהול תיקים ללא עמידה בחובות הביטוח.
2. אי.י. אס. פי. אסט מנג'מנט בע"מ	90,518 ₪	סעיף 28(ב) לחוק הייעוץ - אי עמידה בהוראות נוהל בנוגע לטעויות.
3. בנק לאומי לישראל בע"מ	300,000 ₪	סעיף 25(ב) לחוק הייעוץ, וכן תקנות 6(א) ו-6(ב)(7)(ג) לתקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, שיווק השקעות וניהול תיקי השקעות (רישום עסקאות ורישום פעולות ייעוץ) התשס"ח-2007 - רישום לקוי של פעולות הייעוץ, בניגוד לנדרש בתקנות הרישום.
4. מתן ציזלר	6,500 ₪	סעיף 13(ד) ו-28(ב) לחוק הייעוץ - אי ביצוע עדכון מקיף כנדרש בהוראה, תוך תיעוד כוזב על עריכתו.
5. דנה נדב	6,500 ₪	סעיף 13(ד) ו-28(ב) לחוק הייעוץ - אי ביצוע עדכון מקיף כנדרש בהוראה, תוך תיעוד כוזב על עריכתו.
6. בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ	120,000 ₪	סעיף 28(ב) לחוק הייעוץ (סעיף 4 להוראה לבעלי רישיון יועץ ובעלי רישיון משווק בדבר הפניית לקוחות לקבלת שירותי ניהול תיקים) - הנאת לקוח מהעברת חשבונו לטיפול של מנהל תיקים.
7. בנק מזרחי טפחות בע"מ	220,000 ₪	סעיף 28(ב) לחוק הייעוץ (סעיף 4 להוראה לבעלי רישיון יועץ ובעלי רישיון משווק בדבר הפניית לקוחות לקבלת שירותי ניהול תיקים) - הנאת לקוח מהעברת חשבונו לטיפול של מנהל תיקים.
8. להבה ניהול תיקי השקעות בע"מ	23,664 ₪	סעיף 19 לחוק הייעוץ והוראת הנהלים שניתנה לפי סעיף 28(ב) לחוק הייעוץ - הפרת חובת הסודיות ללקוח והפרת הוראת הנהלים.
9. אבשלום עטרי	5,000 ₪	תקנה 6(ב)(6) לתקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (רישום עסקאות ורישום פעולות ייעוץ), התשס"ח-2007 - אי רישום פעולת ייעוץ כדין.

עיצומים כספיים שהוטלו מכוח חוק הקרנות / השקעות משותפות בנאמנות

שם המפר	סכום העיצום	סעיף ההפרה ותיאור ההפרה
1. מור ניהול קרנות נאמנות (2013) בע"מ	108,262 ₪	סעיף 73(ב)(2) לחוק השקעות משותפות בנאמנות - בפרסום אשר כלל את שיעור דמי הניהול בקרן מור כספית (00), היה על מנהל הקרן לציין גם את שיעור ההוספה בקרן, שהינה בהתאם לחוק השקעות משותפות בנאמנות, חלק משכרו של מנהל הקרן.

עיצומים כספיים שהוטלו מכוח חוק ניירות ערך על זירות סוחר

שם המפר	סכום העיצום	סעיף ההפרה ותיאור ההפרה
1. אייטרייד בע"מ	576,000 ₪	הוראות תקנות 20(א) ו-20(ב) לתקנות ניירות ערך (זירת סוחר לחשבונו העצמי), התשע"ה-2014, וזאת כמפורט בפרטים (34) ו-(35) לתוספת החמישית לחוק ניירות ערך: 1. אי ביצוע התאמות ובקורות בהתאם להוראת תקנה 20(א) לתקנות; 2. אי קבלת דוח מיוחד מרואה החשבון המבקר לפי הוראות תקנה 20(ב) לתקנות.

אכיפה פרטית

ריכוז וליווי הליכים משפטיים אזרחיים ומנהליים

מעורבות הרשות בהליכים משפטיים אזרחיים ומנהליים מתבטאת בשני ערוצים מרכזיים: ראשית, הליכים משפטיים שבהם הרשות נתבעת (במסגרת הליך רגיל) או משיבה (במסגרת עתירה מנהלית); שנית, הליכי אכיפה פרטיים של דיני ניירות ערך ודיני חברות. בהליכים פרטיים אלה הרשות מגלה מעורבות במספר היבטים: (א) סיוע במימון תובענות ייצוגיות בתחום ניירות ערך ותביעות נגזרות; (ב) בחינה של הסדרי פשרה במסגרת הליכים אלה ומעורבות בהם; (ג) התייצבות והבעת עמדות מקצועיות בהליכים אלו.

הליכים שהוגשו נגד הרשות

להלן פירוט ההליכים האזרחיים והמנהליים שהוגשו נגד הרשות במהלך שנת הדוח ו/או היו תלויים ועומדים במהלך שנה זו:

א. ת"א 1634/06 אביב יורי ואח' נ' רוסנפטגז אינוסט ואח'; ת"א 11-12-27603-12 אברמוביץ' ואח' נ' רשות ניירות ערך ואח'; ת"א 1470/06 חביץ ולדימיר ואח' נ' חב' רוסנפטגז ואח'; עת"מ 13-06-61352-06 חביץ' ולדימיר ואח' נ' משטרת ישראל ואח'; ע"א 2394/18 פלוני נ' משטרת ישראל ואח'

תביעות כספיות שהוגשו נגד משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר ורשות ניירות ערך בנוגע לפרשת הונאה שביצע גרגורי לרנר. התביעות הוגשו על ידי כ-560 אזרחים, ונטען בהן כי במסגרת הונאה שביצע מר לרנר הפסידו כ-2,500 איש סכום של כ-120 מיליון ש"ח. לטענת התובעים, מר לרנר קיבל לידו סכום זה במסגרת הצעה לציבור של ניירות ערך ללא תשקיף, בניגוד לחוק ניירות ערך. לתובעים טענות רבות נגד גורמים שונים. טענת התובעים נגד הרשות היא שהרשות ידעה כי מדובר בהפרת חוק ניירות ערך, אך לא מנעה את המהלך שהוביל לנזק שנגרם לתובעים, ולכן התרשלה.

במהלך שנת הדוח ניתן פסק דין הדוחה את התביעה כנגד המשיבים כולם. בחודש מרץ 2018 הגישו התובעים ערעור לבית המשפט העליון, ע"א 2394/18 פלוני נ' משטרת ישראל ואח', על החלטת בית המשפט קמא.

באפריל 2019 ניתן פסק הדין של בית המשפט העליון, אשר דחה את הערעור וקבע כי בעוד שמשטרת ישראל, הרשות וש"ס אכן חייבים לדאוג לשלומם ולרכושם של אזרחי המדינה, כל אחד בתחומם, לא ניתן להטיל עליהם אחריות להפסדי המערערים וכי אחריות כאמור איננה חלק מדיננו, וקופת המדינה דלה מכדי לספק ביטוח חיים למשקיעים נוטלי סיכונים.

ב. ת"א 16-03-26307 רותם ואח' נ' רשות ניירות ערך; ת"א 16-09-11283 קסלר ואח' נ' רשות ניירות ערך; ת"א 17-11-62033 דבורה נ' הרשות; ת"א 17-11-11094 חיים אהרון נ' רשות ניירות ערך

ארבעת הליכים אלה אוחדו נוכח עילת התביעה בכל אחד מהם, הדומה בבסיסה. מדובר בתביעות נגד הרשות בסכומים של 800,000 ש"ח, 300,000 ש"ח, 153,000 ש"ח ו-700,000 ש"ח, בהתאמה. עילת התביעה היא רשלנות לכאורה של רשות ניירות ערך בפיקוח על חברת יוטריו פרימיום בע"מ. לטענת התובעים, כספים שהשקיעו בחברה הנ"ל ירדו לטמיון, ויכול שרשות ניירות ערך התרשלה בפיקוח על התנהלות החברה. בחודש יוני 2019 ניתן פסק דין בהליך זה, ובשתי תביעות שצורפו אליו, במסגרתו, התביעות התקבלו באופן חלקי. הרשות חויבה לפצות את התובעים בסך כולל של כ-890,000 ש"ח.

ג. ת"א 16-03-31876 סודיט נ' רשות ניירות ערך

תביעה נגד הרשות בסכום של 100,000 ש"ח, ועילתה רשלנותה לכאורה בעניין הפיקוח על חברת יוטריו פרימיום בע"מ. לטענת התובע, כספים שהשקיע בחברה הנ"ל ירדו לטמיון, ויכול שרשות ניירות ערך התרשלה בפיקוח על התנהלות החברה. במועד הדוח ההליך מצוי לפני שלב ההוכחות.

ד. עת"מ 17-08-19803 INTERACTIVE BROKERS LLC נ' רשות ניירות ערך

עתירה מנהלית שהגישה Interactive Brokers LLC נגד החלטת הרשות לפיה העותרת מנהלת פעילות של ניהול זירת סוחר ללא רישיון, תוך הפרת הוראות סעיף 44ג(א) לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. ביוני 2018 ניתן פסק דין הדוחה את העתירה.

ה. עת"מ 17-11-42487 א.ד.ר. כלכלה בטוחה בע"מ נ' רשות ניירות ערך

עתירה מנהלית שהגישה א.ד.ר. כלכלה בטוחה בע"מ נגד החלטת הרשות כי על העותרת לחדול מלשווק את פעילותה, מאחר שהיא מתבצעת תוך הפרת הוראות סעיף 15 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. באפריל 2018 ניתן פסק דין הדוחה את העתירה.

ו. ת"א 16-11-21397 וליד סייד נ' מדינת ישראל ואח'; ת"א 17-05-6931 פלוני נ' מדינת ישראל ואח'

אלו הן שתי תביעות נזיקין שהוגשו נגד הרשות ואוחדו. על פי התביעות, הרשות התרשלה בשל הגשת כתבי אישום נגד התובעים, ובכך הסבה להם נזקים. עמדת הרשות הינה כי דין התביעה להידחות, שכן כתב האישום נגד התובעים עמד על בסיס עובדתי ומשפטי מוצק, וההליך נוהל בעניינם באופן הוגן. במועד הדוח ההליך מצוי בשלב של הליכים מקדמיים.

ז. בג"ץ 6783/18 איגוד תעודות הסל נ' שר האוצר

עתירה דחופה למתן צווים על תנאי וצווי ביניים (במעמד צד אחד) ובקשה לדיון דחוף, שהוגשה על ידי איגוד תעודות הסל כנגד שר האוצר, רשות שוק ההון, רשות ניירות ערך, הבורסה לניירות ערך וכנסת ישראל. בתמצית, עניינה של העתירה בהוראות המעבר המסדירות את יישום הרפורמה, שמכוחה צפויות תעודות הסל להפוך לקרנות סל, תוך שתחול ביחס לאחרונות אסדרה חדשה. בדצמבר 2018 נמחקה העתירה בהסכמת הצדדים.

ח. עת"מ 18-01-54496 אמטק ניהול תיק השקעות בע"מ נ' רשות ניירות ערך; עע"מ 18/7690 אמטק ניהול תיק השקעות בע"מ נ' מדינת ישראל - רשות ניירות ערך

עתירה מנהלית שהגישה אמטק ניהול תיק השקעות בע"מ (להלן - "החברה") נגד החלטת הרשות להסדרת "שירות האיתותים" במסגרת "הוראה לבעלי רישיון בקשר למתן שירותים תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים". בפרט, עניינה של העתירה בסעיף 29 להוראה, הקובע איסור על קיום אינטראקציה בין גורם אנושי מטעמו של בעל רישיון הנותן שירותי איתותים לבין לקוח, שכן לשיטת העותרת סעיף זה חורג ממתחם הסבירות בצורה קיצונית, אינו מידתי ופוגע בחופש העיסוק של העותרת. ביולי 2018 ניתן פסק דין הדוחה את העתירה. בחודש אוקטובר 2018 הגישה העותרת ערעור על פסק הדין של בית המשפט קמא לבית המשפט העליון, עע"מ 18/7690 אמטק ניהול תיק השקעות בע"מ נ' מדינת ישראל - רשות ניירות ערך. במועד הדוח מצוי הערעור בשלב של הליכים מקדמיים.

ט. עת"מ 18-03-40239 עו"ד אלי אהרונסון נ' רשות ניירות ערך תל אביב

במרץ 2018 הגיש עו"ד אלי אהרונסון עתירה מנהלית לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן - "חוק חופש המידע"), נגד רשות ניירות ערך, על החלטתה לדחות את הבקשה שהגיש לקבלת מידע בעניין זהות הגופים המוסדיים שסחרו ביום 14.12.2017 במסחר בשוק המעו"ף, ואשר מצוי ברשותה מכוח הסמכויות המנויות לה בחוק ניירות ערך לצורך קבלת מידע זה (להלן - "המידע המבוקש"). עמדת הרשות הייתה כי אין למסור את המידע המבוקש ממספר טעמים, והעיקרי שבהם הוא היות המידע המבוקש מידע מודיעיני שנאסף על ידי הרשות מתוקף סמכויותיה הסטטוטוריות, ועל כן לפי סעיף 14(א)(8) לחוק חופש המידע, אין מידע זה חוסה תחת תחולתו של חוק חופש המידע. בספטמבר 2018 דחה בית המשפט את העתירה.

י. עת"מ 18-06-39063 משה בארי נ' רשות ניירות ערך

ביוני 2018 הוגשה עתירה מנהלית כנגד החלטת רשות ניירות ערך שלא להפעיל את סמכות המימון המוקנית לה מכוח סעיף 55 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן - "חוק ניירות ערך"), ולא לסייע במימון ערעור על החלטה לאישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית נגד אלסינט בע"מ ואח' (ת.א. (חי') 1318/99).

החלטת הרשות שלא להפעיל את סמכות המימון האמורה התקבלה, כיוון שלא שוכנעה כי קיים סיכוי סביר שבית המשפט יקבל את הערעור, וסברה כי במקרה הנוכחי אין לציבור עניין מספיק שהרשות תסייע במימון הוצאותיו. במועד הדוח ההליך מצוי בשלב של הליכים מקדמיים.

יא. בג"ץ 10027/17 יוסף הרצוג ואח' נ' כנסת ישראל ואח'

בדצמבר 2017 הוגשה עתירה לביטול תיקון 66 לחוק ניירות ערך, האוסר על ניהול ותפעול של זירות סוחר המציעות אופציות בינריות בישראל. במסגרת העתירה נטען, בתמצית, כי תיקון 66 פוגע בזכויות המעוגנות בחוק יסוד חופש העיסוק באופן שאינו מידתי ושלא לתכלית ראויה. ביולי 2018 חזרו בהם העותרים מן העתירה והיא נדחתה (בעקבות המלצת בית המשפט).

יב. ת"מ 17-09-62453 עובד צפניה נ' ועדת האכיפה המנהלית

בספטמבר 2017 הוגשה עתירה נגד ועדת האכיפה המנהלית (להלן - "הוועדה") נוכח נקיטת הליך אכיפה מנהלית כנגד העותר בגין הפרות מנהליות של הכללת פרט מטעה בתשקיף. במסגרת העתירה נטען כי לפי חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן - "חוק ניירות ערך"), אין לוועדה סמכות לנקוט בהליך האכיפה המנהלי. בפברואר 2018 נמחקה העתירה לבקשת העותר.

יג. עת"מ 17-12-18156 גל חת נ' רשות ניירות ערך

בדצמבר 2017 הגיש עו"ד גל חת עתירה כנגד החלטת המותב בהליך ת"מ 8/16 יו"ר רשות ניירות ערך נ' גל חת. בתמצית, טענת העותר היא כי ועדת האכיפה המנהלית שגתה שעה שמצאה את עו"ד גל חת אחראי לביצוע הפרה מנהלית של הכללת פרט מטעה בדיווח מיידי. כן נטען כי הוועדה שגתה באמצעי האכיפה שהוטלו על העותר. במועד הדוח טרם ניתנה החלטה בעניין.

פסקי הדין בהליכים שהסתיימו מפורסמים באתר הרשות.

מעורבות הרשות בתחום האכיפה הפרטית

במהלך שנת 2018 המשיכה הרשות להיות מעורבת בתחום האכיפה הפרטית של דיני ניירות ערך ודיני חברות. זאת, כאמור לעיל, בשלושה ערוצים עיקריים: (א) סיוע במימון תובענות ייצוגיות בתחום ניירות ערך ותביעות נגזרות; (ב) בחינה של הסדרי פשרה במסגרת הליכים אלה ומעורבות בהם; (ג) התייצבות והבעת עמדות מקצועיות בהליכים משפטיים.

אחד מיעדיה של הרשות הוא הסרת חסמים בתחום האכיפה הפרטית ועידוד הגשת הליכים פרטיים ראויים. הרשות רואה ערך רב בהליכי האכיפה הפרטיים ובעידודם ממספר טעמים: האכיפה הפרטית היא המסלול היחיד לפיצוי המשקיעים בגין נזקים שנגרמו להם בשל הפרת הדין; האפשרות שיידרש פיצוי או סעד אחר הופכת את האכיפה הפרטית לכלי מרתיע מפני ביצוע הפרות; האכיפה הפרטית מאפשרת את פיתוח הדין ואת גיוון אמצעי האכיפה הקיימים בשוק; האכיפה הפרטית מהווה אכיפה שיוטית ומשלימה בנוגע להפרות שאינן "מטופלות" על ידי הרשות, הן מפאת מגבלת משאבים והן מפאת מגבלת סמכויות.

הרשות מבקשת לפתח את ערוץ האכיפה הפרטית באמצעות הקניית כלים ויצירת "סביבת עבודה" נוחה למשקיעים המעוניינים להגיש תובענות ייצוגיות ותביעות נגזרות ראויות.

א. מימון תובענות ייצוגיות ותביעות נגזרות

אחד הכלים המשמעותיים העומדים לרשותה של הרשות לצורך עידוד האכיפה הפרטית הוא השתתפות במימון תובענות ייצוגיות בתחום ניירות ערך ותביעות נגזרות. לפי סעיף 55 לחוק ניירות ערך וסעיף 205א לחוק החברות, הרשות רשאית לסייע במימון הוצאות הליכי תובענה ייצוגית או נגזרת, לפי העניין, אם השתכנעה כי יש בתובענה עניין לציבור, וכי יש סיכוי סביר שבית המשפט יאשר אותה כתובענה ייצוגית או נגזרת. הרשות עושה שימוש בסמכותה למימון של תובענות ייצוגיות ותביעות נגזרות באופן שוטף.

במהלך שנת 2018 קיבלה הרשות החלטה לסייע במימון עקרוני בשלושה הליכים חדשים וכן לסייע במימון ספציפי בשישה הליכים שאושר להם מימון עקרוני זה מכבר. הסיוע מתבטא, בדרך כלל, במימון חוות דעת של מומחים, שעלותן גבוהה.

ההליכים החדשים שהרשות החליטה לסייע במימוןם העקרוני במהלך שנת הדוח יפורטו להלן:

א.1. ע"א 6913/18 שמואל שקדי נ' הרודיוס השקעות בע"מ; תנ"ג 15-03-53151 שמואל שקדי נ' אינטרקולוני השקעות בע"מ ואח'

הטענה העיקרית העומדת בבסיס הבקשה לאישור תביעה נגזרת היא כי הנתבעים, שכינהו כנושאי משרה ובעלי השליטה בחברת אינטרקולוני השקעות בע"מ, לא פעלו להשגת המרב מנכסי החברה הנכדה, ובכך התרשלו בחובתם לפעול למען טובת החברה והפרו את חובת הזהירות, תוך ביצוע עסקאות בניגוד עניינים, אשר אושרו שלא כדין, ותוך שמנכ"ל החברה מרוויח על חשבון החברה ופועל בהפרת אמונים. הסעד הנטען בכתב התביעה הוא פיצוי כספי בסך של כ-36 מיליון ש"ח.

ביולי 2018 דחה בית המשפט המחוזי את בקשת האישור וקבע, בין היתר, כי אומנם המבקש הצביע על תשתית ראייתית לכאורה לקיומה של עילת תביעה כנגד מנכ"ל החברה בגין הפרת חובת האמונים, ואולם משלא הוכיח המבקש כי הוא בעל מניות בחברה, הוא אינו מתאים לנהל את התביעה, ובקשת האישור נדחתה.

באוקטובר 2018 הוגש ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט המחוזי.

א.2. תנ"ג 17-05-14044 איתי צור ואח' נ' רמי לוי ואח'

הטענה העיקרית העומדת בבסיס הבקשה לאישור תביעה נגזרת היא כי התקשרות החברה, רמי לוי שיווק השקמה 2006 בע"מ, עם בעלי השליטה בחברה בעסקאות שכירות של נכסים

שמהם פועלת החברה התבצעו בהיעדר הליכי אישור, כנדרש בחוק החברות בהיותן עסקאות חריגות. משכך, אלו הן עסקאות בטלות והחברה זכאית להשבת הסכומים האמורים. כמו כן נטען כי הנתבעים, שניהנו כנושאי משרה ובעלי השליטה בחברה, הפרו את חובת האמונים וחובת הזהירות. הסעד המבוקש הוא כ-175 מיליון ש"ח, בגין הכספים ששולמו לבעלי השליטה במסגרת עסקאות השכירות.

א.3. ת"א 16-11-49997 זיו שחר נ' דור אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ ואח'

הטענה העיקרית העומדת בבסיס הבקשה לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת היא כי התקשרות החברות, דור אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ ורובע כחול נדל"ן בע"מ, עם בעל השליטה בעסקאות למתן שירותים משפטיים התבצעו בהיעדר הליכי אישור, כנדרש בחוק החברות בהיותן עסקאות חריגות. משכך, עסקאות אלו הן בטלות והחברות זכאיות להשבת הסכומים האמורים. בנוסף לכך נטען כי הימנעות הדירקטוריונים מדיון בעסקה במשך שנים ארוכות עשויה להוות הפרה של חובת הזהירות וחובת האמונים של הדירקטורים. כלל בקשות המימון שאושרו מפורסמות **באתר הרשות**.

ב. עמדות בנוגע לפשרות שהרשות הייתה מעורבת בהגשתן

במהלך שנת 2018 בחנה הרשות את הבקשות לאישור הסדרי פשרה שהוגשו בתובענות ייצוגיות בתחום דיני ניירות הערך ובתביעות נגזרות. כמו כן הרשות הייתה מעורבת בהגשת שבע עמדות בנוגע להסדרי פשרה בתובענות כאמור. במרבית המקרים השפיעו עמדות אלה על גיבושם של הסדרי הפשרה, כפי שאושרו בסופו של דבר, באופן שהיטיב עם חברי הקבוצה. כלל עמדות היועץ המשפטי לממשלה שהוגשו בפשרות בשיתוף עם רשות ניירות ערך מפורסמות **באתר הרשות**.

ב.1. ת"צ 13-03-44884 אהרן דוד מלאכי נ' ELAD HIGH PLATEAU ACQUISITION INC

מדובר בתובענה ייצוגית שהוגשה במרץ 2013 בטענה כי התמורה ששולמה עבור מניות חברת אלעד קנדה אינק (להלן - "החברה") בהצעת רכש מלאה שהתקבלה הייתה פחותה משווין ההוגן של המניות. לאור זאת, המבקש ביקש לחייב את המשיבה לשלם לו וליתר בעלי המניות שמניותיהם נרכשו ברכישה כפויה את ההפרשים המגיעים להם. בחודש אפריל 2015 אישר בית המשפט את הבקשה להגיש תובענה ייצוגית. בחודש מרץ 2018 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה. סכום הפשרה לפי ההסדר עמד על 5,747,360 ש"ח.

בחודש מאי 2018 הגיש בא כוח היועץ המשפטי לממשלה עמדה מטעם הגורמים המקצועיים במשרד המשפטים וברשות ניירות ערך, ובה הפנה את תשומת לבו של בית המשפט למספר עניינים ובהם אלו: ראשית, הפרקטיקה הנוהגת בהליכים של חלוקת פיצוי לחברי קבוצה הינה כי האחראי לחלוקת הפיצוי לחברי הקבוצה הינו בא כוח התובע הייצוגי ו/או נאמן שנשכר על ידו. שנית, מנגנון חלוקת הפיצוי על ידי הנאמן צריך להיות מבוסס על המתווה שיושם בעניין ת"צ 10-01-4425 חפץ ואח' נ' פמה חברה להשקעות בע"מ ואח'. שלישית, שכר טרחתו של בא כוח המבקש צריך להיות מותנה ביישום ההסכם.

בעקבות הגשת עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה הוגש לבית המשפט בחודש מאי 2018 הסדר פשרה מתוקן, ובמסגרתו יישמו הצדדים את עמדת בא כוח היועץ המשפטי מבחינת מנגנון היידוע של חברי הקבוצה אודות הפיצוי וחלוקתו; מועדי התשלום של הגמול ושכר הטרחה; ומינוי בודק. בחודש ספטמבר 2018 ניתן פסק דין המאשר את הסכם הפשרה בתביעה, ולפיו קבוצת התובעים תפוצה בסכום של 5,747,360 ש"ח.

2. ת"צ 16-01-32223 ולטר טים בע"מ ואח' נ' אדלטק אחזקות 2006 בע"מ ואח'

מדובר בתובענה ייצוגית שהוגשה בינואר 2016 ועניינה הצעת רכש שפרסמה החברה גזית גלוב ישראל (פיתוח) בע"מ (להלן - "החברה") ושתי חברות שבבעלותה לרכישת מלוא מניות קבוצת א. דורי בע"מ (להלן - "דורי קבוצה"). לטענת המבקשים, המשיבים מנעו שלא כדין את מימושה של הצעת הרכש, וגרמו בכך נזק לבעלי המניות של קבוצת דורי ושל א. דורי בניה בע"מ (להלן - "דורי בניה").

בחוודש נובמבר 2017 הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה.

בחוודש פברואר 2018 הגיש בא כוח היועץ המשפטי לממשלה עמדה מטעם הגורמים המקצועיים במשרד המשפטים וברשות ניירות ערך, ובה הפנה את תשומת לבו של בית המשפט למספר עניינים ובהם אלו: ראשית, הפער בין הסעד המוצע בהסדר הפשרה לבין הסעד שחברי הקבוצה היו עשויים לקבל, אילו היה בית המשפט מכריע בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה. ושנית, מועדי התשלום של הגמול ושכר הטרחה.

בחוודש אוגוסט 2018 ניתן פסק דין המאשר את הסכם הפשרה בתביעה, ולפיו קבוצת התובעים תפוצה בסכום של 500 אלף ש"ח. בית המשפט קיבל את עמדת בא כוח היועץ המשפטי בהיבטים האלו: מנגנון היידוע של חברי הקבוצה אודות הפיצוי וחלוקתו; מועדי התשלום של הגמול ושכר הטרחה; היקף הוויתור על תביעות ומעשה בי דין; ומינוי בודק.

פסקי הדין מפורסמים באתר הרשות.

ג. הליכים משפטיים אזרחיים שהרשות הביעה בהם עמדה מקצועית בשנה החולפת ו/או עדיין תלויים ועומדים בבתי המשפט

במהלך שנת הדוח הביעה הרשות את עמדתה בפני בית המשפט בהליכים משפטיים שבהם ראתה חשיבות עקרונית או מיוחדת. לעתים הוגשו עמדות אלה על ידי היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, אך גם במקרים אלה נטלה הרשות חלק מהותי בעיצובן. יפורטו להלן עמדות בולטות שהוגשו בשיתוף עם הרשות בהליכים אזרחיים בשנה החולפת. **עמדות אלו מפורסמות באתר הרשות.**

1. ת"צ (ת"א) 16-02-44775 דויד כהן נ' טאואר סמיקונדקטור בע"מ; ע"א 2889/18 דויד כהן נ' טאואר סמיקונדקטור בע"מ

הטענה העיקרית העומדת בבסיס התביעה הייצוגית היא כי החברה, טאואר סמיקונדקטור בע"מ (להלן - "החברה"), הטעתה את מחזיקי ניירות הערך שלה, בכך שנושאי המשרה בחברה ורואי החשבון המבקרים שיפרו באופן מלאכותי את דוחותיה הכספיים של החברה.

המדובר בחברה דואלית, אשר מניותיה נסחרות הן בבורסת ה-NASDAQ בארצות הברית והן בבורסה לניירות ערך בתל אביב מכוח הסדר הרישום הכפול, המעוגן בחוק ניירות ערך.

המשיבים הגישו בקשה לסילוק התביעה על הסף מהטעם העיקרי, כי מכיוון שמדובר בחברה דואלית, על המבקש היה להראות שדיני ניירות הערך האמריקאיים (ולא הישראליים) הם שמקנים עילת תביעה לחברי הקבוצה ולהוכיח זאת. לבקשת הסילוק שהוגשה על ידי החברה ונושאי המשרה הצטרפו רואי החשבון, בטענה כי יש לסלק על הסף גם את התביעה נגדם.

בהחלטתו מיום 7.11.2017 קבע בית המשפט המחוזי, כי נוכח כפיפותה של החברה להסדר הרישום הכפול, הדין החל עליה בעניין האחריות להפרת חובות הדיווח השוטף המוטלות עליה הוא הדין האמריקאי. הואיל וכך, בית המשפט ביקש את התייחסות הצדדים ורשות ניירות ערך לשאלת הדין החל על רואי החשבון המבקרים של החברה.

עמדת הרשות הוגשה בחודש ינואר 2018 והיא, בתמצית, שכללי האחריות האזרחית החלים על חברות רישום כפול בקשר עם הגילוי שהן מוסרות לפי הדין הזר הם כללי האחריות האזרחית של הדין הזר. בפברואר 2018 קבע בית המשפט המחוזי, כי הדין החל על רואי החשבון המבקרים של החברה בעניין האחריות לחוות דעתם שצורפה לדוחות הכספיים ועבודת הביקורת שבוצעה על

ידם הוא הדין הזר. על כן, בית המשפט הורה למחוק את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית. יצוין כי בית המשפט הזכיר בהחלטתו את עמדת הרשות, ואף אימץ חלקים נרחבים מתוכה. בחודש אפריל 2018 הגישו המבקשים ערעור על החלטת בית המשפט קמא לבית המשפט העליון. בחודש ספטמבר 2018 הגישה הרשות עמדה מטעמה במסגרת הליך הערעור, ובה חזרה על עמדתה, שכללי האחריות האזרחית החלים על חברות רישום כפול בקשר עם הגילוי שהן מוסרות לפי הדין הזר הם כללי האחריות האזרחית של הדין הזר. באוקטובר 2018 נמחק הערעור בהסכמה בעקבות המלצת בית המשפט העליון, במסגרתה ציין כי לדעתו צדקו בתי המשפט המחוזיים בפסקי הדין נשוא הערעור לגבי תחולת הדין הזר.

פסקי הדין מפורסמים באתר הרשות.

2.5 אפיקי פעילות מרכזיים שהובילה הרשות בשנת 2018

1. כנס אסטרטגיה בשיטת המרחב הפתוח

במהלך השנה פתחה יו"ר הרשות את דלתות הרשות לאנשי ציבור מתחומי הכלכלה והמשפט, על מנת שיקחו חלק בתהליך גיבוש האסטרטגיה של הרשות ועיצוב דמותו של שוק ההון בשנים הבאות. קהל זה זומן למפגש בשיטת המרחב הפתוח (Open Space), המאפשרת מפגש משמעותי בין מספר רב של אנשים בעלי עניין משותף לשם שיחה ודיון פתוח, יצירה של רעיונות ומימושם לכדי מעשים. סדר היום של המפגש נקבע על ידי המשתתפים, ובמסגרתו התקיימו במקביל כ-33 שולחנות עגולים בנושאים שונים ומגוונים הקשורים לאסטרטגיה של רשות ניירות ערך: הגברת הנזילות בבורסה, חדשנות בשוק ההון, שוק האגודות, מינוף היתרונות היחסיים של כלכלת ישראל בתחומי ההיי-טק והסייבר, תפקידי הרשות, מודל הפיקוח ועוד.

במפגש השתתפו כ-100 עובדי רשות ניירות ערך, חברי הנהלת הרשות, חברי מליאת הרשות, עובדי הרשות ונציגי מגוון התחומים אשר עוסקים וקשורים בשוק ההון במישרין ובעקיפין, לרבות מהאקדמיה, מרגולטורים מקבילים, מאיגודים מקצועיים, עריכת דין וראיית חשבון ונוספים. בעקבות המפגש, הוקמו מספר ועדות ייעודיות ברשות לקידום הרעיונות שעלו במהלכו.

המרחב הונחה על ידי ד"ר אורי לנדאו, מומחה לייעוץ לתהליכים אסטרטגיים, ונערך בייעוצה של טובה אברבון, מומחית בכירה לשיטת המרחב הפתוח.

2. מעורבות הרשות במסגרות בינלאומיות

פעילות במסגרת IOSCO

הארגון הבינלאומי של רשויות ניירות ערך - IOSCO (להלן יוסק"ו) - הוא הפורום הבכיר ביותר לשיתוף פעולה בין רשויות ניירות ערך בעולם, ונמנים עמו 219 חברים מ-115 מדינות בעולם. חברות בו בעיקר רשויות אסדרה פיננסיות ובורסות לניירות ערך, והוא קובע את סדר היום בקרב גורמי אסדרה בעולם הפיננסי. הארגון פועל לקביעת מדיניות וכללים בינלאומיים אחידים, ועקרונותיו הוכרו כאמות המידה המובילות בניתוחים ובהערכות פיננסיות של גופים בינלאומיים, כגון דוחות קרן המטבע הבינלאומית, וכן כבסיס לחקיקה פיננסית. בשנת הדוח נטל סגל הרשות חלק משמעותי ופעיל בדיוני ועדותיו המצוינות להלן:

- הוועדה האזורית האירופית (European Regional Committee – ERC) - הוועדה עוסקת בסוגיות שונות הקשורות באסדרה האירופית, וכן במגמות ובסיכונים בשווקים האירופיים. הוועדה גם מטפלת בנושאים שוטפים המגיעים לשולחן העבודה של הארגון. השנה הציגה הרשות בוועדה את פעילותה בתחום המטבעות הקריפטוגרפיים והנפקותיהם לציבור.
- מפגשי ועדת הקבלה (MMoU Screening Group) - הוועדה בוחנת פניות של רשויות המבקשות להצטרף להסכם הרב-צדדי לשיתוף פעולה בהחלפת מידע ובאכיפה (להלן - "הסכם יוסק"ו") ולתוספת להסכם זה, שמרחיבה את סמכויות שיתוף הפעולה בין הרשויות החתומות עליו. במסגרת זו עורכת הוועדה בחינה מדוקדקת של התשתית המשפטית במדינות המועמדות להצטרפות אל מול עקרונות ההסכמים.
- C1 - ועדה העוסקת בתחום החשבונאות; הרשות פועלת במסגרת קבוצת העבודה בנושא חשבונאות, ביקורת וגילוי, הדנה בנושאים המרכזיים בתחומים אלה בזירה הבינלאומית. בחודש ינואר 2018 אירחה הרשות את חברי הוועדה במסגרת ישיבתה הראשונה לשנת 2018.

- C3 - לקראת סוף 2018 התקבלה הרשות כחברה בוועדה זו, העוסקת בתחום המתווכים הפיננסיים. במהלך השנה עסקה הוועדה בעיקר בנושאים של בינה מלאכותית, ניגודי עניינים הנובעים מהליכי גיוס הון ומוצרים ממונפים הנמכרים לקמעונאים מעבר לדלפק (Retail OTC leveraged products).
- C4 - ועדה העוסקת בנושאי אכיפה וחילופי מידע במסגרת הסכם יוסק"ו; הנושאים העיקריים שעמדו השנה על סדר יומה של הוועדה הם: ההתפתחויות בחקיקה האירופית ביחס להגנת הפרטיות; הנפקת מטבעות דיגיטליים; איומים דיגיטליים נוספים הנובעים מהתפתחות הטכנולוגיה. במהלך הדיונים בנושא הנפקת המטבעות הדיגיטליים הודגשה חשיבות השיתוף בין המדינות החברות בוועדה בנוגע למקרים שהתרחשו, לאסטרטגיות חקירה ולאזהרות. כמו כן צוין שעליהן לשקול את עמדתן בנושא זה וכיצד לעקוב אחר מעבר הכספים. בנוסף, ועדה זו תתמוך בפרויקט של יוסק"ו להקים פורטל העוסק באיומים דיגיטליים (EDT - Emerging Digital Treats). עוד נדונו בוועדה מקרי אכיפה ייחודיים שחלו במהלך השנה במדינות השונות.
- C5 - ועדה העוסקת בתחום ניהול השקעות; אחד הנושאים המרכזיים הנדון בוועדה היה קרנות השקעה משותפות (CIS - Collective Investment Schemes).
- C6 - ועדה העוסקת בחברות דירוג אשראי; הוועדה המשיכה את פעילותה בפרויקט הבוחן סוגיות במיקור חוץ על ידי חברות דירוג אשראי. בסוף 2018 עברה ועדה זו לסטטוס של "watching dog", ובמועד זה לא מתוכננים מפגשים נוספים במסגרתה.
- C8 - ועדה העוסקת במשקיעים קמעונאיים (Retail investors). תפקידי הוועדה המרכזיים כוללים התוויית מדיניות בכל הנוגע לחינוך פיננסי של משקיעים אלה וכן ייעוץ למועצת המנהלים של יוסק"ו בנוגע אליהם וליישום מדיניות בעניינם. גם בשנת 2018 נציגות הרשות בוועדה לקחו חלק בקבוצת העבודה של הוועדה שיוזמת ומרכזת את קמפיין שבוע המשקיעים הבינלאומי (ה-WIW), קמפיין להעלאת המודעות לצרכנות פיננסית נבונה ואחריות בקרב הציבור הרחב. בשנת 2018 השתתפו בקמפיין שבוע המשקיעים כ- 90 רשויות מפקחות מרחבי העולם.
- CER - ועדה העוסקת בסיכונים. הרשות פועלת במסגרת קבוצת העבודה בנושא. במסגרת עבודתה השתתפה הרשות בתת-קבוצת עבודה אשר ביצעה סקר בנושא שימוש בטכנולוגיות על ידי גורמי האסדרה. תוצאות הסקר יפורסמו במהלך שנת 2019.
- ועדת הערכה (Assessment Committee) - ועדת ההערכה עוסקת בעיבוד ובעדכון של העקרונות בתחום דיני ניירות הערך שפיתחה יוסק"ו. מדובר במערך של 38 עקרונות, היוצרים מפתח השוואתי לפעילות ראויה של גורם מאסדר בתחום ניירות הערך. בנוסף, הוועדה מבצעת בדיקות הערכה של רשויות ניירות ערך החברות בארגון, ובוחנת באיזו מידה הוטמעו העקרונות האלה, וזאת בהתאם למתודולוגיה שפיתח הארגון. בשנה זו הרשות הייתה חברה בקבוצת עבודה שבחנה את האסדרה הקיימת ב-40 תחומי שיפוט ואת התאמתה לעקרונות של פיקוח ראוי על שוק משני. דוח זה צפוי להתפרסם במהלך שנת 2019.
- IOSCO Sustainable Finance Network (SFN) - הרשות חברה ברשת שהקימה הנהלת יוסק"ו בסוף 2018 על מנת שתפעל החל בשנת 2019. רשת זו נועדה לשמש כמכשיר העיקרי לחילופי מידע ודעות בין גורמי אסדרה בנושאים הקשורים לכלכלה בת-קיימא.

פעילות במסגרת ועדת הממשל התאגידי ב-OECD

ועדה זו עוסקת בבחינת ההטמעה של העקרונות בנוגע לממשל התאגידי של הארגון G-20 ומדריך ה-OECD לממשל תאגידי של חברות בבעלות ממשלתית. כמו כן, הוועדה אחראית לתיאום ולמתן סיוע לארגון בכל הקשור לממשל תאגידי ולנושאים קשורים, לרבות דיני חברות, הגינות השוק, חדלות פירעון והפרטות של חברות ממשלתיות. בנוסף, עוסקת הוועדה בניהול הדיאלוג של הארגון עם מדינות שאינן חברות בו בקשר לתחומים אלו.

3. פעילות למען המשקיעים בנושא השקעות לא מפותחות

בשנים האחרונות חל גידול משמעותי במספר המיזמים הפונים לציבור בפרסומים שעניינם הצעות לביצוע השקעות נושאות תשואה שאינן מפותחות, בעיקר באמצעות האינטרנט והתקשורת האלקטרונית, אך גם באמצעים שיווקיים אחרים, לעתים תוך הפרה של חוקי ניירות ערך. התופעה התפשטה על רקע סביבת הריבית הנמוכה, המביאה משקיעים לנסות אפיקי השקעה אטרקטיביים, ונוכח נגישות הציבור לרשת האינטרנט ולמידע המופץ באמצעותה. רשות ניירות ערך השקיעה בשנים האחרונות משאבים רבים בתחום ההשקעות הלא מפותחות, ובכלל זה, במיפוי התחום בעיקר ברשת האינטרנט, ובזיהוי עשרות חברות ויחידים, שהציעו השקעות מסוג זה לציבור. בהמשך לכך, פנתה הרשות לגורמים אלה, וביצעה בדיקות שונות על מנת לבחון האם פעילותם תואמת את הוראות החוק. כנגד חלקם, נקטה הרשות בהליכי אכיפה שונים והופסקה פעילותם, ובמקרים המתאימים החלו חלק מהחברות לפרסם תשקיפים לפיהם הציעו ניירות ערך לציבור, והוכפפו לפיקוחה של הרשות. לצד הפיקוח והאכיפה, פועלת הרשות להגברת מודעות הציבור לנושא, בדרך של פרסום מידע ואזהרות שונות, וכן קיומן של סדנאות לחינוך הציבור בתחום שוק ההון.

במהלך 2018 הקימה הרשות **אתר השקעות מזויף**, במטרה להגביר את המודעות של הציבור לחשיבות של צרכנות פיננסית אחראית, תוך המחשת הסכנות הכרוכות בהשקעות באמצעות רשת האינטרנט, ככלל ובהשקעות בלתי מפותחות בפרט. לצורך כך, הוקם האתר המזויף, שמאפייניו זהים לאתרים הנפוצים ברשת. האתר חיקה את חוויית הגלישה באתרים מסוג זה, והוביל את הגולשים שלב אחר שלב לביצוע פעולות שונות בדרכם להשקעה, עד לעמוד שחשף כי מדובר בהשקעה "מזויפת", והדגיש את כללי הזהירות שחשוב לנקוט לפני כל השקעה מסוג זה. למעלה משני מיליון אנשים נחשפו לאתר, 17 אלף גלשו באתר, וכ-160 אנשים "נפלו בתרמית".

4. שדרוג מערכות המידע של הרשות

שדרוג אתר הדיווח של מגנא

מגנא היא מערכת הדיווחים האלקטרונית שבאמצעותה מעבירים הגופים המפוקחים את דיווחיהם לרשות, לציבור, לבורסה ולמפיצי מידע. הדיווחים מועברים דרך האינטרנט באופן מאובטח, והם נחתמים בחתימה אלקטרונית. הרשות פועלת באופן שוטף לשיפור מנגנוני הדיווח במטרה להקל על ציבור המדווחים. בשנת 2018, בין היתר, פותח מנגנון שמטרתו לסייע למדווחי הרישום הכפול בתיאום בין מועד פרסום הדיווח בישראל למועד פרסום הדיווח בחו"ל, באופן המאפשר למדווח לקבוע בטופס את המועד שבו יפורסם הדיווח. בנוסף, כל עוד לא הגיע מועד הפרסום, באפשרות המדווח לשלוח הודעה שמונעת את פרסום הדיווח (למשל, במקרה של שגיאה). בנוסף, בשנת הדוח שופרו מנגנוני אבטחת המידע והוכנסו לשימוש כלים חדשים למניעת תקיפות סייבר ולטיפול באיומי אבטחה מסוגים שונים.

ייעול מנגנון הפקת שוברי אגרה

במטרה לייעל את תהליך שליחת שוברי האגרות לתאגידים, בוצעו שינויים בטפסי התשקיף והאגרה המדווחים במגנא. בנוסף, פותח מנגנון להפקת שוברים ולשליחתם באמצעות מערכת יעל ישירות לחברה הרלוונטית. השוברים המופקים מכילים ברקוד המאפשר את תשלומם בבנק הדואר. בשנת הדוח כל טפסי האגרות נשלחו לתאגידים החייבים באגרה באופן אלקטרוני, ולרשות יש כוונה להרחיב את השימוש גם לגופים אחרים.

מערכת יעל

מערכת יעל מאפשרת לעובדי הרשות לשלוח מסרים חתומים אלקטרונית לתיבת דואר של חברה במערכת בדרך מאובטחת ומתועדת. נציגי החברה המורשים יכולים לגשת לתיבת הדואר במערכת באמצעות דפדפן אינטרנט ושימוש בתעודה אלקטרונית ולמשוך את המסר. המערכת גם משמשת כערוץ מאובטח להעברת תוצאות ההצבעה האלקטרונית ממערכת ההצבעות לחברה המזמנת את האסיפה. שתי המערכות נמצאות תחת מעטפת אבטחת המידע של מגנא.

בשנת 2018 עברה המערכת שדרוג קוד ותשתית. כתיבת הקוד המעודכן מבטיחה תאימות לכלל הדפדפנים לצד פיתוח מהיר וקל יותר, כך שהמערכת תותאם למגוון מכשירים (טלפון חכם, טאבלט, מחשב אישי ועוד). השימוש בטכנולוגיות חדשות מאפשר שרידות וביצועים טובים יותר לצד יכולת גידול פשוטה, ללא תלות במערכת הפעלה. במערכת נעשה שימוש בבסיס נתונים לא רלציוני (יחסי), המאפשר גידול ורפליקציה (שכפול) מובנית. פונקציה זו מאפשרת סינכרון מלא בין אתר ראשי ומשני, ללא צורך במעבר או בחזרה ברמת בסיס הנתונים.

כמו כן, לראשונה, הטמיעה הרשות את טכנולוגיית הבלוקצ'יין במערכת המידע שלה. בשלב ראשון, טכנולוגיית הבלוקצ'יין הוטמעה במערכת יעל, על ידי הקמת תשתית ולוג (תיעוד), המבטיחה שלא בוצע שינוי במסרים שנשלחו במערכת ולא בוצע שינוי בלוג עצמו. כל רישום של פעולה בלוג הקיים יוצר טרנזקציה, ואחת לפרק זמן נשמרות טרנזקציות אלו בבלוק, על פי המאפיינים שנבחרו. כך למשל: תוכן המסר (מוצפן), תמצית של הפעולה ומזהים מקודדים של הגורמים שקשורים לפעולה שנרשמה. כלומר, במקום להכיל שמות גלויים של הגורמים המשתתפים, יהיו קודים שניתן לפענח דרך טבלאות פענוח בבסיס הנתונים.

מערכת ההצבעות

מערכת ההצבעות מאפשרת לבעלי מניות, כתבי אופציה, כתבי התחייבות ויחידות השתתפות להצביע באמצעות האינטרנט באסיפות שבהן הם זכאים להצביע. המערכת נועדה להוסיף על דרכי ההצבעה הקיימות היום על מנת לעודד את ציבור המשקיעים להשתתף בהצבעות. ייחודה של המערכת הוא בקלות השימוש בה ובנגישותה. מתחילת שנת 2017 המערכת מאפשרת להצביע גם על ידי שימוש בטלפון הנייד, וכן ניתן להזדהות במערכת בעזרת תעודת זהות חכמה. במקרה זה אין צורך לקבל מחבר הבורסה מספר זיהוי וקוד גישה. באתר מערכת ההצבעות ניתן (מעבר ליישום ההצבעה) לראות את האסיפות, נושאי ההצבעה והסטטוס של האסיפות.

בשנת 2018 עברה המערכת שדרוג קוד ותשתית. הוחלפו השרתים וקוד המערכת נכתב מחדש. הכתיבה המעודכנת מבטיחה תאימות לכלל הדפדפנים לצד פיתוח מהיר וקל יותר, באופן שהמערכת תותאם למגוון של מכשירים (טלפון חכם, טאבלט, מחשב אישי ועוד).

השימוש בטכנולוגיות חדשות מאפשר שרידות וביצועים טובים יותר, לצד יכולת גידול פשוטה ללא תלות במערכת הפעלה. במערכת נעשה שימוש בבסיס נתונים לא רלציוני, המאפשר גידול ורפליקציה מובנית. פונקציה זו מאפשרת סינכרון מלא בין אתר ראשי למשני, ללא צורך במעבר או בחזרה ברמת בסיס הנתונים. בנוסף, החל תהליך ההכנה לתשתית בלוקצ'יין, והוא עתיד להסתיים במהלך שנת 2019.

Data Science (מדע מבוסס נתונים)

בשנת 2018 יצאה הרשות במכרז דאטה סיינס (מדע מבוסס נתונים), שעתיד להסתיים ברבעון הראשון של שנת 2019. מטרת הפרויקט היא איתור חריגים במסחר. בשונה ממערכת הבינה העסקית (BI), המאתרת חריגים באמצעות לוגיקה עסקית, שהוכתבה על ידי הרשות), בפרויקט זה יאותרו החריגים בטכניקות סטטיסטיות בעיקרן, תוך שימוש בטכנולוגיות של בינה מלאכותית (Artificial Intelligence – AI), הצורכות משאבי מחשוב רבים לפרקי זמן קצרים. המערכת תמשוך את נתוני המסחר מתוך מערכת ה-BI (הבינה המלאכותית) הקיימת לפלטפורמה מתאימה בענן, שעליה ייבנו ויורצו המודלים הרלוונטיים.

דוח ביצוע תקציב לשנת 2018

3. דוח ביצוע תקציב לשנת 2018 (באלפי ש"ח)

מס' סעיף	שם הסעיף	תקציב מאושר 2018	תקציב מעודכן 2018	ביצוע תקציב 2018
	כללי - סה"כ הוצאות	187,685	187,685	175,385
	שכר - סה"כ	108,770	108,770	105,206
	מספר עובדים	[228]	[228]	[228]
1001	משכורת עובדי הרשות	84,800	84,667	82,396
1002	הפרשה לפנסיה ופיצויים	13,900	13,900	13,809
1003	שעות נוספות	4,950	4,950	4,644
1004	עובדים למשימות חולפות	450	450	263
	מספר עובדים	[34]	[34]	[34]
1005	מתמחים במשפטים וסטודנטים	3,050	3,050	2,500
1006	שכר יושב הראש	1,370	1,503	1,503
1008	תשלום הוצאות לחברי הרשות	250	250	92
	הוצאות נלוות: סה"כ	9,640	9,640	9,302
2001	הדרכה והשתלמות	1,040	1,040	870
2002	אחזקת כלי רכב	1,700	1,579	1,579
2003	שכירת כלי רכב	50	17	7
2004	נסיעות בארץ, אש"ל והובלות	6,650	6,804	6,804
2005	קרן למתן הלוואות	200	200	41
	אחזקה: סה"כ	21,180	21,180	20,019
3001	הוצאות ארגוניות	1,000	1,000	999
3002	צורכי משרד	630	630	478
3003	אחזקת בית ותיקונים	18,500	18,500	17,549
3004	דואר וטלפונים	900	900	868
3005	ציוד, מכונות וריהוט	150	150	125
	פעילות מקצועית: סה"כ	12,155	12,155	9,259
4002	רישוי יעצי השקעות ומנהלי תיקים	1,900	1,900	1,751
4004	הוצאות משפטיות	970	970	296

מס' סעיף	שם הסעיף	תקציב מאושר 2018	תקציב מאושר 2018	ביצוע תקציב 2018
4005	ספריה מקצועית	475	475	389
4007	תקינה חשבונאית (השתתפות)	1,220	1,220	1,008
4008	ביקורת ואכיפה	2,550	2,550	1,823
4010	חינוך הציבור	540	482	432
4011	ייעוץ לרשות	800	800	792
4012	ימי עיון	250	308	308
4015	קרן למחקרים אקדמיים	250	250	92
4016	קשרי חוץ בינלאומיים	680	680	523
4017	ביקורת פנימית	350	350	293
4018	הכנת דוחות כספיים	530	530	317
4019	הוצאות פרקליטות	1,640	1,640	1,235
	מערכות מידע: סה"כ	16,900	17,430	17,254
5003	אחזקת מחשבים	15,500	16,030	16,030
5004	רכישת מידע ממוחשב	1,400	1,400	1,224
	תקציב פיתוח: סה"כ	15,040	14,510	14,345
6001	מערכות מידע (תוכנה וחומרה)	14,890	14,360	14,306
6003	שיפוץ מבנים	150	150	39
	רזרבה: סה"כ	4,000	4,000	-
7005	רזרבה לשכר	2,300	2,300	-
7006	רזרבה להתייקרויות	700	700	-
7010	רזרבה כללית	1,000	1,000	-
	הכנסות: סה"כ	(187,685)	(187,685)	(180,055)
9001	אגרות תשקיף	(65,960)	(65,960)	(56,320)
9002	אגרות שנתיות	(103,180)	(103,180)	(110,404)
9003	(הכנסות) / הוצאות מימון, נטו	(900)	(900)	2,163
9004	אגרות מיועצי השקעות	(15,160)	(15,160)	(15,493)
9050	מימון מעודפים	(2,485)	(2,485)	-

תקציב מאושר לשנת 2019

4. תקציב מאושר לשנת 2019 (באלפי ש"ח)

מס' סעיף	שם הסעיף	תקציב מאושר 2019
	כללי - סה"כ הוצאות	189,320
	שכר - סה"כ	109,180
	מספר עובדים	[228]
1001	משכורת עובדי הרשות	86,700
1002	הפרשה לפנסיה ופיצויים	12,900
1003	שעות נוספות	5,050
1004	עובדים למשימות חולפות	400
	מספר עובדים	[34]
1005	מתמחים במשפטים וסטודנטים	3,050
1006	שכר יושב הראש	900
1008	תשלום הוצאות לחברי הרשות	180
	הוצאות נלוות: סה"כ	9,620
2001	הדרכה והשתלמות	1,120
2002	אחזקת כלי רכב	1,600
2003	שכירת כלי רכב	*
2004	נסיעות בארץ, אש"ל והובלות	6,800
2005	קרן למתן הלוואות	100
	אחזקה: סה"כ	21,710
3001	הוצאות ארגוניות	1,000
3002	צורכי משרד	630
3003	אחזקת בית ותיקונים	18,750
3004	דואר וטלפונים	780
3005	ציוד, מכונות וריהוט	550
	פעילות מקצועית: סה"כ	12,510
4002	רישוי יועצי השקעות ומנהלי תיקים	1,900
4004	הוצאות משפטיות	940

* בשנת 2019 סעיף תקציבי מספר 2003 אוחד עם סעיף תקציבי מספר 2004.

מס' סעיף	שם הסעיף	תקציב מאושר 2019
4005	ספריה מקצועית	470
4007	תקינה חשבונאית (השתתפות)	1,250
4008	ביקורת ואכיפה	2,590
4010	חינוך הציבור	580
4011	ייעוץ לרשות	1,270
4012	ימי עיון	300
4015	קרן למחקרים אקדמיים	110
4016	קשרי חוץ בינלאומיים	600
4017	ביקורת פנימית	350
4018	הכנת דוחות כספיים	530
4019	הוצאות פרקליטות	1,620
	מערכות מידע: סה"כ	18,100
5003	אחזקת מחשבים	16,600
5004	רכישת מידע ממוחשב	1,500
	תקציב פיתוח: סה"כ	14,200
6001	מערכות מידע (תוכנה וחומרה)	14,100
6003	שיפוץ מבנים	100
	רזרבה: סה"כ	4,000
7005	רזרבה לשכר	2,300
7006	רזרבה להתייקרויות	700
7010	רזרבה כללית	1,000
	הכנסות: סה"כ (הערכה)	(189,320)
9001	אגרות תשקיף	(59,800)
9002	אגרות שנתיים	(109,700)
9003	הכנסות מימון, נטו	(1,100)
9004	אגרות מיועצי השקעות	(15,700)
9050	מימון מעודפים	(3,020)

5. רשימת חוברות ועלוני מידע שפרסמה הרשות בשנה החולפת
6. קרנות ומלגות במימון הרשות
7. תמיכות שנתנה הרשות למוסדות ציבור בשנה החולפת

5. רשימת חוברות ועלוני מידע שפרסמה הרשות בשנה החולפת

- **דוח ביניים** - הוועדה לבחינת אסדרה של הנפקת מטבעות קריפטוגרפיים לציבור (מרץ 2018);
- **דוח ביניים** - הוועדה לקידום קרנות נסחרות בערבות מדינה למימון עסקים קטנים ובינוניים (אפריל 2018);
- **דוח סופי** - הצוות לבחינת הקמתה של בורסה ייעודית לחברות קטנות ובינוניות בישראל (יוני 2018);
- **דוח שנתי** - על פעולותיה של הרשות לשנת 2017 (יולי 2018);
- **דוח ביניים** - הוועדה לקידום הקמת קרנות נסחרות להשקעה בתשתיות (אוקטובר 2018);
- **תחרות בשוק הברוקראז' הקמעונאי - בדיקה משותפת של רשות התחרות (הגבלים עסקיים) ורשות ניירות ערך** (נובמבר 2018);
- **דוח נתונים** בדבר פעילות חברות בעלות רישיון לניהול תיקי השקעות (נתונים עדכניים לתאריך 31.12.2017);
- **חוברת מידע למשקיע** - מימון המונים (דצמבר 2018).

6. קרנות ומלגות במימון הרשות

א. מלגות מחקר

רשות ניירות ערך מעניקה מלגות מחקר בנושאים בעלי השלכות על המדיניות בשוק ההון בישראל בכלל ובנושאים בעלי זיקה לתחומי פעילות הרשות ומטרותיה בפרט. בין נושאים אלו: פיתוח שוק ההון והסרת כשלים כלכליים ורגולטוריים, הגנה על המשקיעים, הגברת אמון המשקיעים והגברת מודעות הציבור לסוגיות בשוק ההון. גובה מלגות המחקר נע בין 5,000 ש"ח ל-120 אלף ש"ח.

ההצעות נבחנות ומאושרות על ידי ועדה מטעם הרשות, בין השאר על פי השיקולים הבאים:

- חשיבות הנושא ומהותיות השלכותיו;
- היכולת להפיק מהמחקר יישומים רגולטוריים;
- התאמת כישורי החוקר והשכלתו לעריכת המחקר;
- האפשרות לסיום המחקר בתוך פרק זמן הקצר משנתיים.

במהלך שנת 2018 שולמו 6,552 ש"ח בגין עמידה באבני דרך למלגה בנושא "ההשפעה של עלייה בהשקעות הפאסיביות על התשואה, האינפורמציה ואיכות השוק".

כמו כן, בשנת 2018 אושרה מלגת מחקר חדשה, בנושא "השפעת רפורמה מהותית בממשל התאגידי בכלכלות עם מבנה בעלות ריכוזי - עדויות מתיקון 16 לחוק החברות הישראלי בשנת 2011".

ב. מלגות לסטודנטים

במסגרת הפעילויות שנוקטת הרשות לטובת חינוך ציבור המשקיעים, קיימה הרשות סדנאות שמטרתן להקנות לציבור הרחב כלים בסיסיים להתנהלות פיננסית נבונה, הכרות עם העולם הכלכלי ושוק ההון. הסדנאות הוצעו לציבור הרחב במסגרות עירוניות, במסגרות הפועלות לקידום אוכלוסיות מוחלשות ועוד.

בשנת 2018 שולמו לסטודנטים שלקחו חלק בתכנית מלגות בסך כולל של 75,500 ש"ח.

7. תמיכות שנתנה הרשות למוסדות ציבור בשנה החולפת

הרשות הקימה, בשיתוף עם לשכת רואי חשבון בישראל, את המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות (להלן: "המוסד") על מנת שיעסוק בתקינה בחשבונאות. המוסד מאוגד כחברה בעלת הון מניות ללא ערך נקוב, ומדווח לרשויות המס כמלכ"ר. המוסד פועל בתקציב מאוזן, ונוכח מתכונתו, בעלי המניות בו אינם זכאים ליהנות מהעודפים, הזכויות ו/או הפירות מנכסיו נטו. לרשות וללשכה זכויות שוות בבעלות ובמינוי דירקטורים. תקציב המוסד ממומן בעיקרו על ידי הרשות וכן על ידי הלשכה. שיעור ההשתתפות של הרשות במימון פעילות המוסד הינו 81% מדי שנה.

מאגרי המידע של הרשות, הרשומים לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, בפנקס מאגרי המידע של משרד המשפטים

8. מאגרי המידע של הרשות, הרשומים לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, בפנקס מאגרי המידע של משרד המשפטים

שם המאגר	תיאור ומטרות המאגר
1. פעילות מנהלי תיקים וחברי בורסה שאינם בנקים	מידע על אודות לקוחות של מנהלי תיקים וחברי בורסה שאינם בנקים לצורך ביצוע פיקוח ואכיפה על פעילות מנהלי תיקים ועל חברי הבורסה שאינם בנקים, בהתאם לסמכותה של הרשות
2. בינה עסקית - BI	נתונים הקשורים במסחר בבורסה לצורך פיקוח על הוגנות ותקינות המסחר
3. מאגרי מחלקת מודיעין - חקירות	נתונים הקשורים במסחר בבורסה לצורך פיקוח על הוגנות ותקינות המסחר
4. תאגידים ומורשי חתימה אלקטרונית	פרטים על נושאי משרה בכירה שמונו על ידי התאגידים המדווחים על מנת לדווח במגנ"א - לצורך תפעול שוטף של מערכת הדיווחים האלקטרוניים וזיהוי המדווח
5. רישוי יועצי השקעות ומנהלי תיקי השקעות	פרטים לצורך הליכי רישוי של המועמדים לקבלת רישיון ולשם פיקוח על בעלי הרישיון
6. בעלי עניין	נתונים של יחידים וחברות המוגדרים כבעלי עניין בחברות לצורך מילוי תפקידי הרשות בהגנה על ציבור המשקיעים בשוק ההון
7. מאגר תשלום לספקים והנהלת חשבונות	פרטי ספקים לצורך ביצוע תשלומים
8. מל"מ - שכר	מערכת תשלומי השכר של הרשות
9. מאגר כח אדם - רקורד	פרטים אודות עובדי הרשות לצורך ניהול משאבי האנוש
10. מצלמות אבטחה	מצלמות לאבטחת הרשות
11. מאגר בעלי זכות הצבעה	מידע על החזקות בניירות ערך לצורך השתתפות בהצבעות אלקטרוניות

דיווח הממונה על חופש המידע ברשות לפי סעיף 5(א) לחוק חופש המידע

9. בקשות לפי חוק חופש המידע ופניות ציבור

דיווח הממונה על חופש המידע ברשות

להלן פירוט הטיפול בבקשות לקבלת מידע שהוגשו לרשות בשנת הדוח ובשנה שקדמה לה, לפי סעיף 5(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, ותקנה 7 לתקנות חופש המידע, התשנ"ט-1999

שנת 2018	שנת 2017	
15	8	הרשות מסרה את כל המידע המבוקש
11	5	הרשות מסרה את המידע המבוקש באופן חלקי
14	19	הרשות דחתה את הבקשה למסירת מידע
0	0	הטיפול בבקשה הופסק בשל אי תשלום אגרה
2	7	הטיפול בבקשה הופסק מטעמים הנוגעים לפונה
2	1	הטיפול בבקשה טרם הסתיים
44	40	סה"כ בקשות שהוגשו לרשות

מידע על בקשות שנדחו או שנדחו חלקית*

העילה	מספר הבקשות שנדחו בשל עילה זו
8(1) - הקצאת משאבים	1
8(3) - המידע אינו מצוי בידי הרשות	8
8(4) - המידע פורסם ברבים	7
9(א)(3) - פגיעה בפרטיות	1
9(א)(4) - איסור על פי דין	9
9(ב)(1) - שיבוש תפקוד הרשות	9
9(ב)(4) - דיונים פנימיים	5
9(ב)(6) - סוד מסחרי	3
9(ב)(7) - תנאי לאי מסירה	1
9(ב)(8) - שיטת עבודה ונהלים של רשות אכיפה	3
14 - החוק אינו חל	6

* קיימות בקשות שנדחו בשל יותר מסיבה אחת

מידע בנוגע לשיעורי הבקשות שנענו במועדים השונים

זמן הטיפול	מספר הבקשות	באחוזים
עד 15 יום	25	62.5%
בין 16 ל-30 יום	9	22.5%
בין 31 ל-60 יום	5	12.5%
בין 61 ל-120 יום	1	2.5%
מעל 120 יום	0	0%
סה"כ	*40	100%

* קיימות ארבע בקשות שהטיפול בהן טרם הסתיים או שהטיפול בהן הופסק בשל סיבות הקשורות לפונה.

חלק מפניות הציבור המוגשות לרשות משלבות גם בקשות לקבלת מידע כהגדרתו בחוק חופש המידע. התשובות להן כרוכות גם במסירת מידע כאמור, אף שאינן מוגשות בהתאם להליכים הקבועים בחוק חופש המידע. בנוסף, נדרשת הרשות לעיתים לגלות או להעביר מידע כהגדרתו בחוק חופש המידע גם מכוח צו שיפוט במסגרת הליכים משפטיים שונים להם אינה צד. הפניות האמורות לא בהכרח נכללות בדוח הממונה, והכללתם תלויה בנסיבות העניין ובמתכונת הטיפול הנדרשת.

בשנת 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי תל אביב עתירה על ידי עו"ד אלי אהרונסון נגד רשות ניירות ערך (עת"מ 40239-03-18 אהרונסון נ' רשות לניירות ערך תל אביב), ובה התבקש בית המשפט לחייב את הרשות למסור לעיונו מידע בעניין זהות הגופים המוסדיים שסחרו ביום 14.12.2017 במסחר בשוק המעו"ף, והגיע לידיה מכוח הסמכויות המנויות לה בחוק ניירות ערך לצורך קבלת מידע זה (להלן - "המידע המבוקש"). הרשות גרסה כי אין למסור את המידע המבוקש ממספר טעמים, שהעיקרי שבהם הוא היות המידע המבוקש מידע מודיעיני שנאסף על ידי הרשות מתוקף סמכויותיה הסטטוטוריות, ועל כן לפי סעיף 14(א)(8) לחוק חופש המידע, חוק חופש המידע אינו חל לגביו. ביום 17.9.2018 דחה בית המשפט את העתירה, וקבע כי אין המידע המבוקש מהווה מידע ציבורי שניתן לפרסמו, מאחר שהוא נאסף לצורכי חקירה, מתוקף סמכויות החקירה של הרשות על פי סעיף 56א לחוק ניירות ערך.

בהקשר זה נקבע בפסק הדין, כי הוראת סעיף 14(א)(8) לחוק חופש המידע עוסקת בהחרגה כללית של גופים להם יש סמכויות חקירה בדין. בהתאם להוראת החוק, אין מדובר בשיקול דעת של הרשות אם להיעתר לבקשה לקבלת מידע "שנאסף או שנוצר לצורכי חקירה", אלא באי תחולת החוק; ומאחר שלא בשיקול דעת של הרשות מדובר, ממילא אין בית המשפט נדרש לבחון שיקול דעת שלא ניתן לרשות. מידע מודיעיני נאסף בצורות שונות. מידע המתקבל כתוצאה מפעולות חקירה הוא מידע מודיעיני. השאלה אם הוחלט לבסוף לסגור את התיק או לנקוט הליכים אינה רלוונטית לעצם סיווג המידע כמידע מודיעיני או כמידע שנאסף לצורכי חקירה, שכן בקביעת החרג בסעיף 14(א)(8) לחוק חופש המידע העניק המחוקק משקל לדרך ולמטרה של איסוף ויצירת המידע, ולא לתוצאות האופרטיביות של אותו מידע.

פניות הציבור

בשנת הדוח טופלו ברשות, בדומה לשנה הקודמת, כ-1,200 פניות מן הציבור. פניות מטעם הציבור מוגשות בנושאים רבים ומגוונים, כגון: פעילות הרשות, פעילות של תאגידים מדווחים, פעילות הבורסה לניירות ערך וחבריה, התנהלותם של בעלי רישיון ויועצי השקעות, משווקי השקעות ומנהלי תיקים, בדיקת חשדות בנושא המסחר בבורסה.

בהמשך למגמה שהחלה בשלהי שנת 2017, השנה החולפת התאפיינה בפניות רבות בתחום ההשקעות בניירות ערך, בארץ ובחו"ל, בענייני רישוי ופיקוח, בנושאי המסחר במטבעות וירטואליים, מסחר רובוטי וממוחשב, והשקעות לא מפקחות. הרשות עסקה השנה בהיבט האסדרה של הנפקת מטבעות קריפטוגרפיים, ופניות מן הציבור נגעו גם בעניין זה.

כמו כן, מפניות של ציבור המשקיעים עולה התופעה של מיזמים והשקעות לא מפקחות. לפי פניות אלה, גורמים שונים פונים לציבור הרחב בהצעה לבצע השקעות פיננסיות שונות, לעיתים תוך הפרה של חוקי ניירות הערך, לעיתים תוך מצגי שווא במטרה לבצע תרמיות והונאה, עד כדי אובדן כספי משקיעים. הרשות נוקטת בפעולות שונות על מנת לטפל במיזמים אלה, והעבירה מסרים והודעות לציבור המשקיעים, באמצעי התקשורת המגוונים, הכוללים גם את ערוצי הרשות (רשתות חברתיות ואתר הרשות) וכלי התקשורת.

השנה התקבלו גם פניות בקשר למסחר בבורסה, על היבטיו המהותיים והטכניים, וכן בנוגע לשינויי החקיקה שהובילה הרשות. בין יתר הפניות, עלה נושא תיקון 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, תיקון קרנות הסל, אשר מהותו היא הפיכת תעודות הסל מנכס מתחייב לקרנות סל (ETF), עם אפשרות לקביעה של רצועות ביטחון למשקיעים בשוק ההון.

הפניות מוגשות על ידי גורמים שונים ובכללם: יחידים הפועלים בשוק ההון, הן כמשקיעים והן כמנהלי תיקים או יועצי השקעות; עורכי דין המייצגים יחידים או תאגידים מדווחים הפועלים בשוק ההון; יחידים המעוניינים לדווח על אי-סדרים או על בעייתיות בשוק ההון בכלל או באחת מזרועותיו, או נפגעו מאלה; גופים ממשלתיים ואחרים המפנים גורמים שונים אל הרשות; גורמי תקשורת למיניהם, כגון עיתונאים; סטודנטים, מכוני מחקר וארגונים שונים, המבקשים מידע, מחקר ונתונים על שוק ההון.

אחריות תאגידית

10. אחריות תאגידית

הרשות רואה חשיבות בהתנהלות חיובית בהיבטים סביבתיים וחברתיים, בכפוף לחובותיה כתאגיד סטטוטורי שתפקידו הגנת ציבור המשקיעים ולמשאבים העומדים לרשותה. במהלך השנה האחרונה הביעה יו"ר הרשות, ענת גואטה, את תמיכתה במגמה המתחזקת של אימוץ וולונטרי על ידי משקיעים מוסדיים, של נורמות מתחום ה-ESG (Environmental, Social & Governance) שעניינן שיקולי סביבה, חברה וממשל תאגידי. על אף שהרשות אינה תאגיד עסקי ומתוך גישה הרואה בדוגמא אישית למפוקחיה עיקרון חשוב, היא מבקשת להציג לראשונה את פעילותה במגוון נושאים הקשורים בערכי אחריות תאגידית.

1. ערכי הרשות

הרשות הציגה במסגרת התכנית האסטרטגית שלה ערכים הנוכחים בפעילותה הן ברמה הפנים ארגונית והן במסגרת ממשקי עבודתה למול המערכת הפיננסית, תעשיית שוק ההון וגורמי חוץ נוספים. כמו כן, לרשות קוד אתי מפורט אשר פורסם באתר הרשות **בשנת 2012**. להלן ערכי הרשות, כפי שפורסמו בתכנית האסטרטגית שפורסמה השנה:

א. יושרה והגנות - הרשות תפעל תוך אימוץ סטנדרטים גבוהים של הגנות ויושרה, ותפעיל את סמכויותיה באופן שקול, שוויוני, ענייני ומידתי.

ב. מצוינות - הרשות תפעל לשכלל את יכולותיה ולהעמיק את מומחיותה בשוק ההון ובכל תחומי פעילותה, תוך טיוב ושיפור מתמידים של אופני עבודתה ושיטותיה.

ג. נשיאה באחריות - הרשות תפעל מתוך תחושת אחריות כוללת, המתייחסת לתוצאות מהלכיה השונים.

ד. שקיפות - הרשות תשאף לפעול בסטנדרט שקיפות גבוה מתוך רצון לייצר ודאות ובהירות, מתוקף היותה גוף האמון על היבטי גילוי נאות.

ה. רלוונטיות - הרשות תפעל לבחינה מתמדת של ההתפתחויות ושל צורכי המשקיעים בארץ ובעולם במטרה להוביל שוק הון מתקדם ואטרקטיבי.

ו. אפקטיביות - הרשות תפעל להגשמת יעדיה ביעילות, תוך שימוש מושכל במשאביה.

ז. שיתופיות - הרשות, כחלק מהמערכת הפיננסית הכוללת, תפעל לייצר שיתופי פעולה וידע לשמירת ענייניו של הציבור ולפיתוח השוק.

2. שקיפות ושיתוף הציבור בתהליכי קבלת החלטות

הרשות חותרת לקדם שקיפות ושיתוף של הציבור בתהליכי קבלת החלטות, בכפוף לחובותיה על פי דין ולשמירת אפקטיביות פעולותיה. במסגרת זו ניתן לציין את הפעולות הבאות:

א. שיתוף הציבור ביוזמות אסדרה

רשות ניירות ערך נוטלת חלק מרכזי בייזום ובקידום דברי חקיקה שונים, שהינם בתחומי אחריותה הישירה. הרשות רואה חשיבות בשיתוף הציבור בשלבים השונים של תהליכי החקיקה, בהם היא לוקחת חלק, לרבות בשלבים מוקדמים שלהם וטרם גיבושו של נוסח סופי מוצע. שיתוף הציבור כאמור מסייע ביצירת בהירות וודאות באשר להליכים המתקיימים ברשות בעת ייזום החקיקה על ידה, משפר את השקיפות הציבורית במלאכת האסדרה ברשות תוך פתיחת האפשרות לקבלת הערות הציבור באופן מיטבי לצורך השגת יעדי האסדרה, ללא הכבדה עודפת על הגופים המפוקחים. במסגרת זו אימצה הרשות נוהל פנימי לייזום אסדרה על ידי רשות ניירות ערך, שנועד להגביר את שיתוף הציבור ביחס ליוזמות והצעות חקיקה של הרשות, טרם קידומן להליך החקיקה החיצוני לרשות (ככל שנודרש). הנוהל קובע, בין היתר, הוראות בדבר אופן פרסום מתווה החקיקה להערות הציבור, הליך השימוע הציבורי, איסוף הערות הציבור והבאת עיקריהן לדיון ולאישור מליאת הרשות. **הנוהל מפורסם באתר הרשות.**

ב. פרסום פרוטוקולים של מליאת הרשות

סעיף 13 לחוק ניירות ערך קובע כי ככלל אין לגלות מדיניות של הרשות. במטרה להגביר ככל הניתן את שקיפות עבודתה של הרשות, החליטה מליאת הרשות לפרסם פרוטוקולים של דיוניה, בכפוף לחריגים שונים. מתכונת עריכת הפרוטוקולים השתנתה במשך השנים. נכון למועד זה נערכים הפרוטוקולים בדרך של תמצות עיקרי הדיון. הפרוטוקולים המפורסמים לציבור כוללים את כל תוכן ישיבות המליאה, מלבד נושאים שנקבע כי אינם מתאימים לפרסום, כגון: דיונים בעניינים העלולים לפגוע בפרטיות של אדם או חברה, עניינים מנהלתיים, סקירות ועדכונים בנושאים שונים, וכדומה. **הפרוטוקולים מפורסמים באתר הרשות.**

ג. פרסום עמדות ופעולות באתר הרשות

רשות ניירות ערך מפרסמת כדבר שבשגרה באתר האינטרנט שלה פרסומים בדבר עמדותיה ופעולותיה בנושאים ובעניינים שונים שבסמכותה. מטרת הפרסומים להביא לידיעת הגורמים המפוקחים על ידי הרשות הוראות עדכניות החיוניות להתנהלותם, ולידיעת ציבור המשקיעים בכללותו חידושים ועדכונים רלבנטיים. הפרסומים כוללים קשת רחבה של נושאים ועניינים, ובהם: טיוטות דברי חקיקה; דברי חקיקה שאושרו; טיוטות ונוסחים סופיים של הנחיות והוראות הרשות; עמדות סגל הרשות בסוגיות משפטיות וחשבונאיות; תשובות לפניות מקדמיות לרשות בסוגיות משפטיות וחשבונאיות; החלטות אכיפה; עמדות רשות שהוגשו לבית משפט; שאלות ותשובות; ממצאי ביקורות שנערכו על ידי הרשות; והודעות מנהליות שונות.

3. סביבת עבודה הוגנת

הרשות רואה בהון אנושי איכותי כמשאב המרכזי להצלחת פעילותה ועמידה ביעדיה לטובת ציבור המשקיעים, פיתוח שוק ההון וכלכלת ישראל. יש לציין כי בשנת 2017 הרשות זכתה במקום הראשון בתחרות המעסיק החברתי של עיתון "כלכליסט" וקרן מעגלים. בהתאם לכך הרשות פועלת במספר מישורים לייצר סביבת עבודה הוגנת, שירותית, המעודדת יצירתיות וחדשנות:

א. הגינות ושקיפות למול עובדי הרשות

לרשות העובדים מצויים מספר ערוצים לקבלת עדכונים ולמיצוי זכויותיהם, ביניהם: פורטל פנימי לעובדים, מדיניות דלת פתוחה, סקר שביעות רצון עובדים; משוב והערכה, ועד עובדים ועוד.

ב. גיוון סביבת עבודה

הרשות רואה בסביבת עבודה מגוונת ערך שיש להטמיעו הן במסגרת עבודת הרשות והן במסגרת פעילותם של הגופים, מתוך הבנת התועלת החברתית והארגונית שבמגוון, בריבוי דעות ובדיספלינות שונות. הרשות מונגשת לבעלי מוגבלות, הן בכניסות, הן במעליות ובשירותי נכים.

ג. איזון מגדרי

לאורך שנים, פועלת הרשות לקידום שוויון זכויות מגדרי הן בקרב המליאה, ההנהלה והן בקרב כלל העובדים. מנתוני העסקה ברשות לשנת 2018 ניתן לראות כי ברשות מועסקים הן בקרב העובדים ובשדרת ההנהלה כ-50% נשים וכ-50% גברים. כמו כן, קיים שוויון מגדרי מלא ברמות השכר המשולמות לעובדים.

ד. ממונה על הטרדות מיניות

הרשות מינתה בעלת תפקיד כממונה על הטרדות מיניות אשר פועלת מעת לעת לקיים מפגשים עם כל עובדי הרשות, כדי להעלות את הנושא למודעות ולמניעת הטרדות מיניות. מידע זה גם מופץ בלוחות המודעות של הרשות ובמסגרת ערוצי התקשורת המצויים ברשות, כפי שצוין לעיל.

ה. מדיניות רווחה מתקדמת

הרשות מקדמת מדיניות רווחה שמאפשרת לעובדיה לקיים את האיזון הנדרש בין חיי משפחה למסירותם לעבודה. בהתאם, מאפשרת הרשות גמישות בשעות העבודה, לרבות מתן אפשרות לעבודה מהבית. כמו כן, מעניקה הרשות התייחסות מעמיקה ונרחבת בכל הקשור לפרט: שמירה על בריאות העובד, תמיכה בחיילי המילואים ומשפחותיהם, טיפול במשפחות אבלות, ליווי פנסיוני, סבסוד מעונות, סבסוד קייטנות קיץ, וקיום קייטנה לילדי העובדים בחודש אוגוסט במשרדי הרשות, הלוואות בתנאים טובים, נופשים שנתיים, ימי גיבוש ועוד.

ו. שירות מילואים

הרשות מעודדת את עובדיה להתנדב לשירות מילואים ומתגמלת אותם עבור שירות זה באמצעות מענקים ייחודיים. נציין כי בשנת 2017 קיבלה הרשות את אות מגן המילואים מטעם משרד הביטחון, המוענק למעסיקים התומכים ומעודדים את עובדיהם לשרת במילואים.

ז. ממשקי עבודה מול ספקים

הרשות פועלת מול כ-1,200 ספקים שונים של מוצרים ושירותים אשר נדרשים לצורך תפעולה השוטף של הרשות. רובם המוחלט של הספקים הבינוניים והגדולים נבחר באמצעות מכרזים והליכי תיחור, הנערכים בהתאם לחוק חובת המכרזים ותקנותיו. הציפייה מהספקים מולם הרשות פועלת היא לפעול בסטנדרטים של התנהגות אתית ויושרה זאת בהתאם לערכים לפיהם פועלת הרשות. הרשות פועלת בהתאם לחוק מוסר תשלומים לספקים ומקפידה על תשלום לספקיה על פי חוק.

4. אחריות חברתית

"כל ישראל ערבים זה בזה" הוא ביטוי אשר טמון עמוק בערכיה של רשות ניירות ערך. לאורך שנים פועלת הרשות, במסגרת משאביה, לתרום לקהילה במגוון דרכים, בין היתר, באמצעות התנדבות קבועה במסגרת פעילותה של עמותת "שיעור אחר".

א. התנדבות במסגרת עמותת "שיעור אחר"

מזה 13 שנים, עובדי רשות ניירות ערך מתנדבים במסגרת עמותת "שיעור אחר" בירושלים ובתל אביב. העמותה מקדמת שוויון הזדמנויות בחינוך, לעידוד מעורבות משמעותית של הציבור במערכת החינוך וליצירת גשר בין אזרחים בעלי תחומי עיסוק שונים לבין תלמידים בבתי הספר מאוכלוסיות מוחלשות. עובדי הרשות מתנדבים בבית ספר "הירדן" בשכונת התקווה בתל אביב, ובבית הספר "גילה המאוחד למדעים ואומנויות" בירושלים. במסגרת ההתנדבות מדריכים עובדי הרשות את תלמידי בתי הספר בנושאי משפט, כלכלה וחשבונאות, מערכות מידע ואינטרנט ועוד. במסגרת פעילות זו מבצעים התלמידים את פעילויות השיא הבאות: משפט מבויס, בו ממלאים התלמידים את תפקידי השופטים, עורכי הדין והעדים, ביקור בבית המשפט ופגישה עם שופט, ביקור בסופרמרקט, ביקור במשרדי הרשות בירושלים ובתל אביב.

ב. תרומה לקהילה

הרשות מקיימת לעובדיה ימי גיבוש בסימן תרומה לקהילה. אחת לשנתיים, כל אחת ממחלקות הרשות מובילה פרויקט מול ארגונים ועמותות מגוונות ונרתמת לסייע, בהתאם לצורך שעולה מטעם הארגונים.

- עובדי לשכת היו"ר, מחלקת ארגון כספים ומשאבי אנוש שיפצו וחידשו את מתחם הבנות בפנימיית מבטח עוז ירושלים – פנימיית ילדים שהורחקו מהבית בצו בית משפט.
- מחלקת מערכות מידע – שיפצו מעון טיפולי לנערות בסיכון של עמותת "אור שלום".
- עובדי מחלקת תאגידים – קיימו פעילות חווייתית ומגבשת עבור נוער בסיכון מבית הצייר ירושלים, הפעילות התקיימה בגן החיות התנכי ועין יהל.
- עובדי מחלקת השקעות – קיימו יום כיף חווייתי לקשישים ממרכז יום בקריית מלאכי.
- מחלקת ניירות ערך בפרקליטות – בנו רהיטים לטובת שיפוץ מעון לילדים שהורחקו מביתם.
- מחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר – קיימו יום כיף לילדי "בית חם" - בית נערים ונערות בבאר שבע, המשמש בית חם עבור נוער בסיכון.
- מחלקת מחקר, פיתוח וייעוץ כלכלי אסטרטגי – התנדבו בחוות קיימא בשיתוף עם קבוצת נערים בסיכון.
- מחלקת פיקוח על הבורסה וזירות סוחר, מחלקת ייעוץ משפטי, מחלקת אכיפה מנהלית והמחלקה הבינלאומית - קיימו יום פעילות חווייתי בנושא מנהיגות צעירה עבור ילדי פנימיית בני ארזים, בפארק נאות קדומים.

ג. תרומת ריהוט ומוצרי מחשב

הרשות תורמת לקהילה ריהוט ומוצרי מחשב, שאינם נמצאים בשימוש הרשות. הגופים הנתרמים הם עמותות וגופים ללא מטרת רווח הפועלים למען החברה והסביבה.

ד. הגברת המודעות לצרכנות פיננסית אחראית

מעת לעת מקיימת רשות ניירות ערך סדנאות והרצאות לציבור הרחב, להקניית כלים בסיסיים להתנהלות פיננסית נבונה והכרות עם שוק ההון. הרצאות וסדנאות מתקיימות, ללא תשלום, לקבוצות ייעודיות או לקהל הרחב. במהלך השנה האחרונה התקיימה סדנא בשיתוף עם הבורסה לניירות ערך, במסגרת פעילות לציון שבוע המשקיעים הבינלאומי לשנת 2018, של ארגון IOSCO. כמו כן, התקיימו סדנאות בתל אביב ובהר תבור לתושבי הצפון.

5. מחויבות לאחריות סביבתית**א. צמצום השימוש בנייר**

הרשות פועלת מזה שנים לצמצום השימוש בנייר. מעבר לפעילויות אשר מקיימת הרשות במסגרת העבודה השוטפת של עובדי הרשות, אשר יפורטו להלן, קידמה הרשות שני מהלכים בולטים נוספים:

- **מעקב ופיקוח על דיווחי הגופים המפוקחים באופן ממחושב**
במהלך השנה האחרונה, הובילה הרשות מהלך לצמצום השימוש בנייר בכל הקשור לביצוע הליך הפיקוח על הגילוי והדיווח לציבור המשקיעים. במסגרת זו, רכשה הרשות מחשבים מתקדמים לצורך בחינה ומעקב אחר תשקיפים ודוחות של הגופים המפוקחים. כתוצאה ממהלך זה, נחסך הצורך בהדפסת דוחות ותשקיפים הנאמדים במאות ובאלפי עמודים מידי שנה.
- **המרת תהליכים וממשקי עבודה מול הגופים המפוקחים לפעילות מקוונת**
הרשות המירה את מרבית פעילותה למול הגופים המפוקחים לפעילות מקוונת, המבוצעת ללא שימוש בנייר. כך, כבר בשנת 2003 המירה הרשות את תהליכי הדיווח של הגופים המפוקחים לדיווח דיגיטלי. בשנה האחרונה, מתבצע מעבר הדרגתי לתשלום אגרה באמצעות שובר אלקטרוני על ידי הגופים המפוקחים. ניתן לראות לדוגמא את שוברי האגרה השנתיים של התאגידים המפוקחים, המשולמים באופן מקוון. כמו כן, בימים אלה, הרשות נמצאת בתהליך המרה של שוברים מודפסים לשוברים אלקטרוניים גם בכל הקשור לאגרה של תשקיפי תאגידים.
- **המרת ממשקי עבודה ותשלום לספקים חיצוניים**
החל מחודש אוקטובר 2018 ממשקי העבודה מול ספקים הפכו מקוונים, בכל הקשור להזמנות רכש, חשבוניות וכדומה. המעבר לעבודה בממשק דיגיטלי נאמד בחיסכון של עשרות אלפי דפים.

להלן הפעילויות המרכזיות אשר מקיימת הרשות, כדרך קבע, לקידום האחריות הסביבתית:

- מחזור נייר ועיתונים
- שימוש בנייר אקולוגי וממוחזר בהיקף של כ - 50% מכלל הנייר המוזמן
- שימוש חוזר במעטפות פנימיות
- איסוף בקבוקים ופחיות לצורך מחזור

ב. צמצום זיהום סביבתי**1.1. רכבי רשות**

במסגרת מתן שירותי ליסינג לרכבים, מעודדת הרשות שימוש בכלי רכב היברידיים, אשר הינם ידידותיים לסביבה. בהתאם, מתוך כ-25 רכבים אשר סופקו בשנת 2019, 35% מהרכבים הם רכבים היברידיים.

2.2. חיסכון באנרגיה

ברשות מותקנים גופי תאורה חסכוניים כמנורות מסוג 'LED'. כמו כן, הרשות פועלת להזכיר לעובדיה מעת לעת לחסוך באנרגיה באמצעות הגברת המודעות בפורטל הארגוני, שליחת תזכורות בדוא"ל, וכן באמצעות בדיקת אפשרות לחיסכון באנרגיה ע"י גורם חיצוני.

3.3. מחזור פסולת אלקטרונית

במשרדי הרשות מוצבים מיכלים לאיסוף סוללות ישנות אשר מיועדות למחזור.

6. מדיניות שמירה על פרטיות והגנה מפני מתקפות סייבר

מערכת האבטחה ברשות מורכבת ומגוונת, וזאת כדי להתמודד עם סוגי ההתקפות הרבים הפוקדים את מערכות הרשות, הידועים וגם הלא ידועים. הרשות מקפידה לשמור על גרסאות מעודכנות של המערכות הקיימות ולבחון כל הזמן מערכות חדשות וייחודיות. מערך האבטחה בנוי ממערכות שונות, חלקן מסורתיות, כגון: FW, אנטי וירוס וכדומה, שהן מערכות חכמות, הבוחנות ולומדות את הפעילות ברשת. השנה הוטמעו כלי הגנת סייבר ואבטחת מידע חדשים, המאפשרים, בין השאר, מעקב אחרי פעילות חשודה וסביבת ניהול המשתמשים, ניסיונות גישה למידע רגיש, דיווח על פעילות לא שגרתית ועוד.

לרשות מדיניות של שמירה על פרטיות המידע והגנה מפני מתקפות סייבר, כנגזר מחוק הגנת הפרטיות ומתקן אבטחת מידע בינלאומי ISO27001, אליו הוסמכה על ידי מכון התקנים. הדבר מתבטא במסמך מדיניות שקיבל את אישור יו"ר הרשות, מיפוי נכסי המידע, ביצוע סקרי סיכונים, קיום אוסף של נהלים פנימיים וחיצוניים, העלאת מודעות עובדים, ביקורות המבוצעות באופן שוטף, כלים טכנולוגיים מתקדמים, שיתופי פעולה עם גורמים רבים בארץ ובעולם, תכנית להמשכיות עסקית ועוד. כאמור, השנה הוטמעו כלי הגנת סייבר ואבטחת מידע חדשים, וכן חודשה ההסמכה לתקן.

הרשות הייתה נתונה השנה למתקפות סייבר רבות, אשר נכשלו הודות למערכות האבטחה המתוחכמות שמנעו את ניסיונות הפריצה.

לרשות יש מאגרי מידע החוסים תחת חוק הגנת הפרטיות, והיא מבצעת שורה של פעילויות לשם אבטחת המאגר. בין פעולות אלו ניתן למנות: הגבלת גישה למורשים בלבד באמצעות סיסמאות, שילוב כלים טכנולוגיים המונעים גישה, הדרכות עובדים, קיום נהלים, בקרה ומעקב אחר כל כניסה למאגרים אלו, ועוד. בשנה האחרונה (ובכלל) לא היו אירועי אבטחה בעלי השלכות משמעותיות.

7. בטיחות וגהות בתעסוקה

הרשות מינתה בעל תפקיד ייעודי אשר עוסק בקידום תחום הבטיחות וגהות תעסוקה במהלך כל השנה. במסגרת זו, הוכשרו שני רכזי בטיחות במוסד לבטיחות ולגהות. בנוסף, מתקיימות ברשות סדנאות עזרה ראשונה והדרכות ריענון לנאמני חירום קומתיים, המהווים נציגי המחלקות, לצורך מתן מענה ראשוני במצבי חירום. בנוסף, במסגרת קידום גיוון סביבת העבודה הותאם מבנה הרשות גם לנוחיותם של בעלי מוגבלות. במהלך השנה התרחשו שלושה מקרים בהם נפגעו עובדים ונאלצו לקבל טיפול רפואי. מקרים אלו דווחו ותוחקרו למניעת הישנותם.

רשות ניירות ערך
דוח שנתי

2018

